

LADISLAV KLÍMA

texty

on několik slov o výběru textů této knížky. Její tě-
stě má být v předvedení živého zdroje Klímovy tvorby,
až v hotových literárních výsledcích. Ty najdeme na
jich místě v Klímových sebraných spisech, které chys-
nakladatelství Odeon (psáno v roce 1969). Na texty
ho druhu, jaké přináší náš svazek, dojde však pravdě-
dobně až naposled - tedy o důvod víc, uveřejnit něko-
k ukázek předem. Znamená to ostatně jen navázat na
knou tradici malých klímovských svazečků, které vyšly
ed lety u Pohořelého.

Řekli jsme, předvedení živého zdroje Klímovy tvorby;
e znamená to zachycení právě toho průlomu, jímž se na
e hrnou jeho filosofémata, paradoxy, fantazie a obse-
, ať už nabývají tvaru brilantních dialektických ana-
t, brutálních titánských postulátů nebo ironických
tuicí. Nejde nám tu však o co nejtypičtější ukázky
líмова světónázoru nebo jeho fantaskní prózy, ale o
unikaci s tou zvláštní svobodnou nutností, která v

Klímovi uvedla do pohybu jazyk jako u málokterého jeho účastníka. Klímovy dopisy - i stopy jeho kontroverzí nám dávají na srozuměnou, jakého napětí je třeba, by se okamžik vzpřičil v čase a zorganizoval se do ložitého reflexivního útvaru tak, že jeho násavná i dpudivá síla je schopna rozdmychávat i ty zdánlivě sejusazenější vrstvy jazykem pokryté skutečnosti.

Měla-li by takto vypadat likvidace času věčností nebylo by proč ji nepřivítat - vždyť by jako událost jazyce vždy již počítala s naší účastí, odpovědí, životem.

J. N.

CHOLUPICKÝ DEN

milí milý příteli.

Pokračovat ve fejetonistickém projednávání onoho tera nebudu. Mělo to svůj čas; teď, když tolik doby něho minulo, bylo by to křivou nepřírozeností. Neva- Vaše charakteristika a Karamazovi zasluhují samostatného a seriózního traktování; s radostí prominete další explikaci furismu; nešlechtné by bylo bušit dál o onoho deplorabilního mrzáka, jehož dnešní prkenné rojčení má původ v tom, že bylo několika soudnými lid- ubožáku do hlavy nasazeno, že mužem velkého významu, svědomitě, jako když jednometrovému hrbáčku namluví ho kamarádi, že každá žena je hned do něho zamilová- a; nevím, co vidí na něm ad ex. Chalupný, jehož věta vá obsažnější a samostatnější než sáhodlouhé produkty ho pustého, typicky profesorského mozku. Rozmýšlel jen se mezi tématy zcela novými a dokončení "cholupic- ho dne"; rozhodl cit povinností: dokončit načaté a ště jiné důvody ... Doufám, že bude Vás to místo za- mat, třeba jedná to stále protivně o mně. Je to kus matečné psychologie člověka; pět šest mendatiorum eticorum, nečetné adaptace a přemístění, trochu kos- mování a několi duchu celku odpovídajících výplní ter ve vzpomínkách nefalšují podstatu věci. Dichtung

části, Wahrheit je to celé.

a čarovného odpoledne tedy spěchal jsem k místu slavného vjezdu v dobré náladě. Duší hměl tehdy složený "Český pochod": neohusitský, egosolistní, proti němuž, jak jsem jej jednou slyšel, je nejmohutnější hudba hrastěním chlapecké velikonoční řehačky proti řevu va; průtrž hromů... a dal jsem se na jih od "Dolů", dalšího to údolí pustého a tajemného. Snad vlivem angourousního odpoledne hymnus brzo ztichl a ustoupil útrpnému snění... Mé vigilie počaly v něm držmat, a tak se stalo, že u lesíčka, jehož majitelem je Mr. Václav Láha, napaden jsem byl čtyřmi mými čerty, jménem: Důkladnost, Neomezenost, "Uminěnost", ještě a ještě dál. Ihned jsem poznal, že věc je nadmíru vážná. Jen čtvrt hodiny cesty dělily mne od doby a místa, kde a kdy bylo, jak rozkaz zněl, nutno slavit Introitus, a se starými ďábly na zádech nemohl jsem přece vkročit do svého oktonia. S celou silou zahájil jsem boj.

Nebudu se o něm rozepisovat, nerozuměl byste: lidstvo neví, co je Důkladnost, že je se svým strašným ratrem "Ještě a ještě dál" dítětem Neomezenosti, a propositum Neomezenosti zove se hovadskost, že "Uminěnost" je jiskra boží v člověku, podivně ovšem se třetající: stet pro ratione voluntas... Má devise krále

králů: *suprema naturae lex Mea Voluntas.*

Když blížil jsem se k cíli: jistému skalnímu tesu, bylo vítězství téměř mé; jen slabý oddíl nepřátelských kladl ještě odpor. Tu spatřím asi 150 kroků od lesa několik lidí, nevímco na zemi tropicích... na něco takového nebyl jsem připraven: dříve nikdy téměř neviděl jsem v místech těch člověka. Silná rozladěnost z toho vzniklá zavinila, že docházel jsem k útesu nezvítěziv dosud.

Dále jíti bylo nemožno. I kráčel jsem dpomalu zas nazpět asi 50 kroků a zase skoro ke skále a zase nazpět, stále prudce bojuje. Ale vědomí nepatřičnosti a směšnosti toho, spěch, lidé opodál: vše to činilo bojování mé nervosním a špatným. Lidé nachali své práce a čuměli na mne a to koncentrovanost mou příliš nezvýšilo. Situace stávala se nesnesitelnou, myšlení chaosem z mlh.

A tu v zoufalém napětí sil zvítězil jsem jistým zmetkovitým vítězstvím, spočívajícím hlavně v křečovitém namluvení si, že bylo zvítězeno. Čelo měl jsem zpocené, všechny údy ducha se chvěly, ale břemeno přece jen spadlo mně se zad.

Vir prudens byl by teď místa tato opustil a vrátil se k nim za půl hodiny, až duch zas ozdraví a lidé snad odejdou, ale rozkaz zněl, že vjezd musí být odbý-

án o 3. hodině, a ta právě byla. Bez meškání zamířil
sem ke skále, stanul jsem pod ní, mávl rukou. Jak
sem introitus dál slavil, neřeknu. Příliš příšerné
dalo by se vám to, lidičkám.

V této náladě a v těchto okolnostech dopadlo to
o nejhůře. Bohové se chechtali a já sám, když čtvrt
odiny později na slavnost tu jsem myslil, dostal jsem
toho hned v jistém lomu mladé: čtyři hezká jehňata.
ři z nich žijí dosud, mravně v bázni boží, a vzkazují
ás pzdřavovat.

Pět minut trval introitus a jeho dozvuky... Po
obu tu chodil jsem ponejvíce, jako dříve před skalou,
ed po ní sem tam, sem tam. "Mladej pane --- me - - -
a - - " zaslechl jsem, kronikářsky věrně referuje,
olat jednu z žen. Půda pálila tak pod nohama, že po-
esve zuhelnatěly... Oceň, synu, otevřenost mou. "Není
o méhancetě a zločin, jejichž vyznání je nejtěžší,
est le ridicule", povídá Rousseau, vyznav se, že nej-
tší tužbou jeho je dostávat od ženských na prdel;
mel...

Nejhorší věcí na vjezdu tom bylo, že jeho existence
la problematická; že v nejistotě jsem byl odbyl-li se
lutku, jsem-li již v pátém, či dosud v čtvrtém osmi-
tí. Trápilo mě to už pod skalou, ale namluviv si ve
ácné u mne, jen v největší nouzi vzbuzené, všechny

rapory zahazující lhostejností, že se věc zdařila, pustil jsem místo neslavné slavnosti.

Ale poté posedla mne nejistota ta plnou silou. Co činit? Co jiného, než pro všechno vjezd opakovat, bych věděl, kde vlastně jsem. I udělal jsem do pátého oktonia podruhé skok, ale v takovém stavu byl duch můj, že i teď byl jsem v nejistotě, skočil-li jsem dobře. slavil jsem vtrhnutí potřetí, počtvrté, popáté. tu konečně dosáhl jsem v tomto bodě uspokojení; stál jsem v páté své periodě, o tom nebylo již pochybnosti. Co dále? Dle dispoic měl jsem začít hned s "novou kraxí", na niž jsem se nesmírně těšil: strašně svůdná je novost v člověku, který dlouho a dlouho musil se jen přebírat starou už odpornou veteší, chodit stále v jednom smrtelně nudném kruhu. Ale během všeho toho hrozného přemítání nahromadilo se zde více pochybností, skrupulí, otázek, vyžadujících kategoricky a ihned vyřízení. Jak: slaven byl introitus hned pod skalou, fakticky, či teprve popáté? Nevěští jeho pokažení, že celé oktonium nebude za nic stát? Ono "zmetkovité vítězství" nad

opsav to, vidím, že je jich víc; vnitřní pravdě to všem nevadí, ale kdo nechce přijít na štír s vnější, tomu radím, aby nepsal romány, zvláště fantastické ne.

posledním raráchem bylo skutečně vítězství? A ještě
si dvě věci. A tak byl jsem hned na počátku osmiletí
řeci jen nucen prát špinavé prádlo mrtvého dřívějšku,
patné auspiciu.

Nyní bojoval jsem s ďábly svými, s úsilím ne veli-
m; přesto nespěchaje a nejša okolnostmi přesován,
rzo jsem jich pár odpravil. Pak šlo to vlekleji a stále
hř. Nezvyklá mně a náhlá únava, omrzelost a lhostej-
nost se mě zmocňovaly. Vigilie mé usnuly zas, a tak,
řive než odbyl jsem staré, osedlalo mne několik nových
blbů.

en příklad, jak ta havěť vypadá: byla modrozelená vln-
a, kterou jsem před 1/4 hodinou na jezírku viděl a kte-
ě jen matný a téměř zapomenutý dojem ve mně vzbudila,
yla o něco více modrá než zelená, či naopak? cíl zde:
volat v sobě tak intenzivní vzpomínku onoho dojmu,
y otázka barevného odstínu byla jím už vlastně alastně
zhodnuta... nebo krok, který jsem hned při východu z
at přes strouhu učinil: Byl, soudě jen dle pocitu,
erý jsem v nohách měl, devadesát centimetrů, či sto?
h a svědomitý, polovičním věděním neuspokojený duch
sí znát odpověď i na takovéto otázky. Bez energie,
epně, pizdivě, s čerty svými stále zápole, došel jsem
tříčtvrtě na čtyři k Cholupicům. Byl kategorický roz-
z, že půjdu tam dnes do hospody; méně přísný, že

ště před dvrt hodinou. Náleží k mým vlastnostem, že jsem-li osedlán myšlením, jaké mne právě zaměstnávalo, nemám, leda v případě krajní nutnosti zevnitř, svou volnost, dokud nejsem vítězem. Ale tak abnormální byla u mě i moje lassitudo, že bez nutnosti, bez tělesné námahy, bez chuti k pití, jedině z omrzelosti nad dosaženým stavem, zamířil jsem k hospodě ihned.

Vzteklý nad touto zpronevěrou v sobě, pitomý, nešťastný, se 7 as čerty na zádech, vstoupil jsem do ní, přetržitě při tom tupě, zběsile zápase.

a k t

Se sepsáním prvního nejsem spokojen. Příliš suché; příliš málo čtenáři porozumitelné; a příliš špatné světlivost na zdravý můj rozum vrhající, protože fakta blíže vysvětlující. Ale toto poslední nestalo se zcela bez výsledku. Mám tolik zdravého rozumu vůbec a vážnosti, že jsem si dopřál zlomyslný a škádlivý luxus vystavit všechny své nerozumnosti a buffonství na odív, aniž se obávám, že budu lidmi ať chytrými, ať hloupými, za bláznivá a šaška považován; chci-li, jedinou rozumnou věc, kterou dovedu anulovat sto bláznivých, jedním pohybem a pohledem sto pitvorných svých skoků. Ale hlavní chybou

lo, že nebyl jsem ani dost stručný, abych nebyl suchý, ani dost obšírný, abych nebyl či byl porozumitelný; ašivé kompromisy. Kdybych byl první akt kondensoval i ve dvaceti poloaforismech, ubylo by mu už málo na rozumitelnosti, přibylo mnoho na sugestivnosti; ale yž já chtěl být epickým. Kdybych však měl býti vskut- epickým a srozumitelným, byl bych musel být pětkrát širnějším: ale když já zase mám aversi k obšírnosti, , jenž trpím všude aforistickou mání, jenž chtěl ch pořád napsat román jen v sentencích, ale kdž ono nejde. Nejprotivnějšími stylisty jsou mi Tacitus a ho nobsled Müller... Pravdu napsal mně kdysi Chalupný, e se mu zdá, že novelistou nejsem". Teď budu obšírněj- , a leccos v prvním aktu nejasného později snad objas- m.

Cholupice je malá dědina, tichá a záhadná; kdo ne- děl ji v jistých dobách nočních a denních, neviděl e. 2 hospody jsou tam. Západní jest zcela všední a zká: nikdy neměl jsem tam zvláštních myšlenek a nálad. uhá je magická: leží na jižní straně návsi u rybníka. té jsem vstoupil.

Octl jsem se hned ve velkém lokálu, patrně cholu- ké dupárně. Mimo mne byl tam jen stůl a 3 židle, á kurva na jedné, lov na tygry na druhé zdi; dále lká hromada žitného zrní uprostřed, čtyři kotátka,

yři holé stěny a chladno. V tuto sezónu sedělo se tam leda o muzikách; jindy pilo se v sousední kuchyni. Sedl jsem proti malému oknu. Stavení jako po vymření, uboké ticho, v hospodě tajemněji, čarodějněji působí než kde jinde... ale ještě než začal jsem se zlobit, přinesou pivo, přišel kluk jako šotek z pohádky, a přinesl je. Odešel zas a ticho zakletého zámku zavládlo ovu.

Měl jsem v úmyslu pokračovat ihned ve své příšerné áci; ale myšlenky se rozběhly a já je nechal slabošy, třebaš jsem věděl, že jim to zakotvení nutno. Již prvních minutách nastalo značné osvěžení: vír myšlení nil se ve zdravý proud, křeč v pravidelné kontrakce alové... vedle přerušení reflexe hlavní příčinou toho lo, že jsem teď seděl, vlastně pololežel. Neboť po dně hodině chůze, i nejeví-li se nejmenší známky únatelesné, dostavuje se téměř vždy jistá monoténnosť, lativní otupělost ducha; rovněž a v míře ještě větší, delším ležení nebo sezení; časté však střídání obého sobí co nejprospěšněji a nemožno je všem duševním onomům dosti doporučit. Hned, jak mysl chodcova začítztrácet prvotní svou svěžest, hned si lehnout a zalit dýmku; osvěží se skoro ihned; a jakmile tato svěst se menší, okamžitě zas vykročit. Tímto způsobem

že člověk po celý skoro den udržet si neztěněnou
měř čerstvost ducha. Ovšem, je-li duševně zdrav, a ne
chází-li zde jiné příznivé podmínky.

Zraky a myšlenky sem tam se třepetaly... roztomile
i hrála kotátka kol hromady žita. Hrudní a zadní
emisféry nahé kurvy kulaté byly, mocné jako koule oblé-
ací artilérie... Úchvatně letěl vzduchem, jako fotba-
ový míč, černý Ind, udeřený tlapou ohromného tygra,
isto jeho na hřbetě koně teď zaujavšího, a mé srdce
ásalo při tom pohledu. A vyplula vzpomínka: asi deví-
letý byl jsem ve zvěřinci. Odporný menažerista rýpal
eleznou tyčí do tygra, jenž strašně zuřil; ten orang-
utan se v hadrech chechtal a já, když jsem strašně po-
bouřen a vztekupln odcházel, opakoval jsem si vícekrát
šnivým šepem: "Nic si z toho nedělej, můj andílku
latý, však přijde doba, kdy ti toho prašivce hodím na
spas". Co jsem si při slovech těch myslil? Pečlivě
alysuje tehdejší svou myšlenku, přicházím k nesporné-
resultátu: Již tenkrát, třeba temně a neuvědoměně,
pochyboval jsem, že jsem všemohoucí, že jsem Bůh, že
řítomný můj dusný sen nic neznamená, že král zůstane
rálem, třeba se mu v noci zdá, že je prťákem (tím prťá-
m je ovšem po dobu tu ve skutečnosti). Ecce, z jakého
eva musí to být pravý egosolista... Ale nevím, byl-li

en tygří obraz v Col. vskutku, nepřenesla-
 i jej tam snad fantazie má z jiného hostin-
 e: snad nebyl příčinou vzpomínky mé na
 věřinec, nýbrž naopak, tato to byla, jež
 ěhem let ve mně vyvolala ilusi, že tam byl
 en obraz, ježž viděl jsem kdesi jinde. A
 ak hleděl jsem za rybník na stáj velkostat-
 u, nemihnou-li se v okénkách jeho růžové a
 odré skvrny... Před dvěma totiž lety ubíral
 sem se v podvečer jako každodenně širými,
 řesem nejvíce porostlými ladi pobláže Colu-
 ic. V hlubokém zamyšlení hledím k zemi, ná-
 le spatřím několik kroků před sebou 3 dámy,
 akoby ze země se vynořivší. 2 byly velmi
 ezké; jedna z nich měla roůžovou blůzu,
 rásné výmě a kol dvaceti let; druhá sotva 30,
 odrou blůzu a výmě nevím jaké. Třetí dámě
 ylo asi jedenáct let. Byla však ještě hezcí
 ež ostatní a vyrážela až omamné pohlavní
 ýpary. Přešly těsně mimo mne, usmívajíce se
 ilostně. V místech těch zpravidla liduprázd-
 ých vídal jsem leda ovčata, prasata a jedné-
 o nádeníka s neobyčejně zajímavou brigantskou
 váří kol sedmé hodiny denně z fabriky do
 esnice své se vracejícího, a teď najednou.

anedlouho jsem se za nimi ohlédl. Zmizely trochu podivně brzo na té holé rovině. Často pak myšlenky mé k nim zalétaly. Snad proto hlavě, že v pochybnostech jsem byl, aby-li to fantóm. Ale to sotva... Skutečné fantómy, ach. Mstíce se, že kladu jejich metafyzické výši na roveň tuto plesnivou realitu, nedignují mne, aby se mi ukázaly. Byla to asi loť nájemce nebo ředitele cholupického velko- statku se svou dceruškou a sestřičkou, o jejichž existenci jsem později zvěděl.

A modré a růžové skvrny se v kravíně ne-
evovaly, ač "magií vůle, jež prostotrem
lá": Bř., zaklínal jsem tyto kvítky, by vy-
etly pod mým pohledem; ach, příliš studené
slunce. Nejslavnostněji spočinula na vymře-
zemi vlhká záře teskného slunce, nejnarko-
tější zpívalo teď ticho: nejmocněji vanul
těchto chvilích dech boha, nejnižěji teď
d zemí nakloněného a se slzami lásky náruč
zpínajícího. Nehnutě hleděly na ostré své
razy ve vodě velké stromy jako zakletí obři,
bník obstupující, jako sny mrtvých... Ano,
loť celá ta příroda není nic jiného, než
smrtné sny zemřelých lidí; ale lidský život
st jen zas posmrtným snem věcí těch, nebo

hosi jiného: vše jest jedno... Pravda: dost
 omoutů klátilo se chvílemi po "vymřelé zemi",
 sy na rybníce rušily "zrcadlení v hloubce
 smrtných snů lidských", na něž šplhali otr-
 ní kluci; vrabci, dnes čertvíproč v jednom
 su se rvoucí, vrískali jako hysterické pa-
 čky, pohůnek jakýsi zpíval odněkud znovu a
 ovu: "Lístečku zástavní" - ale to vše byly
 n mizerné empirické zdánlivosti, pouhé rea-
 "ideality": de facto byly klátící se chomou-
 mrtvými obyvateli zakleté dědiny mocného
 roděje, mocí k chůzi galvanisovaní: husy la-
 těmi jezera zakletého zámku, kluci gnómy a
 boldy zámecké zahrady; křik vrabců zněl tak
 divně posvátně dunivě jako z nitra chrámu;
 pohůnek učinil píseň svou provždy svatou.

A náhle stal jsem se magií vzpomínky,
 roje to snad a příčiny vší poesie a krásy,
 jednom říjnovém odpoledni roku minulého,
 y "Boží praxe" rozvájela se poprvé z poupě-
 v květ, a kdy ještě sladké sestřičky ubyto-
 ly se v mé duši... a putoval jsem listopa-
 a prosincem Sebeoběti přes zimu "oddechu"
 jara kruté disciplíny, kdy nepochyboval
 m ani, že koncem června dosáhnu Cíle cílů,

žež jsem byl o solsticiu grandiosně poražen
 . A vzpomínání zastavilo se na chvíli u dry-
 , které jsem právě tenkrát kouzly vyvolával,
 sme mnou přímě očekávaného vítězství, na
 ž už i hymnu jsem si složil, nesly...
 přelétly do 1900, kdy v šumavském Eisenštěj-
 rovněž jsem o svatojánské noci nymfy volal,
 y jsem ve skalách Falkenštejna jeakyni
 ntesinovu (D. Qusi) hledal, a fantóm Bonapar-
 go ve fantomatické zřícenině uprostřed pra-
 sa...; jak jsem tam co večer v Bärenlochu
 ný do sněhu lehal - a na celé této mé pouti
 létali hlavu mou černí motýlové příšerných
 adkých melodií, ouvertury k "Rajmondu", jmé-
 skladatele nemohu si teď připamatovat.

Nezdařilo se mně dosud vysondovat, proč
 dna z jejích pasáží, nepředstavitelně lan-
 aureusní, budí ve mně vždy, i tenkrát, tajem-
 vzpomínku na grandiosní krajinu Hor.Enga-
 nu, jihozápadně od zakletého městečka Zernet-
 ... Kráčel jsem tudý za jasného, červencové-
 stárnoucího odpoledně po lidupusté silnici,
 set kroků nad Innem. Nikdy neviděl jsem
 adší pusto, slavnostnější mrtvo, zákeřnější
 d. Nálada podobná jako dnes. Slunce již po-

eslé, chlad výšin, průzračný, nehnutý vzduch,
 k bývá v Čechách jen na podzim, smrtelně
 rnulé hory v rubáši na strnulém azuru.....
 e to dávalo kraji náladu jesenní... tenkrát
 bylo, když viděl jsem onu lady se safírem;
 ikrát za odpoledně předhoniv náhodou její
 čár. Andělíček, ale přitom hrdý, ale záro-
 n roztomilý, jak každá vesnická Madlenka; ž
 ci jí: Pojď si hrát na honěnou, byla by ra-
 stně poskočila a s výkřikem Jo, jo, jo.
 lké skvoucí čelo - slunce; zlatově se třpytí-
 vlasy - sluneční koruna; oči - předpolední
 řijová obloha a čistší, zářnější nad řečený
 fír. Štíhlá, ale plně vyvinutá ňadérka a
 ndlička; mistrně napínalo to čisté serafině
 etko přes sukni, když jednou v kočáře stála,
 ou dětskou ručičkou, jak tenkrát módou bylo,
 e čert ví, proč v té pustině... provázel ji
 n s anglicky skopčím obličejem; volal ji
 ela", ale černý mrak obestíral ji: předurče-
 k nějakému ohyzdnému špinavému osudu, nej-
 íše k věčné souloži s hnusnou ropuchou a vr-
 ní zmetků, jí neğůstojných... Ó dívenko.
 pe by bylo pro tebe bývalo, kdyby tenkrát
 Engadině azurná duše tvá vylétla, modrý ptá-

k, z růžové klece tvého masíčka. Ještě
 ažší kámen jsi měla než ten safír, hvězdič-
 , diamanty. Taková lady je vůbec užitečný
 ák: "v zimě oškubáme, Tvoje bílé pění a ty
 m dáš taky pečení k večeři, hola hoj, hoj,
 j, haj, haj, haj." Taky jste zpívali tuto
 trazhovadilou písničku z čítanky? Zvláštní,
 já, imoralista, comme il faut, vyměním si
 ned totálně roli s vysoce morálním lidstvem,
 e se jedná o zvířata: Nesetkal jsem se do-
 d s člověkem, který by in puncto v poměru
 zvířatům nebyl utrhovadlo... ale nemyslete
 osím, že tou pečení myslím ukojení "svých
 ousek" na teplé dosud mršince "Nellině". To
 , já nejsem nekrofil, leda málo. Myslím to
 slovně. Takhle tvá krkovička, Nellinko, s
 rfiólovou a petrželovou omáčkou, byla by DD
 porná, nebo tvé smažené vemínko nebo uterus
 divoko nebo chodidla v rosolu, nebo ůzená
 delka s kyselým zalím a knedlíky. Jaké to
 likatesy, nebo tvá tvářinka, celá v troubě
 ečená. Jaká to pastva pro jazyk a zrak.
 ký dojem činily by asi, mé cukrátko, tvé oč-
 důlky. Ó hrozné. "Désormais tu n'es plus,
 atière vivante": Baudelaire - ó, možno-li
 jaká třikrát exekrovaná síla to jest, jež

kelná mohla by tě uvést v tento stav. Tvůj
 nký, klasický nosík by myslím jen málo ztlou-
 l a se zdeformoval; zato tvůj horní růžový
 ík svinul by se v kornoutek jako list schnou-
 centifolie a pukl by právě až k nosu. Kdyby
 k Nelloušku, chrupal mezi zuby jako pečené
 asečí ouško, to nazval bych nekonvencionel-
 m líbáním. Ó, co ekvizitních požitků člověk
 životě nepozná, svou ineptností. Pryč je to,
 jiné - co zahozených šancí. Nad mládí mrt-
 lou zde stojím v zadumání jak ZIATA nad svle-
 nou svou černou košilí, kterou, do propasti
 dajíc, strašně zasrala a v prapor habsburské
 narchie proměnila... Či mohl bych to ještě
 pravit? Je pozdě již. "Ale okna svá bez báz-
 otvírám výším"! Br. Děťátko mé milostné,
 věčnosti neujdeš mým drápům, neujdeš. Mno-
 krát chrupat budu tvé pečené rtíky mezi mý-
 zuby, tvé a trilióny věcí triliónkrát ješ-
 krásnějších, očekávající nedočkavě pána
 ho. Strpení, blázínkové, vždyť přijdu pro
 š všechny. Strpení, dřímající duše, vždyť
 nic neuteče, vždyť věčnost není děravá kap-
 , aby se z ní něco ztratilo, a vždyť všech-
 tohle dnešní kdysi jsi chtěla, vyvolila,
 a si nadrobila - žer, co bys nežrala? -
 dyť vše to je Zář, tvá vlastní Zář... a jako

hlý vítr v noci v lese, tak zašuměla v du-
temná, hedvábná melodie písně nymf nad
paným Pietrem:

žítí Tě věčném nic, nic nemine,
ží Tvá vůle chce bezmezně vše,
ždný Tvůj čin po cestě jedině
jediný nejvyšší cíl vede Tě.

smrt jest jen zlatý schod
démantnou Ti nebes říš,
kuď vojům bezmezným
ězdných světů povelíš.

později :

álovna nebes, láska Nadskvělá,
z soků vládne vším, Všelická strast
ř je svým jasem přílišným stmělá.
plá zas, když zatouží zpět
ve svou vlast.

roe vznešený, tiše sni.
ak tobě již brzo se rozední.
a příšery táhnou již poslední,
ž svítá, již svítá Ti Den všech dní.

fantazie odlétla k děvám ještě lepším, než
Nella: k Ziatě, Porceti, Arze... Ó, Vy

ožňovaná, křehká, něžná, krví cizí i svou
 la oděná tělíčka, vy nyní perversně éther-
 stíny, jež po hrůzně fantastickém heroic-
 a vražd a bolesti plném životě tam v záři
 né sami zář, chvíte se ve smrtelné slasti
 ího intueování Světa? své jediné magické
 omínky: není vám dosud slast ta nesnesitel-
 Netoužíte zase už po malém, drobných ra-
 tí a bolestí plném životě ženském? Po džbá-
 h vína lízání si navzájem kundy a řití,
 ných a citlivých jako vnitřní stěna očního
 ka, konvaliem vonících. Po švizích metlou
 ezení na tyči mezi nohama prostrčené, až do
 lení, po okůvcích zápěstíčka vaše do krve
 čících, ale stříbrně lesklých a stříbrně
 nících? Znam já vás, vím (i) že děláte už
 ebi ostudu, vždyť dokud A zůstane A, zůsta-
 ty například Ziato, totéž, co skandál.
 tanete co nevidět consilium abeundi. Odejde-
 raději čestně, dobrovolně. Žijte zas na
 i, třeba společně se mnou. Ó, zjevte se mně
 v tuto mystickou hodinu, v tomto hrobovém,
 ém, posvátném lokále. Položte mně, všechny
 najednou, zezadu ručinky své na ramena,
 e, čekám na to se zavřenýma očima, ale, eh,

stále hlubší bylo snění a rozkošnější, a
 ale méně kladivovými údery vůle ode mne
 odlučitelnými kažené... a v duši jako by se
 čalo uhnizďovat něco jí neznámého, tak slad-
 ho. "Klid" se tomu říká?... A náhle, jak
 nastalo kouzelné střetnutí v duši na oka-
 ik - a ulehl kalný vítr. Blažený vládné
 r, v kouzelný květ změnil se svět, jak po-
 dá Ziata. "Kouzelný květ", kouzelný sen,
 redný sen? Ne: šeredně kouzelný sen. Tak
 mu chce ludibriosita světa. A slyšel jsem
 ova, jež z vytápěné pece volala Arga na
 rciu a Ziatu, jimiž právě se sladkým skřípo-
 m a vrzáním, chvílemi i pronikavým zapísk-
 tím, morek jako jehlice prorývajícím, pře-
 zával pilou snědá kolínka Fábio, profesor
 rálky. "Sen to je, sestry, ó věřte, jen sen,
 podzimní jeskyní sen, vysoko nad námi hřmí
 n, dusivý den, o žalárním pavouku sen, že
 kán jsme étherný, vzpomeňme jen". A dále
 ívá bohyně, lidské tělo vzavši, aby mohla
 iňáčit, že jakmile člověk vskutku prohlédne,
 život je sen, zmizí rázem všechna hrozivost
 vážnost jeho a jeho hory nejdrtivější stojí
 zahanbeně demaskovány v mračné hrady. Již
 n tupě narkoticky, monotónně a bezúčelně
 ouží se fantomatický průvod podránních a

raných snů, tak jako dlouhá exha poslední-
výkřiku zemřevšího, tak jako podrané zbě-
né mráčky po vymřelé bouři. Popukal strašný
světlý strop od věků zemi kol dokola vše
živě svírající a prorvou mraků "slunce -
- zlatý nám shazuje k nebesům most - ó,
sněhší nebe než země, jest přitažlivější,
t přitažlivost".

Právě když Argeska slova tato vyřkla, ja-
y naschvál, a na výsměch zaznělo z pece
uch": To sladká bohyně, jen stante pede umí-
ta, padla kokonávajíc nahým tělíčkem na roz-
enou půdu; a já zas, právě když verš ten
zný celý jsem si opakoval, spatřím u rohu
eného chlěva dámský oděv skutečný. Červený
elený jako sama krev a chlorofyl a sličný
ice velmi. V Cholupicích, asi 30 čísel
ajících. Kmitl se jen a zmizel za rohem,
buch, svalil jsem se jako prase ze světa
í stříbrných do světa chlorofylu a krve.
evné skvrnky zaplašily hned Arginku a Porciu
iatu, die Erde atte mich wieder - a Mist;
vě ještě mystik, stal jsem se Mistvieh. Ne-
nové sny, které hned tu zas byly, nebyly
spirituálně, či řečí dobytka mluveno per-
sně kanibalistní, hygienistní, sadistní atd.,

brž točily se kol duchaprázdného ordinární-zvířecího koitu. Představoval jsem si to-
ž, jak mrdám se svými třemi vílami z vřeso-
stě blízkého Lipině, se všemi současně a
ce takto: ony leží vedle sebe, já asi po
tnácti tazích přestěhuji se z maminky do
rušky, zas asi deset dloubnutí a vjedu z
teře do tetičky a zas do její sestřičky,
a., přenášeje takto stále panenský pel z jed-
ho rudého květu do druhého. Sen tento zdál
mně být dobře a ne příliš těžce realizova-
lný, i počal jsem hned kouti strízlivé plá-
jak to šikovně navléci... ale enfin, vždyť
nes není vyloučeno, že to byly tenkrát v
večer jen vřesové nymfy, ba že i zeleně ru-
oděv u chléva byl přízrakem.

A dále plynuly sny, a třeba teď přízemní,
y ještě sladší než dřív; neboť pivo počína-
šířiti slávu svou i na mou duši. Plynuly,
ynuly a sluneční záře na stromech zkalněla
ve stařecké imbecilitě mimikránně zežloutla
rudla jako listy, na nichž ležela; naposle-
zařoval se bůh dlouhým pohledem na zemi a
ovil se k odletu; "Lístekku zástavní, jen
nepropadni," zaznělo mysticky ještě jednou
posled.

Zatřásl jsem se zimou. Hrome. Až se tu
du za chvíli stále chvět jako osika, špat-
bude se to s čerty bojovat. Pohlédnu na
diny: čtvrt na šest. Nejvyšší čas. Fuj, ja-
to nečistá, nelidská řeznická robota mne
čeká: vykuchat 7 odporných ďáblů. Ale dost,
vabagondáže nazpět.

Ale jen pomalu poslouchaly potvůrky, stá-
se ohlížejíce, a kde jen mohly zase nazpět
letující za sukněmi cholupických dam, Argy,
lly. Ale brzo jsem je, zachvácen vztekem,
vůli těsně přivázel a dal jsem se do toho,
ilně sice, ale ne příliš, asi jako když lidé
sky napjatě přemýšlejí o šachovém tahu.

Moji triarii asi od 3 hodin k akci nezasáhli.

Moji triarii jsou zhruba skoro totéž, co
"utrpení kompensující vůle", tj. vůle dosti
ná, aby v daném případě na spontánní svůl
kaz vykonala neméně, než vykonal by tu člo-
pod tlakem velké tísně a bolesti. I jediné
s, jež utrpení zdánlivě před ní má: schop-
t hluboce rozčeřovat, zbystřovat, osvěžovat
ha, může komp. v. v krajním případě kompen-
at dobrým sugerováním si, že tíseň a bolest
je skutečná: nemůže-li člověk úkolem svým
e hnout, ať imaginuje si živě, že život je-

d vítězství odvisí, ať řekne si třeba:
 bych octl se na lesní stezce náhle tváří
 ář medvědu, na zadních nohou již stojící-
 kdybych věděl že, třeba per impossibile,
 co nejrychlejší a zdárné vykonání tohoto
 a mého může mne ještě zachránit, jak asi
 věc tu s nejželeznější energií skoncoval"?
 e musí pak, najde-li cesty, stejně ener-
 y po nich vskutku jít, jako je našel. Já
 bychem ~~xy~~myslil jsem se často na místo
 ce z Vrchlického symfonií, jenž hrál s Mo-
 o život šachy. V oblasti ryzího přemýšle-
 eví se komp. v. u mne hlavně jako zvlášt-
 bésile úsilné zavrtání se do obsahu myš-
 v, do velmi zvláštních nových jejích zá-
 . Nebudu zde blíže osvětlovat: nemohu ji-
 než mít za to, že tento druh myšlení je
 a neznám: nikdy jsem o něm, o věci tak
 antní, nečetl, kdyby byl myslícím duchům
 ní, jinak by kultura a blázince prospe-
 y, a předpoklad jeho jest má "absolutně
dující boží vůle", kteroužto příšerně
 ou panenku jsem mezi lidmi rovněž nena-
 "vrtací myšlení" je věc riskantní, i fy-
 : 1895, právě po ojedinělém abusu jeho

stalo se mně za víření všeho a hučení zcela
 eno v očích a týden nemohl jsem chodit rych-
 ji než 90 letý stařec. 1909 po abusu podob-
 n procházeje se pokojem, ležel jsem náhle,
 věda, jak se to stalo, bez nejmenšího poci-
 nepříjemnosti, na podlaze; za minutu jsem
 tal, pranic zvláštního necítě, ale čtvrt
 ku pak chytala mě často zavrať a točení hla-
 , věci to dříve i potom mně neznámé. Ale
 ody jsou nádherné, zvláště je-li "vrt. myšl."
 dporováno celou "komandující vůlí" a "evokač-
 mi stratagematy", tj. mnohoslibné vědičce,
 kými prostředky, úskoky, vnařily, příčinami
 volávat etiologicky, kdykoliv jakékoliv du-
 vní stavy.

S tercetem těchto tří pomocníků čaroděj-
 ch vrt. myšl. - komand. v. - ev. str. možné
 svobodit všechny zakleté princezny z nej-
 štějnějších komnat zámku Psyhy, - a stát se
 álem - skutečným teprve pánem sebe. Proč
 zdařilo se dosud perpetuovat pokusy a la
 oa? Scházely metody, ovládající myšlení.
 etačí "ovládat afekty", nutno dříve ovládat
 , čím mají být ovládány, tj. myšlení, tj.
 ho spodní proudy, zákony a metody.

Afekty možno ovládat jen v příznivém inte-

aktuálním stavu - schází-li ten, je stoik
 prdeli s ajmolancemi; já teprve tvořím
 předpoklady a basi pro skutečný stav prktic-
 ých: emancipujících, dehumanisujících filo-
 ofií. S tercetem tím možno všechny možné
 výhlenky jejich a nuance jejich "apercus",
 ity, nálady, lásku, nadšení, závist, etc.
 a jakýchkoliv okolností, neříkám např. že
 deliriu - vůbec granum salis zde všude: vy-
 olat, ovládat, perpetuovat. I "šťěstí":
 iž v mém spise stojí: jediná libovolně vyvo-
 atelná myšlenka může člověka učinit šťast-
 ým několik dní. I "v extasi": "ó, synu můj",
 elovuje můj Dr, Volný měsíc, "tys to, kterýs
 čera tiše, magicky, paradoxně hleděl na mne
 hluboko do sálu žlutým jeho vzduchem nade
 ší tou všedností a špínou náhle v boží záři
 oměněnou, když miliony Mých polnic tygřími
 evy rozehřměly se v nadsvětelný pochod Věč-
 ého Vítězství." - Tento stav, třeba ne tak
 ocný a čistý, jak soudilo by se dle této po-
 eticku absolutní hyperbolistní exprese,
 ece jen zcela passable, vyvolal jsem jen
 lí svou 29. 10. 1910 o 9. hodině večer, v
 n to a hodinu, již týden předtím k tomu
 stanovenou. A tato věda má je teprve v nej-

onálnějších počátcích. Nemohu najít slov
žení pro malomyslnost vět, jako: "nepo-
me ani svým náladám, ani vzpomínkám":

- Jedeme Erfindung, jeder grosse Ge-
- steht in niemandes Gewalt und ist
alle irdische Macht erhaben, dergleichen
der Mensch als unverhoffte Geschenke von
, als reine Kinder Gottes zu betrachten",
ne. Morálka těchto psích a jak jsem se
etněkrát přesvědčil, prostě směšných vět:
věk zůstaň věčně dobyt看em." Neboť dobyt-
zůstane, dokud se nestane skutečným pánem
, tj. procesů svého myšlení... Dary, děti
? Já házím mu je na hlavu, třeba lupič,
ák nejsem, kukaččí vajíčka vyhazují ze
ho hnízda; jen z myšlenek, které jsem si
prostředně dobyl, ať tak jako vojevůdce,
tak jako kovkop dobývá, mám radost, jen je
žuju za své děti; které přišly mně "samy
ou" nebo i v malé jen opilosti, často jsem
rhl, třeba byly dobré a prospěch slibovily.
ozumné to bylo: neboť na tom, co bylo by
ich vzešlo, co byl bych na nich vystavěl,
ěl bych žádnou radost, ergo malý prospěch.
dybych, což je nesmysl, takovouto životo-
ávou zakrnl a shnil - čerta mně na tom

leží - já stojím nade vším - jsem syntéza poleona a Nietzscheho: Napoleonova základu: přetržitě k ráně hotové a ranami stále se bíjející imperiosity, aplikované však fa-
lně, ponejvíce na čirou reflexi a meditaci;
em Nap., činící pokání z dřívějších hova-
y politických snah své imperiosity a jím
apně se probíjející k vládě nad sebou a
devšemi a nade vším.... neboť produkt ze
oučení oněch dvou prvků, ctnosti, není vždy
adký a není vždy ctností... kuriosní láteč-
to; tato zárodečná materies, z níž jednou
vine se strašné převrácení všeho dosavadní-
něco dnes nesmyslně nového, pravé teprve
řehodnocení všech hodnot", hlavně logickýh
"lidstvo dosud nevědělo, co je přirozenost
upřímnost, co volnost, co třesk útočné rány,
hrom, co božskost": Dr. Volný ... Prozatím
sem třepetá se tu z toho jen roj šeredných
íí z mlh... je to zvěřineček, o jakém se
chologické zoologii rovněž dosud nesnilo.
jaká to z manželství abs. koman. vůle a
ebrosity myšlení povstala hybrida, herm-
odita, amfibia larvy a mûry useknuté, ale
oby nic strašidelně samostatným svým živo-
dále žijící a chodící nohy, hlavym chobo-

y lemury simulacra... Jsem stvořitel četných,
 osud zde nebyvších druhů hmyzu, jsem Belze-
 ab. U lidí možno sklidit za podobné výkony
 znání, ale sám Zeus poděkuje přede všemi bo-
 y mně za ten perný kus hnusné, ale pro budouc-
 ost nutné práce, již jsem v tomto oboru vyko-
 al. S čím jsem na sobě spokojen, je vůle.
 a bouří a stagnací, v chaosu a plamenech
 stala jádrem svým vždy táž vztyčená, intakt-
 í, nehybná jako Caesar. Polárka v Shakes-
 earovi: Pro co jsem se jednou rozhodl, vždy
 jsem snadno vykonal, duch můj jest jen velká
 ovářská dílna rozhodnutí a rozhodnutí k roz-
 odnutím a ran. Kde se zdám být slabým, je
 říčinou v dy jen zatemnění mého mizerného
 intelektu"... ale essayons juste nebyl bych
 ak zcela špatným z hlediska lidského, mohl
 e např. stát dobrým občanem obce literátků,
 dyby špatná společnost mé vzteklinou stížená
 oží Vůle nebyla zkazila jeho dobré mravy.
 yl by slušným nástrojem člověka, - vom Haus
 us -, ale Boží Vůle, lidské tělo na se vzv-
 í, potřebovala by, skromna jsouc, pětkrát
 pší nástroj, Díky dlouhému odpočinku, od-
 avili principes a hastati brzo a ne těžce
 va nepřítelé. Ale na třetím uvázli a ne a ne

toupit. Koťátka hrála si neuvěřitelně krás-
 a pitvorně... chvíli jsem stav tento trpěl,
 sti jsa bezstarostným...: vždyť měl jsem za
 bou triarie, nepřemožitelné, aspoň tam, kde
 olnosti nejsou tak šeredné, jako pod fatál-
 skalou... Ochablost, rozmrzelost sedala na
 zbíha ící se myšlenky. Slunce zcela zrudlo,
 e zhrublo, poslední boží dech vyprchával ze
 duchu. Prořídle šediny stromů lehce se poča-
 zachvívat. Jako hlasy nadávajících si domov-
 e zněl teď ordinérně křik vrabců. Stále ví-
 lidí klátilo se po návsi, pí. hostinská
 átila se z dobývání bramborů a láteřila v
 chyni. Stále větší zima, čas kvapil - "res
 triarios venit", nahlédl jsem. A odvolav
 incipes a hastatos z boje, zašeptav si prv-
 slova božské modlitby Zarathustrovy:
 , du mein Wille, du Wende aller Not, du,
 ine Notwendigkeit" - pokynul jsem. A tria-
 i vyrazili vpřed, ne nejstrašnějšího ze svých
 ti nepřátel. Hned prvním nárazem během prv-
 půl minuty rozdrtili jej úplně, a ani se
 zastavivše, vrhli se na druhého, padl téměř
 ned a nepodléhající svým vítězstvím napadli
 etího, téhož, s nímž právě hastati dlouho
 marně lopotili, a během minuty zničili jej

věleji než oba předchozí. Mocná radost mě
 chvátila, odplavena všechna únava. Samy
 sebou počaly skvělé myšlenky tryskat po ces-
 Vůli právě poražené, jako pivo, z kádě
 kádě šlahounem stáčené. Po počátečním za-
 tí samo sebou teče. Pocit zákeřně zářné
 žské podmíněnosti vymrštil mě téměř ze
 idle, z hloubi duše hudba na okamžik zara-
 notila. Slibuje si svatosvatě, že budu teď
 ždy triariů skoro stále používat, použil
 sem minuty oddechu, více po radosti než po
 oji, k hození na papír myšlenek právě vy-
 rysklých a připsal jsem: "po velkých nezda-
 ech dnešku vítězství ve 3/4 na 6 zajištěno.."

Kunnersdorfu poslal Fritz do Berlína kurý-
 y se zprávou o dokonalém vítězství.....

onaparte vidí příčinu svého vítězství u
 aterloo ve velkém shluku sublimních mer-
 euilleusních náhod. Si licet magna compo-
 ere parvis: Ke rvačce dvou velkých zástupů
 trocké luzy musím říci, že i moje násle-
 ující porážka pouze mnou zaviněna nebyla...,
 řeba jen se studem to připouštím, neboť
 egraduje Boha lití od okolností, degraduje
 ej utrpení. Odevždy měl jsem prudký, ke
 Vracení téměř nutící odpor ke slovům "trpět,

bolest, muka, atd.", byly doby, kdy jsem jich
 necítí, a stále ještě, vyslovím-li je,
 bych do ropuchy kousl. Kdo nechce risiko-
 t, že se mně zprotiví, ať nevysloví jich
 ede mnou. Kdo nechce se mně navždy zhnusit,
 neučiní nejmenší narážku, že mohl bych
 čím trpět; moje máma zošklivila se mně
 dně na léta tím, že řekla mně jednou, eva-
 všímu se: "Bolí tě to?" Byla léta, kdy
 em vážně a vztekle lidem tvrdil, že nikdy
 dnou bolest necítím. Předposlední nepří-
 l napaden. Již byly všechny jeho přední
 zice v jejich rukou, a kde se to stane v
 ch bitvách, padává mně posice hlavní té-
 ř už bez boje do klína jako hnilička. Tu
 rhl se za dveřmi řev rvoucích se psů a
 hodil myšlenky z hloubi na povrch. Sehnal
 em je zas dolů a už natahoval jsem ruku,
 ych chytl pannu Viktoriu za pačesy. Tu
 azili hřmotně do lokálu dvě mladé Cholu-
 čanky. Jedna měla vemeno jako kráva a no-
 jako brontosaurus. Z výrazu druhé bylo
 žno soudit, že smrdí jí kunda jako hnůj.
 třetí zarylo se myšlení do hloubky jako
 lová koule do hory másla. Tu spatřím, jak
 ží žena s rákoskou k rybníku a káže 10 le-

mu as děvčetí, s kluky na strom vylezšímu,
 lezlo dolů. Brečíc, poslechlo a sotva
 lo se v dasahu rákosky, začla je máma
 dce šlehat přes nahé nohy. Vzдор tomu lez-
 dále dolů, ale asi po 10 šlezích svalilo
 na zem. A hned ohnula si je máma přes
 hno, a křičíc: "Já ti dám, lézt na stro-
 aby kluci koukali zdola na tvou nahou
 el, kurvo," obnažila mu zadnici a vysá-
 la mu na ni ještě dobrých dvacet, tak pěk-
 h, že pleskot rákosky zavřeným oknem a ře-
 děvčátka až ke mně pronikal. To líbilo
 mi velice, a tak se stalo, že delší dobu
 chlušoval skoro pleskot ten pak řinčení
 larijských mečů. A když konečně zazvonili
 e jasně, s jekotem a chechtotem vrazily do
 álu ony dvě děvky, nějakým pohůnkem pro-
 ledovány, a vyběhly na náves. Ale teď byl
 ece chvíli pokoj. Nepřítel rozplýval se
 veným zrakem triariů v mlze, ale co: moji
 áci navyklí jsou bít se v nejčernějších
 ích a bouřích a mrazech a cánicích a ješ-
 v agonii útočí jako legionáři v Caesarovi.
 strašném úsilí zničili předposledního
 řitele, ale čelo mé bylo zpoceno, dech
 eněn, radost a jarost z vítězství tím para-

sována. Zraky triariů prosily o oddech. povědí ukázal jsem na posledního nepřítele, poč stmívalo se již. Vykročili potácivě. a přesto zakolísal se za chvíli nepřítel kořenech svých, jen poslední náraz, a byl em konečně zcela volný, dnes konečně tak lsky svůdně volný. Ale prašivý osud opako- tu přesně dřívější historii.

Vešla paní hotelierová a pozvala mě do chyně, že je tam teplo a světlo. Za chvíli šel pan hospodský z polí, promluvil na mně kolik slov, koukaje na mne stále jako vůl, ešel, takové šplechtavé a tak mocné, že sloužilo by koruně tvorstva ke cti. "Co tot tu za prase", pomyslím si a kouknu. ké kočce, jako obruč ohnuté, tekla z prde- do hromady žita světle žlutá sračka.... uchvše ji, jala se do žita ji zahrabávat, ně, vážně, zbožně, jako když křesťan po- ovává mrtvolu své matky; a zdárné dítky je- byly jí v tom nápomocny; mmch.: rození snad symbolicky, ze všech tělesných úko- největší podobnost se sraním, plození: kulace se chcaním. A teď zase dlouho za- valo do třeskotu mečů žbluňkové uprdnu- Konečně vstoupil ke mně zas hostin-

ý a zval mě do kuchyně. Odmítl jsem tak
tekle, že ubohý dobrák povážlivě beze slova
vrtěl hlavou.

A od té chvíle nebylo s triarii už nic.
li to už vlastně jen principes; téměř už
nebojující, impotentně jen tékali kol
přátelských posic, třebas stále zpěsileji
wala je vůle vpřed... 4 hlavní příčiny:
kohl: následkem své vůbec potencující
hopnosti činí dobré myšlení ještě lepší,
atné ještě horší; zima; šero: čím hůř šlo
lení, tím častěji házel jsem na papír da-
né poznámky, v dobrém instinktu, že tím
kám vždy aspoň chvíli potřebného odpočin-
Ale na psaní jsem už skoro neviděl, což
silně rozdražďovalo: konečně myšlenka, že
i manželé domnívají se, po odmítnutí mých,
chci bez placení utéci z pustého lokálu
noci, a že mě stále střeží. Mohl jsem
e zaplatit, třeba jsem měl v úmyslu ještě
poň přes hodinu tam zůstat, ale to bych
musil přerušit boj a minutu jednat s lid-
Kdo však není mnou, neví, jak takováto
uta je nesnesitelná, absurdní a pro poz-
šek škodlivá. Byl bych mohl přestěhovat
do kuchyně. Neučinil jsem to ne snad proto,

bych tam byl v boji rušen - pah - i v nej-
 šších hospodských rycích a rvačkách dobyl
 četná skvělá vítězství a ostatně vše by-
 by mně bývalo příznivější než to sezení
 tmavém a tuđeném lokálu na trní. Ne, jen
 to jsem tu zůstával, že jak v prvním aktu
 eno, něměním vnější svou situaci, dokud
 bojích takových nezvítězím. Jako Sokrates,
 až mmch. stává se mně jako Montaignovi poma-
 nejsympatičtějším z filosofů, jenž, když
 šlo naň přemítání, po celé hodiny jako so-
 a zůstal stát, kde stál, tu stál! na Ango-
 dvoře, záchodě, tak já kupř. zůstal jsem
 lnou aspoň půl hodiny před výkladní skříní
 lámskými rukavičkami; pozorovali mě ně-
 ký sexuální patnolog nepochyboval, že jsem
 kavičkový fetišista, fascinovaný a torpes-
 vaný jako veverka hroznýšem.

"Kdo tě k myšlení tomu nutil? Neubránílo-
 ti dříve 7 čertů na zádech zabývat se Nel-
 a, řezáním kolínek pilou a ,Lipinou',
 ož jsi k čertu budil ty čerty ze spaní.
 stojí tvá vůle, s kterou toho tolik na-
 rábíš, když nedovede ti zakázat myšlení,
 němž dobře víš, že je plané a nadmíru ti
 odlivé." Messieurs, neškodí Vám, nemluví-li

člověk o věcích, o nichž nemá zdání, neškodí-
 á i, nemluvíme-li slepému o barvách. Jen
 plik: přerušit bez vítězství mnohý myšlenko-
 ý pochod je mé svědomitosti, mému instink-
 u po hotovosti, po absolutnosti, po vládě
 možno; pokusím-li se o to, třeba hodiny
 rací se myšlenky a vůle ustavičně k nevyří-
 enému úkolu, zející ráně, a to tak mocně,
 e ať zaměstnává mě cokoliv sebeintensivněji,
 kdyby o můj život běželo, nezčeří to nitro
 é víc než let vrabce kol. Ať se to lidičkám
 dá sebenemožnější nebo lživější; nic není
 kdy schopno mě k něčemu donutit - jsem jen
 rozum a vůle - žádné už puďy, žádný už cit.
 mohu na to téměř myslit; nemyslím pak ani
 a to, ani na to, ve stavu nejvýš trapném,
 akže ze dvou, zel' třeba menší volit. Vrátit
 e k zející ráně a dojít zde aspoň jistého
 e ba bylo třeba mnoho vykládat) uspokoji-
 ho výsledku. Podmaní-li se člověka vášně:
 tek, strach, žárlivost.... je to ještě
 etí v pořádku, viďte Messieurs?, ale chraň
 mbu, aby dovolila si to reflexe a vůle.
 jejich vášní podmaněný člověk je už "patho-
 gickým fenomenem", viďte, moje dobytčátka?...
 pírá, že je v mém případě prozatím jistá

robnost; ale casus můj je něco v podstatě
 něho, přes zdánlivé snad podrobnosti, než
 př. "násilné myšlenky" (např. vtírá-li se
 komu násilně v mysl pořád: zdalepak důleži-
 psaní, které jsem házel do schránky, ne-
 dlo místo tam na zem? Věc to jen afektu a
 d. profesorské přihrádky, kam neuropatho-
 gická prasata a podobný dobytek by jej asi
 ed zařazovaly). Víte-li pak, telátka drahá,
 je to křeč nejdestilovanějšího liberí
 bitrii? Nejvyšší svědomitosti? Co to třesk
 sebe mečů základních fikcí? "pravda a ži-
 t?" "Ale přece jen u tebe duševní porucha."
 nové, kolik lidiček vám podobných jsem po-
 al, všichni při vši "ihre Alltegsköpfigkeit":
 hopen, trpěl i kapitálními poruchami všeho
 uhu. Ostatně je v tomto sama sebe ničícím
 ětě všechno víceméně poruchou a botanik
 př. ví, že na nejkrásnější vyvinuté rostli-
 jest empiricky nebo spekulativně nějaká
 ruha vždy dokazatelná... "Ale tvá porucha
 neobyčejně velká." Nego. Ale kdyby, -
 lo by to jen přirozeno, ale ne hanba. "Je
 der, desto zerbrechlicher ist das Ding.
 die ist die sublimste Maschine, die es
 st. Foglich die zerbrechlichste." Niet.

nemyslete, že považuju se za genia, ucho-
Bůh. Raději chtěl bych výt krysou ve
ace, než největší částí lidiček, jimž se
á "genie". Nevím, co toto slovo na česky
nená, ale soudě dle lidiček těchto, myslím,
"pes".

Stav můj stává se nesnesitelným. Totál-
bezmoc, chaos, noc, bezúčelný masakr za-
čal v bitvě jako u Zorndorfu. Podobnost
i oběma bitvami zvyšuje i ta okolnost, že
krát ustupující rusové roztřískali sudy
bořalkou, a na břicho si lehnuvše, chlasta-
z louží jejich na zemi jako krávy, až zpí-
do němoty a nehybnosti, rozdupání byli
mi Seydlitzových kyrysníků. I nejbližší
lesná garda J.I.V. stržena byla všeobecným
tkem a bezhlavostí; jedině Ono stálo tu
yčené, stále více se rozpalujíc, řvalo a
alo kú útoku... marně. Marně otáčelo pr-
ující, ajko Caesar nazpět křičíc: "tam je
řítel", marně voňalo jako Sulla: "Až se
triarii budou v Římě ptát, kde jste ne-
li svého vůdce, nezapomeňte, že to bylo
rchomena." Marně házelo orly svých legionů
šiků nepřátelských, psi se už nehýbali
, aby je nazpět vysekali. Ó canaille.

tekem jsem snad ještě dnes bledý, když na
 vzpomínám. Co jsem už zkusil oá té své
 ldácké, příliš lidské holoty, a nevěděl
 em to donedávna, má trpělivost byla bez-
 zná, jako Boha, jako mezka. Byl jsem dob-
 m otcem své armádě. Všechny její ničemos-
 kladl jsem sám sobě za vinu. Nikdo nemohl
 do mne stěžovat. A za to pěkná odměna.
 st. Teď zařídím jinak své jednání. Decimo-
 t? To by příliš nepomohlo. Ale při nejbliž-
 příležitosti uničím celou tu soldatesku do
 sledního chlapa, jako Barkas celé vojsko
 ldáků, jehož byl dříve velitelem. Však mož-
 zřídit si lepší armády na světě. Ve skuli-
 pootevřených dveří objevovala se pořád
 delová tvář hospodské. Byl jsem připraven,
 přijde starosta, aby podal diagnosu mého
 sevního stavu. Sírku za sirkou jsem škrtal
 psal za jejich svitu blbé věty. Při jednom
 tčech vzplanutí zočil jsem v temném oknu
 ou bestiální tvář a hup, nový rarášek se-
 l na mě vedle nedoražené staré mrchy.
 ěl byste vědět, proč se to stalo? Já taky.
 e tu, nevím ani, jak se to mohlo stát, za-
 val jsem se nanejvýš rozumně. Neohlížeje
 a nahlížeje, že za těchto okolností jen

akem bych obě potvory uškrtil, chytl jsem pivo a odnesl je do kuchyně. Raději bych v tu chvíli celou chlastárnu i s sebou ovětrí vyhodil. Sedm bylo pryč.

e t í d ě j s t v í

il jsem vám, myslím, již své pozorování:asto v hostinci, když vyjdu do pissoiru, d a snadno najdu tam myšlenku, kterou jsem olu marně hledal. Zprvu vysvětloval jsem o nexem mezi vypouštěním moče a vybavová-myšlenek a na základě toho vybudoval již ologickou theorii, sepsal ji a hotovil ji at prof. Mareši, cítě v pokoře, že genius více z ní dovede vytěžit než má omeze-, ale naštěstí, ještě než jsem to hodil oštovní schránky, napadlo mě: Není nexus e mezi mým duchem a záchodem? Nenabude v mysl má proto náhle síly, že octla se v sféře sobě odpovídající, jako Antaios a . Slavia, která před několika lety na tur-o Anglii vítězila průměrně skorem 1 : 7 druhotřídními amatéry, s jakými na svém

atém hřišti navykla si hrát 7 : 1? Ale
 kl jsem si: Ne. Jsi-li prase, jsi jím z
 ílišné čistoty. Bohové koupají se jen v
 ojnici. Ten netrpěl dosud špínou světa,
 o se v ní hodně nebrouzdá a neryje. Stejně,
 em-li blázen a fantasta, jsem jimi jen z
 ílišného zdravého rozumu a střízlivosti.
 , jenž musím jít až k Napoleonovi, chci-li
 jít bratra, co se střízlivosti týče. Ale
 Metternich žasne nad divnou směsicí jeho
 zumnosti a bláznivosti, síly a slabosti.
 idé", povídá mi Inečka, "říkají, že jsem
 ázen, a já mohla bych podělit rozumem celé
 še zdravé město, a pořád zbylo by mi ho
 ná prdel." A eadem: "Jsem příliš čistá,
 ž abych musela se brodit v kalu, příliš
 nná, než aby sprostota mě neodolatelně ne-
 itahovala, příliš krásná, než aby, co či-
 m, nebylo okouzlující, příliš dokonalá, než
 ych nebyla dokonalá mizera... Dokonale
 astný, dokonalý Bůh může být jen dokonalým
 asetem." Teprve později pochopil jsem onu
 ostou věc, že příčinou onoho zbystření je
 átká chůze po dlouhém sezení, a na všech
 ro lidech v hostinci jsem pozoroval, že
 acívají se ze záchodu rozjaření, třeba

íve byli zasmušilí a tupí; proto třeba v
spodách chodit na hajzl co nejčastěji a bez
lešného studu.

I tenkrát, když jsem v kuchyni usedl,
dy k pánům manželům obrácen, do kouta, po-
til jsem ihned značné osvěžení, a to zro-
lo nové, velmi rozumné rozhodnutí: že teď
du kuchat rarachy ne tak zběsile, že nechám
počinout teď nepotřebné triarios, že budu
slet jen zdravě ležérně, jen tu a tam, když
budu rušen. Zprvu na mě pp. manželé mluvili,
tatně tak, jako se mluví s člověkem, jenž
zdravý rozum. Odpovídal jsem tak úsečně,
brzo ustali. Dal jsem se v boj. Jen has-
tos jsem do něho poslal. Ale někdy udělá
š víc než lev. Dařilo se to hezky, nic ne-
lo dosud ztraceno.

Ale osud i zde házel mi klacky pod no-
. Náhle zeptal se mne hospodský tak trochu
týchavě, nejsem-li obchodník z Jílové...
tkněte se lehce říznutého kloubu prstu:
c to bude bolet, než ťuknete-li se silně
zdravého. Má rozjitřená mysl byla slovy
mi neobyčejně hluboko uražena. Na triarios
bylo by téměř působilo to, na principes ne
íliš, na hastatos však značně. Delší chvíli

se jak mrchy. Konečně nelibost vyprchá-
a, tu vhrnulo se do kuchyně několik sedlá-
sedli těsně vedle mne a dali se se mnou
a do řeči, jako by se to samo sebou rozumě-
zrovna tenkrát jako naschvál. Ona léta mne
iž v hostincích skoro nikdo, vyjma ožralé,
dy neoslovil. Jako by se mne každý štilil
o kata. Měl jsem všude blahodárny, nutný
klid. Proč právě onoho strašného večera?
řili chrapouni hnůj, který ve mně právě
? Vůbec jsem pozoroval, čím zdravější,
dší, lepší jsem kdy byl, tím více se mne
kdo stranil, třeba jsem byl přitom vlád-
A teď naopak. Např. oslovují mne všude
i, až hanba mluvit. Co nejrychleji přelét-
teď ohavný tento akt, třeba je snad psycho-
ricky nejzajímavější.

Zprvu jsem s nimi trochu po lidsku žva-
, pak se stal jednoslabičným, používaje
ilek, kdy dali pokoj , k boji. Vždy mne
ed vyrušili. Stokrát měl jsem na jazyku:
vyliž si už jednou prdel, chrapoune." Ale
ylo by to sloužilo k dosažení mých cílů.
dobrém však, zdvožilou žádostí nebo lstí,
echává se v podobných případech téměř nic
ílit. Toto vyrušování, křik hospodských

í, presující čas... uvedli v ono "rozumné"
 eď už nerozumné rozhodnutí. A znovu poslal
 m triarios do boje. A rozpoutala se nej-
 šernější z bitev a trvala nepřetržitě do
 ce a téměř nepřetržitě byl jsem po celou
 dobu soustolovníky aj. rušen.
 eště 2, 3 vítězstvíčka dobytá: pak už ani
 n úspěchu. A jak tedy taky? Už jen naoko
 čila má soldateska a sotva v dáli nepřá-
 skou linii uzřeli, zastavovali se, nazpět
 vli jako croisadeuři proti Čechám útočící,
 va šik Táboritů se objevil, do zaječích
 li, dvojnásob hanebné a směšné u aggredu-
 ího. A pohánění vpřed, začali místo s ne-
 telem bojovat sami mezi sebou v jeho dohle-
 Spatřiv tento masakr, sestoupil, stále
 ílen novými a novými přiletujícími dábly
 svých posic, a teď jako Fridrich u Kunner-
 fu, nejen, že všechna Rusům odňatá děla
 e ztratil, ale i o všechna svá vlastní při-
 , tak nejen, že všechna má dnešní vítěz-
 í vniveč byla uvedena, i mé dřívější akvi-
 e padaly, mizely jedna po druhé: nejen, že
 ti dávno mnou povraždění vesměs povstávali
 robů, šklebíce se se zacelenými ranami, i
 chno a všechny perně získané rezultáty

sledních mých měsíců a let, na nichž l. ří-
 n basoval, řítily se v absurdnost a směš-
 st, vše se řítilo, všeobecná zkáza, ale ne-
 tával v boji prasměšném, vždyť zde v hospo-
 nestačily síly ke zdolání jediného nepří-
 le, což teprve nových padesát. Ale chtěl
 em i všechny tyto zdrtit zde, šíleně. Ale
 k tomu chce má vezdejší sudba. A jako u
 rndorfu poražení Rusové, bojoval jsem až
 noci, udržel jsem se v části bitevního
 le, stejně jako oni. Ovšem: Je pravda, při-
 al vůdce jejich Fermor, že podrželi jsme
 tevní pole, jenomže mrtví, ranění a ožralí...
 av můj zprvu nesnesitelný, jako nakonec v
 kále, stal se posléze strašlivým. Myšlení
 rný mlhavý, vířivý chaos, prorývaný černými
 esky, až do konce svěží vůle. Bezmezný
 tek leoparda, holemi stále šťouchaného a
 žemi marně lomcujícího, vysokostupňový po-
 t permanentní nepříjemnosti s bolestí hrani-
 í, braly dech. V hlavě to šumělo, všechny
 i jako by se zběsile zmítaly, mdloba jako
 blíž a blíže kvačila. Jedna, dvě, tři
 lenky se vyhouply, o nichž možno říci:
 této cestě leží Kr. Lear"; v celém životě
 jsem podobné sotva třikrát, na okamžik;

ničemu nemám tak daleko jako k zešílení; -
 hanbou se přiznávám, že nedovedl bych podat
 psychologii šílence. - A přiznám se i, že
 znou měl jsem chuť i brečet; ovšem jen
 tekem. Ale příčina byla číře fyziologická:
 vo napojilo slzní žlázy, stejně jako celé
 lo, nadbytečnou vodou; ta chtěla ven; a aby
 ele svého dosáhla, vyvolávala v mozku, -
 ko přeplněný semenný váček smilné předsta-
 -, měkké myšlenky a cituplné, humánní,
 soce ethické. Na tento vzácně umravňující
 iv alkoholu neměli by moralisté zapomínat.

Marno ostatně líčit lidičkám tento infer-
 ní stav pekelný. Konečně byl jsem jím pod-
 ěn, - podmaněn vůlí, jako jiní vášní;
 mocně unášen - neboť vůle nechtěla vůbec
 vhodnout se k osovobozujícímu aktu; neboť
 ěnila se v šílenou slepou furii... Cítil
 m, že jsem se ocitl ve sféře Maelstōmu, že
 žím se k strašnému trychtýři, - mrtvici,
 llení atd... a myslil jsem si: čert vezmi
 , ať už je konec té nejprašivější ze všech
 ěničin, která trvá nepřetržitě bez minu-
 é přestávky od 15. mého roku. Ó, který pes
 ě bohy chytl mne, blbého hejla, do klece
 ě pustšího otroctví pomocí vnadiĎla, že jsem

verainem, že jsem Bohem, - já, otrapa, který se vetřel na trůn boží, - a jak povídá tinka bratru svému Diovi: "Synáčku, který seděl na trůn Boha, jako onen ožračený Peršan, který v nestřeženém okamžiku sedl na trůn, s něhož Alexandros právě sestoupil, a rozchechtal se tam, budě podobně krásně jako Dostojevského kapitán Lebjaděv na podiu: Alexandros dal mu useknout hlavu, ale tebe však potrestala boží prozřetelnost předem: nechala tě narodit se bezhlavým."

"Jak tu tak spokojeně, blaženě, flegmaty sedíte," řekli mně často lidé, když jsem v celé peklo mnou zmítalo. Tentokrát však neovládání jistě nestačilo k zatajování. Lačiska musila to vidět, musila vidět, příjemné jsou mně jejich řeči hned na ústku, ale přesto dobromyslně hovořila na dál a dál. "Já na nich vidím, že jsou čenej pán," přitlačil se ke mně jeden stařík, "tak bych jich prosil o radu, co se týče invalidního fondu." Nechtěl věřit, že jsem co to ten invalidní fond je, a dobrou hodinu vykládal mně, neposlouchajícimu, o bytně své bolesti. "Ale dej už tomu páno-
vokoj, ať může psát," řekl konečně jeden

homme. "No jo," svědčili jiní, "copak nevíš, že se na tebe vysere?" "Já vím, že se mně vysere," odvětil kmet, "a z prdele", a pak vážně a hlubokomyslně, zaemušil se a už pokoj. V duchu jsem jim vzdával díky za těch jemnocit, - ale teď okupovali si mně to něho a nepustili až do konce, - a já, pivo jen "jo", "mm" a tu a tam nějaký věci netýkající nesmysl, nakonec postižen náčným škytáním po pivě, zápolil jsem bez trůndy oddechu... Jinak počínali si ke mně mi přátelsky, moji milí dobytečkové, hlavně malé fajfce osvědčovali stále pozornost; dříve než já zpozorovali, že zhasla, mi ji, tři současně, zapalovali; musil jsem jim dát z ní zakouřit; pak jako divoši klé tretky, chtěli můj skřípec, uchopili za skla a vrátili tlustě pohnojený; hlali mně, zuřícího nad tím, ruce, stehna a konce i, jako bych žena byl, líce. Jindy ožrala si to neopovážil, - a oni byli udu střízliví... Byly to projevy soustrasti? To bratříčkovali se velezrádně s mými, lušnost odepřevšími, spiklými žoldnéři, - imiž, jednou provždy žádám, nechci být tůžňován. Jsem jen má věčná, věčně neměnná

le, člověk není to, co "jest", ale to, co
 ce být, stát se, tj. vůle... Ne mně, - mé
 boužené soldatesce platilo mysticky to
 azení... Rebelie kol mne všude, nejen mé
 nitřní stíny, - i tyhle barevné stínečky
 raotec me" konspirovali proti J. I. V.,
 tu chvíli zdánlivě bezmocnému, samojediné-
 v tom pustém nepřátelském přívoji, marně
 lajícímu svou jedinou sestru Černou Ilusi...
 e čerti vědí, na jakých ta černých vejčích
 děla...

Jak jsem se dostal odtud? Nevím. Má vůle
 tom zúčastněna nebyla. Nejspíše, že ostat-
 síly mé duše, vidouce její bezmoc, smilo-
 ly se nade "mnou" a v okamžiku, kdy nabíra-
 dech, ujaly se vlády samy a na nepatrný
 jaký popud vystrčily mne ven. De facto byl
 em tedy vyhozen. Za mnou zněl chechtot a
 píjení hodin. Devět.

Takhle bít jsem nikdy dosud nebyl.

akt

Ponechal jsem teď myšlenkám volnost, ne-
 musil jsem téměř. První minutu samy se

le vracely pod bič vůle, ale chůze, čistý, avý vzduch, čisté ticho působily blahobně; nejvíce pak tentokrát alkohol, - mmch, il jsem dohoromady 4 1/2 litrů (9 půllit- - kdo není mlékař a sodovkář, uzná, že to o za pět hodin. Jednou z nejužitečnějších stností alkoholu je schopnost rychle hojit, lavovat, zapomnění přivozovat, - podob. a dětství. Již za 5 minut bylo myšlení v relativně zdravém toku, na jaký bych il, jsa střízliv, čekat nejméně hodinu, a ještě za okolností nejpříznivějších. Ale ada byla přitom tak černá, jako bych byl ečeři snědl Leopardiho, Schopenhauera a tojevského. Vládla v ní rozmrzelost a vztek sebe, opovržení sebou. I počal jsem si ce- né dnešní počínání škodolibě, ukrutně ana- ovat, abych je ještě pohrdáníhodnějším il, na pranýř postavil. Dařilo se to ne- kávaně..., - hrome, to už nebyl žert. yna jsem se lekl. Jakobyh pár facek dos- jakobyh s věže padal... pokračoval jsem. Leknutí a pobouření svěd- toku myšlení. Nové a nové ošklivé sebe- atky se vynořovaly, stále častější a jas- í a strašidelnější. -

Byla to mela, bylo to bití, jiného druhu, než před chvílí, ale ještě horší. Něco podobného jsem dřív a potom nezažil. Zprvu vůlí volány, pak bez ní, posléze proti ní, škaly stále respekt dnes před ní ztratily, mstící se myšlenky - kopance, prudké, žijící. A netýkaly se už jen dnešního dne: celé minulosti - celé mé osoby a konečně i základů mé filosofie. Nerozum po nerozumu. Bláznovství po bláznovství, po slabosti slávy - převrácenosti, špatnosti zavalovaly mě, braly dech, zastavovaly chůzi, zatínaly pěsti. Nakonec stál jsem tu, příšerně obnažený, jako nejposlednější tvor na světě - já, až ještě před chvílí - nemohl jsem, žel, plat jako Shakesp. Richard III., hledící na svou minulost: "vražda, vražda, křivopřísežství v nejvyšším, nejstrašnějším stupni," pamatuju se, že jsem do noci vztekle zařel: "potrhlost, koniny v nejvyšším stupni." To dříve snažil jsem se vytáhnout na svět své špatnosti, svou špatnost, ale co jsem našel, byly jen drobty, jen stíny, jimž jsem nevěřil; teď však svalil se mi na hlavu celá balvan...

... celou hodinku, co návrat trval, neustá-

la tato průtrž sebezpoznání, toto rojení
chů z podzemních mých jeskyň... Není-li
kus mezi chcaním a myšlením, mezi dostáním
tí a vybavováním myšlenek zajisté jest kaž-
červený pruh je jen semeno, z něhož vzejde
šlenka, neboť jediný význam utrpení je po-
nět toto známé nám tvorstvo z jeho bahna
n.

Jaké poznatky to byly? Třeba se většina
ch hned nebo později ve stíny rozplynula,
vypsání zbylých nestačil by nový list. -
ostinké to byly hlavně věci; tak: Byl jsem
sud na celé čáře iracionální; byl jsem jen
erflogene Tugend": Niet.; horrendně, blázní-
umíněný, umírněný však pranic; nestrkej
avou zeď. Snaž se jen o to, co slibuje plo-
Nebuď zbrklý, tím více v rozumném vytrva-
Jdeš-li z Kutné Hory do Čáslavi, nemysli,
musíš jít přes Varšavu. Nechoď s plácačkou
mouchy atd. Ale takovéto prostinkosti a
ednosti jsou něčím věčně novým a nejsubtil-
jším; jen vysocí duchové vědí, co to např.
odlanost, stálost, síla, vítězství; ostat-
to jen čenichají. Nejvýznamnější na všem
ak byly aplikace na můj speciální případ
hto pravd; tedy ne např. a tvá egosolistní

axe musí být vůbec bláznovstvím, nýbrž:
 kto a takto musil by sis počínat při ní,
 y bláznovstvím být přestala... Šířit se
 e o této obsáhlé věci, třeba zde hlavní ne-
 lo by smysl. - Mezi zrním byly ovšem plevy,
 snad víc než zrní -, třeba jsem si je v za-
 pení prvního nového rozběhu za zrní pova-
 val; mnohé ty rozumnosti a střízlivost "smr-
 ly", jak přirozeno, stádností a nízkostí.
 k: "Buď realistou. Dosud honil jsi se bláz-
 vá mátoha, jen po obloze za obláčky, chňá-
 l jsi po nich hrstí, cpal si mlhy jejich
 k do kapes... K čemu jsou např. tvá Arga,
 ata, Porcia, Thyonea, Orthia, Astrea, Eter-
 - Lady Mackbeth, Julia (jeptiška z Calde-
 nova "Vzývání kříže", která, z kláštera
 chnuvši, každého na potkání mordovala), Char-
 te Corday (ze sadismu šla zavraždit muže,
 z masochismu docílila guillotiny, - velmi
 hnětlo, že nebyla v žaláři nahá zmrskána, -
 nám já perversní oči), Olga Molitor (kteráž-
 nejspíš, že velmi honětní dáma koukala by
 , v jaké se to společnosti octla) - k čemu
 u? leda k masturbaci. Poplácáš-li skuteč-
 nahou prdel kterékoliv Mandy, o to víc
 , než kocuješ-li a mučíš-li třeba nejživěj-

fantasii a vidinami těmi, oč jasnější je
peček luny než zbytek kola jejího, měsícem
zemí přízračně - průzračně osvětlený. Ožeň
,prase. Najdi si počestné povolání, a jeli-
ž k povolání inteligenta inteligence tvoje
stačí, vstup bez meškání do učení k mistru
výpínu. Jak idylické bude to v dílně tvé,
ž večer, (vyjma sobotu, neděli a pondělí,
y hrát budeš v hospodě dardu) žena tvá a
adá její sestra vařit budou večeri, úřední-
vešele do cvočků bušit a ty děti své na
leně houpat... Můžeš je bez rizika řezat
těhem, i učedníky své i ženu svou i švegru-
svou, když, zbabělče, nedovedeš si najít
ší ukojení sadistický/ch svých sklonů.
scuj. To je lehčí a užitečnější než myslit,
bojovat. A musíš-li už jednou myslit, tož
li o něčem objektivním. Je to lehčí a uží-
nější než snaha cítit se v každý okamžik
olutním. Mysli v nejhorším případě třeba
problému času nebo bolesti, mnohem lépe
k učiníš, učiníš-li objektem důkladného
dia např. dějiny sochařství nebo vpádu
ngischánova, ještě lépe nějaké lepidopteron
o chorobonosného bacila, nebo polární záři.
lépe, staneš-li se nejužitečnějším členem

olečnosti, tj. "vynálezcem". A tak vážně
 em to bral všechno, že ihned k činu přistou-
 v vymyslel jsem si u zmíněného lesíčka, je-
 ž vlastníkem je Mr. Václav Bláha, muž nad
 né ctihodný, vynález, jenž jsem ihned po-
 til na Salvaturin. Předpokladem je faktum,
 zkusí obyvatelé velkoměsta s nahromaděnou
 cí, -na ulicích, v kostelech, divadlech,
 hůzích a mj., zvláště dámy mohly by o tom
 ívat písničky; kdyby se všechny tělesné i
 ševní nepříjemné pocity, které v libovolném
 ném okamžiku mají všichni obyvatelé velko-
 sta z toho, že se jim chce chcát, slily se
 jedno, povstala by bolest, silná dost, aby
 rvaně na prach rozdrtila, roztrhla lépe než
 na nitroglycerinu. Kdo by zde našel odpomoc,
 skal bysi rozhodně, ať se tomu oslové smějí,
 sluhý o "lidstvo trpící" velmi nevšední.
 lvaturin spočívá ve dvou metr dlouhých gumo-
 ch rourách, trochu tlustších než jitrnice,
 pojmu dva, popř. i více litrů vody. Obto-
 by byvše kol mužských i ženských nohou ne-
 kážejí, i naplněny jsouce, ani při chůzi
 ležení ani sezení a nejsou ani pod úzkými
 hotami nápadny, dodávající naopak páům

slabšíma nohama robustnějšího, mužnějšího
 ledu. Horní konec připevní se pánům na
 ák, jehož hlavička je v něm úplně stopena,
 ám pak pomocí kostěného kolečka obemkne
 ně chcací otvor; nejhlavnější je zde způ-
 o připevnění, jež chová v tajnosti, ocho-
 však jsa dámám, které by se o to intereso-
 y, Salvaturin na chcančičky vlastnoručně
 ikovat, bych je o výbornosti vynálezu svého
 svědčil. Nu a teď může jak dám tak pán kde-
 iv chodě, stoje, sedě, leže beze všeho
 át, i nezpůsobí to i při nejsilnějším prou-
 zdaleka takový šelest, jako když mírná,
 ná jarní vláha snáší se na pokosenou louku.
 rát možno se do vyprázdnění tam vyurinovat.
 pručuje se zvláště dítkám školním, hlavně
 ovým, jež se stydí žádat o dovolenou na zá-
 d. Atd. Cena v drob. prod. od 2 k. výše,
 quality gummy. -

Byla to ošklivá sprcha na blázna, ten
 ý vodo-myšlenko-trysk sespoďu... Nebylo
 e jen sladké pro Mme Niobé, když viděla
 dceruška po dcerušce otvírá zobáček.....
 u návratu jsem snad zavázán, že také troš-
 nám "die herzzerreissenden letzten Stunden":

et.: dříve čerta mně, stojícímu nade vším,
všem záleželo, věděl jsem nadto, že nic
mohu na věčnosti ztratit: ale oné noci pa-
la i má svrchovanost i panrealisace i skep-
... Padaly, povídám... ostatně lituju, že
em ty černé příšery srazil dolů, když zača-
se smát základům mé filosofie: co počaly
vidat, nebylo stádné, bylo to někde ještě
radikálnější než můj radikalismus a při tom,
radoxně, tak rozumné... zjevení to mohlo
t. Ale člověk má puď "sebezachování": ne-
chá si uškubnout najednou celou zeměkouli
a nohama, aby padl do čertví jakého prázdna...

Ale brzo vyléčí a vyliže se divoký kocour
smrdutá kuna ze svých ran. Už když jsem do-
docházel, stál jsem zas pevně na nové pů-
a jásal: "Nedosáhl jsemě dnes svého bláz-
vého cíle, ale zato jsem našel poklad ze
ach nejcennější, tj. rozum", jak praví Don
KOTE. "Ó, velství - přesněji - Ó, velký
a, den největší mé porážky a největšího mé-
vítězství. Tato sekunda budiž mezníkem v
a životě." A mávl jsem rukou na dotvrzení
pečetění toho, jak ve 3 hodiny a na znamě-
že nová perioda započíná, zapomínaje, že

akter její podobné bláznovství přísně vy-
je. "Od této chvíle je mým heslem: vitam
andere rationi - Staň se." A k většímu
raznění ještě jednou rukou prudce hodiv --,
el jsem do svého domu, vlastně tenkrát
lového, cítě radost, že tentokrát není po-
bnosti, že jsem do "perrody rozumnosti"
utku intrōitum slavil.

Rychle se navečeřev, odebral jsem se,
stí v srdci, do hostince Mr. Jana Fišmistra...
a tam jsem dal si hrát z gramofonu několik-
Raimonda a snil při tom blaženě, neotra-
án myšlenkou, že bude mi kuchat čerty, o
le a Engadienu, Arze v peci, o tom, jak
zla svá zlepšit, aby se mi dryady zjevily,
om, jak jsem v jeskyni Montesinově Merlina
dal, Bonaparta pod Lakabergem a j.v. Při
však zároveň mluvil jsem s modřanskými
lačisky nanejvýš affabilně a láskyplně,
že stále ilusi jsem měl, že jsem andílek
ladonny di San Siesto, - ten levý, co má
ty na držtičce, pravý jest odporný a samo-
tný vyrací dogma o Rafaelovi jakožto vele-
zi krásy.

A spal jsem oné noci krásným spánkem, ja-
spí zdatný chlap, jenž se toho dne dopustil

žády, - spánkem, který se při procitnutí
 á být zahradou hustých růžových snů, na něž
 ece nezbyla nejmenší upomínka...

Vidíte, že morálkou všeho toho došavad-
 ho povídání jsou otřepané pravdy: "Léčivě
 í bolest": Aischýlos, "Tum bene navigavi,
 m naufragium feci", jak prý řekl otec Stoy,
 chodník Zeno, ovšemže latinsky.

Ale i v těchto, jako vůbec ve všech prav-
 ch, je pravdy jen část - - - .

a k t

Trvá dodnes a skončen bude za statisíci-
 tí. Sebepoznatky oné noci byly jen visí
 leké budoucnosti, snaha: teď budu rozumným,
 největším nerozumem a neomylnou cestou od
 ufragia k suifragiu. - Konec Dona Quixota
 et absurdní a nízký.-

O miseras hominum mentes. - - - Jak leh-
 vyslně jsem se rozhodl, že budu teď jen ro-
 ným. Jak snadno vypustí se všem lidem z
 o výsměšná nebo vážná otázka: "nu a zmou-
 el jsi z toho?" Je to následek stupidní
 ální, hlavně křesťanské víry v možnost

hlého napravení, - ach, i moji triarii ná-
ží, přirozeně, ponejvíce k vulgu a meči je-
ch jsou většinou jen špinavé prádlo ohavné
nulosti lidstva... Je to následek nevůle
dovat pomalu na daných základech. Za každý
ok smýkne surová ruka člověkem o deset kro-
zpět. - Ovšem, per mundiludibriositatem
absurditatem má současně pravdu i Ziata:
ivant skoky, tito mladouncí chodit se učící
atříčkové Letu, tato božskost u člověka. Jen
mi se někdam dojde v myšlení i v politice.
jest odvaha, co heroismus, co sebezpřemože-
, co vítězství jiného než skok? Chůzí, pra-
nedojde se de facto nikam, jimi chodíme
a v kruhu, trotlové slepí. Ci va piano, v
lhotech má nasráno, dojde do San Prdeliano
k tomu až ráno, jak už v písmě svatém psá-
. Původ všech neřestí a zla je sraní se,
s krásnou výstižností nazývá to lid....
nejdále do výší a krás netušených doskočí-
heroickým skokem "sebevražda" zvaným.
umět s veselým opovržením učinit, toť
radoxní cíl všeho žití pozemského i nebes-
o, jen proto se žije.

Spíše několik na horu se snesších ptáč-

vynese ji rázem v prápečcích svých u azur,
 ž aby sebepoznatky ony byly mohly přetvořit
 chle psychické protoplasma. S nejlepší vůlí
 energií nastoupil jsem příští dny dráhu
 rozumnosti". Jediným výsledkem prvních poku-
 byla desorganisace a chaos. Nebylo půdy,
 níž stoje bych byl strašnou masou svých
 erozumných instinktů hnouti; neboť co snaži-
 se jí hýbat, byly téměř zase jen - ony sa-
 . Každé mé hnutí bylo s novou tendencí v
 poru. Byl to absurdní boj A proti A, pozd-
 hování sebe sama. Bylo to modelování mlž-
 ch útvarů. "Počátek vždy těžký" děl jsem si
 pokračoval. Pokračování bylo ještě těžší
 výsledkem hrozil být úplný rozvrat. I zane-
 al jsem toho suieruifragia a za týden plul
 em zas už vesele ve starých vodách, chodil
 starých svých botách, které, třeba špatné,
 řád byly pro mne lepší, než sebekrásnější,
 e nešité na mou nohu. S onou svou božskou
 stotou instinktu jsem to učinil, které dě-
 ti že má paradoxní existence zde už tak
 ouho trvá; s kterou jsem "řekl ano" ke vše-
 co jsem já, nejen ke svým imoralitám,
 i slabostem, "špatnostem", "perversitám",
 zvykům, směšnostem etc., a kterou řekl

jsem opovržlivě ne ke všemu, co nejsem já, -
 např. k celému lidstvu; která příčinou byla,
 nepochopil jsem nikdy nijakého povolání,
 ani lupičství ani spisovatelství; které
vechno po lidsku dobré, jako např. generos-
 ité jednáni traktuje jako minimum, de quibus
 non curat praetor atd...

Ano, zůstanu ti věren, moje amabilis In-
 sanio, je mně to přirozeno, vždyť i pouhé
 slovo "rozum" bylo mi od dětství prudce pro-
 tivno a jen ta okolnost, že tento pantáta je
 otěm milenky mé vůle, starým a protivným,
 ovala mně k němu jistý respekt... "Nečiníte
 obře", pravil jeden hidalgo bakaláři Caraso-
 , že chcete Don Qixota obrátit k rozumu;
 m svět nezíská. Rozumných lidí, z nichž
 dním jej chcete učiniti, má Španělsko mili-
 y, ale blázna, jako Don Quix. jen jediného..."
 e nesmysl, vždyť nějsi, Insanio, tak špat-
 , za jakou tě blbci považují. Vše vysoké a
 žské na zemi, co jiného to než bláznovství?
 k sexuální láska: deifikace červa, - a jeli-
 z illuse, toto sideoxylon; tak poesie:
 amabilis insania", tak sen: holder Wahnsinn,
 k plaguje po zvyku svém Goethe; opojení: váš-

; tanec: hraní si... A není blázen ženuška?
 nejsou blázni její při každém kroku poska-
 sící směšné kozičky a její manda, tento
 raškovitě směšný pinguin? a její ješitné
 ntličky a kraječky a šátečky a honzíky?
 směs blázni. A pitvorná koťátka a všechna
 ířátka a nestydaté genitálie - oči: kvítky?
 děti; a nevzdělaní národové a "mezi vzdě-
 nými" všichni moudří a geniální mužové,
 roové, světci...
 polionek, jenž ukazoval generálům svou hvěz-
 na zemi, Christus, jenž nabízel, že vysta-
 za tři dny kostel, - a všichni zajímaví
 dé... Ehou, Jen Mareš, Masařík, Arne Novák
 id venia nomini et homini), Kaizl, Palacký
 podobné duchem opuštěné mumie nejsou blázni...
 volával-li jsem v lesích rusalky a v skalách
 rlina, - Božítku, nevěří všechny děti ve
 é pohádky? A dospělí? ať si dá každý pozor
 pocity, jež bude o půlnoci mít, bude-li
 umrlčí komoře uzavřen smrtvolou. A polyte-
 ní národové, např. katholičtí, - věřící v
 řady zjevujících se svatých, andělů, krá-
 ny nebe, čertů a jiných subalterních pánů
 ů... "Ale co u dětí, u abnormálních stavů,

divochů a nevzdělaných je odpustitelné, je
 porobou u dospělého vzdělance." Takto má se
 ec, messieurs: Já беру všechno vážně, jsem
 slednější než vy, moderní pleskohlavá, epi-
 matická havěti, - pardon: své panděro, cy-
 ndry, svou službu, své sviní ješitné osůb-
 a pod. hovno berete vskutku vážně. Ale
 n takováto má vskutku opravdovost, ta, v
 ž vidí Carlyle podstatu "heroa", ta, jež
 e uvádí hned v čin, jež ve svých myšlenkách
 vírách vskutku žije, - jako já ve své "pan-
 alisaci", jen ta tvoří vskutku velké lidi
 světodějné osoby, které "přicházejí", majíce
 e". Tolstoj. Hus např. "intelektuálně" sot-
 na niveau průměrné středověkého literáta
 ojíci. - A není bláznovstvím -- nu krátce
 er Schöpfer samt dest Schöpfung". Heine-? ...
 nba pro filosofii, až dosud nevytvořila
 znamný systém: Svět jako komedie, jako hříč-
 -. Vesměs skopčí vážnost, neodvažující se
 i vyvodit důsledky ze základní absurdity,
 ntradikčnosti, antinomičnosti, cirkulosity
 ychy neboli světa, z nesporného Goethova:
 ie Welt ist selbst ein Widerspruch, und
 alte sich's nicht widersprechen?" - tj.

ořit systém kontradicionismu: statuovat
 limní spirituálnost fundamentálního, divin-
 o odporování si jako "věc o sobě". "Ludibri-
 značí výborně zároveň "hříčku" a "šaškov-
 í": proto zvolil jsem si slovo to k označe-
 mého názoru na svět. "Svět je absolutní
 ěčka své (=mé) absolutní vůle." Kol této
 í věty nutně se bude točit filosofie příš-
 věků. - Základní problém zní: "Co je
 to vše?" Jediná poctivá odpověď konečně:
 olutní Nejistota. Ale to znamená absolutní,
 skou Volnost a to značí: svět je to, co
 (vkoliv) chci z něho učinit: má absolutní
 ěčka. "Absolutní" jest i to např., co ne-
 stuje, - je naprostowný Proteus, ergo není
 roven Proteus, - ludibrionismus a kontra-
 cionismus vyvráceny by byly, kdyby se samy
infinitivum nevyvracely, - to náleží k je-
 h podstatě; v tomto časovém labyrintu vi-
 a nejzářnější božskost oslové samozřejmě
 istiku, zde mmch. zkušební kámen, obdařen-
 člověk jedním z nejvzácnějších fenomenů:
 osofickým čuchem. "Svět je má hříčka" zna-
 vlastně: jest Bůh; neboť Souveraineta jest
 ohrávání si jsou korrelata, souveraineta

jest jediné pohrávání si, - pohráváním si
 ludibriosně jen s sebou samým... Sv.j.m.h.
 jest jen pravou explikací pojmu Boha... Nejen
 někdy, - vždy jest buffonství, - hluboce vza-
 -, projevem vážnosti, pravá, nejvyšší váž-
 - jest jest vždy buffonstvím... Zlobívalo mne
 iive, že jsem v šaškovství nemohl najít -
 ánlivě - velebnost, nejvyšší poesii, sva-
 et, že ve skurilním visáži Voltairově,
 jvyšší poesii - L. Sterneově nemohu najít
 nešenost, - a v extasích Březinovy lásky
 škovství... ale to proto, že nedoměřil jsem
 tenkrát dosud neomezeného božského pro-
 ismu ludibriosity světa: ludibrionismus
 byl by ludibrionismem, kdyby, jsa tím nej-
 šším, nebyl zároveň tím nejnižším-, ale
 m až by mne to vedlo.

Noční sebepoznatky, v nejlepším své čás-
 , byly jen několik nedovoleně protoženou
 onou budoucností vržených pohledů na dos-
 lý svět či věk mé absolutně komandující vů-
 , nyní ve mně prvním krůčkům se učící: 2
 tím jsa děckem přes noc chtěl jsem se stát
 letým mužem anebo naučit nemluvně za ně-

lik dní mužné energii, charakternosti, nejvyšší prozíravosti. Dojde, dojde jednou abs. mand. vůle jasné, jasnovidné síly, ale otápat musí se k ní, proklábosit a prokokot, probrečet, probláznit. Síla je nejvyšší ností, ale není silou a ctností být silným dy; filistři síly, kteří, jen sílu všude díce, zavrhuji hned phrdavě každou slabost, vrhuji vývoj a pokrok, vidíce jen výseček votního procesu; důslední jsouce, musili kázat: všechny děti buďte uškrceny. Lidé rád a pořád nevědí, že: myšlenky mají svůj tský věk a že mnoh lidí od kolébky až po etství nejsou ničím stále jiným, než dět- tím jisté idey. Stav síly má smysl jen ve lavu zralosti; rozumnost: účelnost: přímé vné jítí k cíli: síly možny jsou jen tam, e dost vysoko jsme vystoupili, abychom moh- přehlížet všechny své věci, kde dost ouho v domě svém bydlíme, abychom v něm kutku doma byli; jsou strašně deplasovány stavech zrání a klíčení: zde hlavně jen pání a všelike, ne vždy krásné a čestné ýbání se, proklouzávání, protloukání se, pělivé svěřování se na pospas instinktům

větrům udržuje na životě a pomalu vede před. Stupeň iracionality u lidí - děti udávají přesně stupeň jejich novosti a svěcestnosti; stupeň "bláznovství" u "génia" stupeň jeho originality a profuturity; zavoláme-li "věrázny", echo řekne "jen blázni". Goethe, tento pouhý mistr: doma jsoucí: dobrý, starý obyvatel, ale nedobyvatel, byl hluboce a v hloubce málo originální a ne dost blázen; namísto tomu patřme na Rousseaua, Beethovena, Chopenhauera, Poesa, Baudelaira, Th.A. Hoffmanna, Grabbeho, Dostojevského, Shakespeara, kterémž řekl Goethe: "Kladou-li mne pánové na roveň Tiecka, je to totéž, jako bych kladl sebe na roveň Shakespearovi - Shakesp. je "vyšší natura" než já." Klasická rovnost bývá jen chozením po vyrovnaných, zhlapaných cestách, jak často jen stádem krotu, jak případ Goetheho zhusta nasvědčuje. Nic není škodlivějšího, než aplikovat na své chyby pořádku, slabosti, nemoci hodnoty zraťsti, síly, zdraví, neboť nic není pro vyšší lidi - na nichž jediné záleží-, svůdnějším, nic nezdá se jim bezectnějším, než pavní vydávání se na pospas, bídné prozatímprotloukání se atd. Co uškodilo mi nejvíce

životě?: že odevždy aplikoval jsem na nut-
 á svoje tápání v noci a v lese maximy síly,
 latné jen pro chůzi po vyšlapaných denních
 širokých cestách; ale i na "praktické",
 materiální věci smí člověk jako já použít
 maxim. energie jen nanejvíš opatrně: jen v
 systémech těchto jen svých už satelitů vzbu-
 ily extravagantní skoky, bloudění, tančení,
 oturbace mého vnitřního slunce, kapitální
 erturbace... Po léta bylo mým heslem ad ex.:
 slovo "nemožnost" měl by vyškrtnuto být ze
 slovniku." Bonap. Jaké nízkosti tanuly mu,
 praktickému dobytčáku, přitom asi na mysli?
 pravda: Umíním-li si, že musím vypátrat zev-
 abnou adresu nějaké pařížské firmy, zcela;
 atně cíle toho dosáhnu při patřičné enerfii
 neabsurdní lhůtě; něco však jiného jest,
 eknu-li si: "ve svém 11. roku, když poprvé
 etl jsem o Platónových ideálech, bleskla mně
 lavou idea pojmu toho tak jasná a krásná,
 aká nikdy již od té chvíle! nuže a teď chci,
 řd musím během dvou minut vyvolat ji nebo
 áti ji opět: neboť vůle všechno zmůže." - -
 le ovšem náleží to k podstatě absolutně
 omandující vůle, k mému věnu, takováto věčná,

absolutní snaha po neomezené síle.....Není
 bytí a nutno po této strašné cestě dojít až
 a konec... Nekonečná je fragilita Mých dět-
 tví, paradoxnost jejich dospění, - - - zář
 konečných plodů. Člověk-Bůh a posléze čirý
 h. Lidstvo stvořilo si ideu "Boha". Já
 tvořím jej samého. Jen hustý kouř nad zapá-
 nou mokrou hranicí bylo dosavadní lidstvo:
 jsem první jeho zabarvení od stěžného do-
 ad plamene^{x)}: zmíněný manžel a mratr Ziatin-
 , Dios, je - ovšem mnohem víc v mé hlavě
 ž dosud na papíře -, první mocné vyšlehnutí
 ho - první stupeň člověka-Boha; ale zmizí
 sléze všechen kouř - lidskost a zžude jen
 stý plamen - - -. Chystá-li se něco zcela
 vého, ohromného a ohromujícího v lidstvu,
 může to mít počátky jiné, než jaké ve mně
 odehrávají... Jako mnozí velcí lidé -
 ť platívají za nejvyšší: jsou skrzaskrz

Já jen vzhledem k lidem, "kteří v kultuře
 co znamenají"; jen kdyby ta kultura něco
 amenala. Snad žije na zemi několik set lidí,
 vných mně, moudřejších mne, - že mlčí o
 pě lépe než já

pulost, tak já jsem skrzaskrz budoucnost,
 ofuturista, skrzaskrz dítě; ani na okamžik
 opouští mne od 20. roku vědomí, že nesu ce-
 u budoucnost lidstva na sobě... Ale ještě
 síce Mých příštích existencí se ztroskotají,
 ž stane se ze mne Dios, a kolik než čirý
 us... Člověk jako Dios nemůže obejmout jiný
 etový názor, než ten, který člověka nejvýše
 vznáší. Příchod egosolismu, je nutností
 ychologickou, afektovou, je kategorickým
 stulátem velmi vysoko vystoupivší Vůle. Je
 ce můj absolutní egosolismus, tj. učení, že
 mo mé vědomí naprosto nic neexistuje, nej-
 avděpodobnější, - jen na daném spočívající,
 ejvědečtější ze všech posibilit, nejprokaza-
 lnější, nejstřízlivější, nejfaktičtější, -
 e k čertu s tím vším.: Co bude platit za
 avdu lidstvu po milionech let, jednotlivci
 ed post hoc exilium? Největší pravděpodobnost
 eška jest asi "pravdy" právě nejvíce vzdálena.
 e. Nejedná se o to, co je nejpravdivější,
 e o to, co nejgrandiosnější; nemůžeme-li
 t "pravdivý", buďme aspoň co nejsmělejší
 nejgrandiosnější. Ne ze spekulativních in-
 stigací: z potřeb srdce a vůle se zrodily

vechny možné duševní proudy v lidstvu. Již
 ostrkuje hrůzný mrak radikálního egosolismu
 kolem nad obzor své černé rohy..... Snad
 očekáte se ještě prvních zahřmění...

Slabých ovšem as: budou to nejprve ne-
 mělé plány, pokusy ukázat, že egosolismus
 není tak absurdním jak se lůze zdá, spojené
 bídáckým zařikáním se vší egosolistní prak-
 e; po stoletích snad teprve přijde blesk:
 kdo, kdo půjde až na konec této hrůzně ča-
 ovnécesty, jako já, blesk z čistého nebe
 vide předešlý dopis o 13. srpnu 1909) jáp
 nž - "jsem první rozbřesk Nesmírného Dne,
 le zároveň jeho poledne. Dost. Hleď tam na
 chod: - Hrobově tiše, nehrmotně ční tam,
 abý, studený, ssinalý, strašidelný úsvit.
 lo řekl by, že z něho bude slunce? Jak male
 paradoxně počíná ohromné, neživotně život,
 šíšerně den." Dr. Volný. Zarachotí ty hro-
 čky, jen co zprašivělé lidstvo počne se
 blachováním se sebe křesťanské špíny.....
 sultantou mého vývoje že je křesťanství,
 ssieurs? Já, absolutní Egodeosta, křesťa-
 m, božím psem? Abys do smrti jen dikobrazy
 al. Proč to medle myslíš? S kým sdílíš? -
 oháním se často Brahmou? To je jako byste

ekli: "jsi lupič, ergo náležíš k tlupě Wa-
 inského." Mr. Bůh existuje mně prostě proto,
 e existuje v psyše idea "nejvyššího", "za-
 řzení", aboutissementu, "celku" atd. Ničeho
 ní mimo duševních stavu, ergo je už tato
 lea Bohem; vládne psychickou mašinérií, ergo
 ládne Bůh světem; všechny myšlenky jsou bes-
 oly, svět, Vůle velká bestia: ergo je Bůh
 ve svět besti sive psyché "individuální"
 estia... Ostatně je můj Deus zvláštní pán,
 kého by se nerozpakoval ani Nietzsche akcep-
 vat, kdyby byl, otrok, v mládí svém místo
 ezené helénské veteše, moderním neřestem,
 gnerovi, Dru. Reéovi, věnoval své myšlení
 základech filosofie, chci říci, kdyby byl
 spěl k egosolismu. Podstatou křesťanství
 mně nádherně vyvinutá otrockost a pskovost
 celé linii, třeba maskovanoá "láskou", -
 uto kuriosní ludibriosní, eflorescencí ego-
 mu - - . Dokažte, monsieur, třeba na zákla-
 dopisu tohoto, že oproti mému publikova-
 mu spisu má otrockost a psovskost stoupily,
 vous prie. Ale vy nejste spokojen s touto
 rmulací: tedy: najděte mně v něm jediné
 ešťanské místo, mohl byste leda uvést pár
 řšů azurně fosforeskujících nymf nad Pietrem;

e, je vous prie de nouveau, copak jsem já
 sforeskující nymfa?... Je sice pravda, že
 mu, co se tam o lásce povídá, já sám v jistém
 ysly věřím: ale když vy jste nezapaď ještě
 vnitřností ludibionismu, v něm najdete vše,
 e. Všechny filosofie byly dosud jednostran-
 , jen můj ludibrionismus je všeobjímající.
 Aneb určitěji: najděte mně v tistu tomto je-
 nou větu nasvědčující křesťanské pokoře. Co
 této týče, vyznám se, že Březina, ce mau-
 is séducteur, dostal mě kdysi k tomu, že
 číнал jsem na ni pohlížet s větším respek-
 m, než jsem měl dříve ve zvyku. Zbabělost
 la to a sebeodhození. Pokora před nesmírnos-
 Boha, scil. před mou "latentní velikostí",
 a Pristinní Vůli" a jak zní ostatní mé ter-
 ny, jimiž označuju mé Já na rozdíl mého já,
 je nesmysl: pokora před sebou je směšnost
 ko "soucit k sobě", mravnost vůči sobě, i
 ausa sui", - je fakticky jen nejvyšší pýchou...
 ostatně je Má velikost věc aequivoční...
 boť celý tento "vesmír" redukovatelný je i
 mé psychické schema. Má doktrína totiž jest:
 jen prostor: i "smyslové vědy", hmotu tvořím
 dle svých apriorních mentálních forem a
 rem; na základě určitého množství hmoty, k

erou v daný okamžik "percipuju", sám si vy-
 uzluju, vytvořuju per projectionem et conie-
 uras dle a priori ve mně jsoucích zákonů
 otu kol ní a za ní ležící, v prostoru i ča-
 ; např. z celkového obrazu hvězdného nebe,
 uhému oku viditelného, tvoří si mens přís-
 kausálně a apriorně sama obraz určitých
 novin v teleskopu, a tvořila by si tak sama,
 yby se jí podaly možnosti, nová a nová
 ězdná nebe, in infinitivum, lehounce, hravě,
 mozřejmě, - vše jen jedna forma na dně.
 smír jest jen dílo mých suchých psychických
 njektur, šablon, schema a jeho ohromnost
 dukovatelná na ohromnost mystifikace, -
 ela ve smyslu ludibrionismu, česky Volnos-
 scil. Boha... doktrina ta je mmch. též od-
 tím hlavní námitky proti egosolismu, znějí:
 : Můj malý subjekt je neschopen tento ne-
 nečně, mimo něj: jeho vůli a jeho asociace
 mostatně se rozvíjející vesmír sám ze sebe
 odukovat. - Vděčí-li Březina (za) své nej+
 psí okamžiky "mystice poslušnosti", já své-
 : Volo, quia volo. Nedostoupil jsem tak vy-
 ko jako on - ale to mne nevyvrací. On má
 d sebou 2 tisíciletí, - všichni křesťanští
 ětci slétali se jako mûry k jeho oknům svír-

cím do noci, a nápomocní byli ohavnému tom
rodějníkovi v jeho kouzlech. Ale koho má
s sebou, koho za sebou absolutní egodeista?---
ný přítelíček za mnou, věčně žádný přítelí-
k přede mnou. Ani jediný okamžik můj to nik-
nezatížilo. Jsem tvrdý a chladný jako ocel.
e se změnil. Mé hvězdy stoupají, jako vaše
esají. Ukáže se, měla-li pravdu má volnost,
větší, jaká kdy v lidstvu dosažena, či
še otrockost, vy pozemští křtkové a nebeští
i, až tento 5. akt, jako končí na papíru
ončen bude ve skutečnosti.

Napsal jsem Vám toho dost. Též proto, že
dobný list posílám Vám naposled. Co si as
ně myslíte, že i tento odhodlal jsem se
psat?... Mělo to své dobré důvody. Např.:
st jsem Vám toho o sobě napovídal, - a pře-
nebylo to vlastně nic, - i tento list je
lmi málo-, byl jsem vždy příliš všeobecný,
vysvětloval jsem blíže, utvořil jste si o
ě znetvořený obraz, - a to mne zlobilo;
as bylo mým úmyslem trochu jej korigovat
prohloubit. Atd... - Různé nedbalosti dopi-
tohoto omluvte bolestí zubu, která mne
čnou část doby, co jsem jej psal, okupova-
neméně, než on sám, - a jiným vyrušováním.

kdybyste sna list ten někam posílal, prosil
 ch, - třeba tak sám neučiním-, abyste jej
 romandoval: považte, že podepsán je plným
 ěnem. A zavděčíte se mně, nebudete-li se v
 štím svém psaní o něm vůbec zmiňovat.

Děkuji za listy, které jsem dnes obdržel.
 ějměte upřímnou soustrast k své robotě. To
 ěmi právy nemyslíte jistě vážně. Pán Bůh
 a musil by Vás potrestat za takové svinské
 podářství. Jaké a kdy budou formality, co
 na technice zbývají? A jaký je Váš dušev-
 stav? Co dělá Váš literární métier?...
 ystívíte Březinu?... Mohl byste mně sdělit,
 o jsou ten Ota a Vilík aj. z Chal. "Vltavy"?
 řípadě ještě jiné osobní zajímavosti o
 to knize? Ale nespěchejte s odpovědí, mně
 e se dobře, neboť jsem se vším hotov. Moji
 ácí Vám gratulují a těší se na Vás. - Sal.

roušánky 20. V. 1914

Jsem Absolutní Vůle

(Dopis)

Podla jste v listu svém pěknou lapidárskici Svého stavu; nedostatek detailu či situaci toho, kdo chce o věci pronést své slovo, obtížnou shovívavost k dopisu tomuto trochu Vaší povinností.

- - -

"Osvobozenost": v tomto slově vidím hlavní moment Vaší skici... Podtrhl jste slovo "volný" (ř.15) ...vřadil jste, což ještě se mi líbí, toto slovo dodatečně nadávku do věty (ř.11)... Shodujete se snad se mnou v oceňování vysokého - nejvyššího významu volnosti?... Nazvav osobu jednoho svého známého Volným, - napsav jinde: "uvidí se měly-li pravdu má volnost, největší, jaká dosud v lidstvu dosažena, či vaše otrockost, pozemští krtkové a nebeští psi, až etc.", vzdal jsem nejohromnější vůbec možnou chvá-

Ale jak rozumět Vaší osvobozenosti?

Zbavil jste se pout, tíživých sice, ale nejhlavnějších?... Triumf je největším perbolistou, nejmohutnějším zvětšovacím lemem...

Rozrazil jste okovy Svého života vůbec? To by "velký krok" k "velkému vítězství". To musilo by následovat: Osvobození jest vyřknutí první slavičky slova, - dopovězenutno, by napovězení bylo ospravedlněno, změřeno, Málo znamená, osvobodil-li se od všeho: na tom nezáleží - ne na tom záleží, čemu jsi se osvobodil. Mnozí odhodili všechcenu svou, odhodivše poddanství svoje: Nietzsche, přibližně: jen největší lidé stvořeni jsou k volnosti, - jen proto jsou velcí, jsou k ní stvořeni. K Volnosti však "stvořeni" jen Bůh: jen proto je Bohem, že je Volný--.

Stal jste se Volným, Bohem: osvobodil se všeho? došel jste cíle cílů, dobyl Velkého Vítězství? Není už dalších kroků a dopovědi a vítězství po osvobození se ode všeho; a smyslu otázka: k čemu jsi Volný? Sebeúče-

jest Volnost, stavem věčné dovršenosti, verainitou, Absolutností, věčným triumfem, storia Aeterna, slovem slov, ideou ideí, ností ctností, cenou cen. Pojmem negativním ejně jako štěstí je Volnost; přesto jsou a božsky ludibriosně nejvyšší positivitou. světě, v němž existují pouta, jenž z polo- ze z nich je složen, nemůže být jiného cíle a setřesení jich; nespoutanost - toť už verainita a stání nade vším a blaženost a solutnost. Pojmy absolutnost, absolutum zna- nají, podivuhodně, už linguisticky odpouta- at, odpoutáno; hanebně praví Schopenhauer : kdyby profesori filosofie musili místo tinského "absolutum" užívat německého pře- du slova toho, rozmyslili by si nazývati Bo- tak; nepoznal, že svět je negativopositi- a, malum bonum, bolestná rozkoš, alogické rikon, plaisantní vážnost.

Nutno pochopit, že dosažení Volnosti je ní se Bohem. Dvojí však třeba při dosažení nosti rozeznávati: A./ Pochopení proniknu- these - proniknutí thesí "Jsem Volný, Abso- ní", - silné dost, aby se stalo fundamen- ním, neviklavým přesvědčením "ideově" celou í ovládajícím, základním ténem jejím, ro-

ní osou, přístavem... B./ Skutečnou, nežer-
 nou, praktickou ovládnout celé psychy idejí
 harmonickou blaženou celkovou poslušnost
 jích imperativ. Já prvního jsem dosáhl;
 něho ne. Prvního možno dojít, dal-lá se
 věk pravou cestou, za několik měsíců. Dru-
 ho za centilióny let, - však v jistém, vel-
 restringovaném smyslu, za velmi příznivých
 lností, už v tomto životě. Dílem blesky
 minací, dílem okolností, už v tomto životě.
 em blesky iluminací, dílem dlouhé řetězy
 četných menších vítězství jsou předpokla-
 a dobytí největších Vítězství. "Velkým Ví-
 stvím" zovu A./, vyhoupne se z rozdrcené
 řádky jednoho dne pak "samo sebou", - že
 se u Vás jednalo jen o 1., - nesoudím. O.!
 vděpodobně. "Školská filosofie", není to
 odstatě moderní světový názor, jehož hlav-
 smyslem je dedifikace člověka? není to:
 em živočich?" místo "Jsem Bůh?" -? Ale
 to animalismus, vedoucí nutně a rychle k
 tialismu, je vlastní žalář ducha, jenž "chce
 vyšší". Jedná se současně i o 3.? Myslím,
 ano, ale jen částečně. Pravíte, že počátek
 filosofie není dán, že možno začít kde se
 e, ale to je krajní doktrína krajního libe-

lismu, absolutismu; že chcete stát se Vším
Svatým Bohem... Na základe mínění, jež
em si o Vás utvořil, soudím však, že idey
kové jsou dosud u Vás zášlehy blesku více
ž klidným, stálým sluncem, tušeními víc,
ž jistotami, se všech stran argumenty po-
přenými, více nápady než přesvědčeními; že
řel jste obrysy Boží filosofie - neobjal ji
sud; Svévolnost že Vám více představou a
orií než bytím a praxí; že jste mladičká a-
pt sluneční této nauky, hledačem jejím, ne
samou....

Že krátce strhnuv právě clonu, která vi-
nu Volnosti zakrývala do nedávna zrakům va-
m, spějte k ní, vzdálené, měnlivé, zhasína-
cí, zas se rozžehující, šalebné. - Na tomto,
ad falešné předpokladu stavím list tento.
Cíl Váš: dospěti Volnosti. - Cíl tohoto psa-
: být Vám na cestě této poněkud prospěšný.
Kde Vás něco vskutku zaujme hlouběji, - tam
ly snad předpoklady a dohady nesprávný.
zní-li vše nadarmo a naprázdno, znamená jen,
podzemní proudy našich duší tekou zcela
znými směry.

2.

Kdekdo dal by Vám radu: vyjasňujte si
 tálým přemýšlením hlavní body Boží filosofie.
 dávám recept jiný; jednodušší a průzračnější,
 ehčí a hmatatelnější, účinnější, - paradoxně
 rostý až k smíchu. Dávám Vám jen tři slova:

J s e m A b s o l u t n í V ů l e .

Budete-li paroly této následovat, vše bu-
 e následovat Vás, neboť, nađe vším a vše ná-
 leduje z ní. -

3.

Podtrhl jsem slovo "slova".

V teorii potřebné, v praxi nutné, všude
 e dobré stlačit myšlenkový celek svůj v jed-
 o nebo několik málo slov. Jen tak jej -
 materialisovaný - vskutku máme, držíme; pří-
 lačné, rozplývavé oblačné stvůry myšlenkové,
 e voďu kondensované, v láhev uzavřené, cho-
 íme v kapse. Slovo jset inkorporací myšlenky,

inkorporace aspoň zdáním skutečnosti, a skutečnost teprve posesí, posese teprve cenou. Še nevtělené je v člověku stínem a přízrakem a poloničím; pouhému duchu říká se strádlo, pouhé, ve slovo nezhuštěné myšlence konfusnost, hloupost a nesmysl. Bůh jest jen tupňovaný člověk, jen Titan a Gigant, - žádá předčasná malomyslnost! jako člověk, by něco ze sebe měl, zhustil se v těle, tak Bůh kvetl, jednak - v hrubších svých součástech, v kosmos, jednak, - v subtilnějších -, ve slovo: rozumět slovu "slovo" slovně... Grabav Faust: Tedy byla by řeč víc než člověk! Satan: "Jest tím!" Slovo je živoucí, vlastní existencí žijící mystická bytost, animal; nedvislá, vyšší než co konkrétního, božská, Bůh sám; "a Bůh byl Slovo..." Neztrácí - získává svět mysteriem tímto. Pouhé myšlení: chaotická mlhovina; slovo: démantová hvězda focus a jednota a boží ludibriosita. Považovat stanoviska toto, - považovat např. kritiku dle tuhé formule za poddanství, formálnost, vnějškovost, bezduchost je pedanterií, formálností, vnějškovostí a bezduchostí, - vyvolanými z předsudku o kontraposici "myšlenkovost - slovnost", o indierioritě slova opro-

myšlence--- Naopak je slovo velká reforma,
jasnění, znovuzrození ducha, původně nebulos-
ho, cruditního...

Podtrhl jsem slovo "slova"-:

Komicky primitivně jednoduché budiž
přivání uvedené paroly: prostě si ji říkat,
vyšitelně neb i jen v myslim často a za
všech okolností. Nebudiž přitom hlavním cílem
i evokace dobrých idejí; budiž celá věc té-
ř jen akustikon... Povaha slova nese s sebou,
vynoří se při něm jisté idey skoro vždy
s sebou, ať se chce nebo nechce, čaromoc
ho, že jsou idey ty často překvapivě dobré;
i usilovnou snahu po jejich vzbuzení vyvo-
vá maxima naše sama sebou; však snaha ta
přicházejš teprve v druhé řadě, nebudiž vědo-
m vládnoucím základním zámyslem - je zde,
nejsubtilnějších, neznámých dosud lidstvu
regionech, víc než kde jinde po čertech těž-
jasně a přec poněkud stručně vyjádřit, -
ak přirozeno tak a dobře: teprve vlastní
ušenost má tu být učitelkou, nemá-li vše
t plané. Varuju před tendencí, aby formule

vyvolala vždy dobré idey, proto, že je velmi nebezpečná: po delší praxi vede ke konfusi, zkalnění, asthenii a různým fatálním chorobám, - experto crede! a že je neracionální: nemohou povstávat dobré idey vždy, - proto, že dobré a špatné se nutně všude třídá, - což však lidstvo naprosto nevědělo. Již stálé opakování téhož je nezdravé, odporující zákonu o nutnosti variace, - ohromného umění a lstivosti třeba, by docíleno bylo, aby nezdravost ta přinesla na konec zdravé ovoce. - Zkuste např., podaří-li se vám opakováním formule naší třikrát po sobě vyvolat aspoň přibližně tutéž ideu; neznám v tomto ohledu psychologii Vaši, aniž jiných lidí, - ale řekl bych, že pokaždé vyvstane u Vás něco značně jiného; podobné myšlenky nechávají se ovládat, ba ani analysovat, - jsouť zpravidla "pocity", ne idey. Obvyklejše vykřesáte ze svého nitra něco velmi nejasně, pouhou larvu myšlenky, mlžný opar jejího jádra. Neuspokojují evokace takové; člověk klade si nárok, aby zdařilo se mu vždy stvořit ideu jasnou a vítěznou; nezdaří-li se to, vytýká si bláhově chabost myšlení, - svaluje vinu na formuli svou, fixuje si jinou, přelé-

vá od jedné ke druhé, zoufá nad celou tou-
cestou, opouští ji - a zase se na ni vra-
, - až konečně přijde k rozumu: k největ-
mu uskrovnění se: k pouhé slovní praxi,
kou tu doporučuju, k "Vor allem haltet euch
Worte", - Worte führen euch durch sichere
orte in's Tempel der Gewissheit ein, -
erýžto, naprosto ne pouze ironický seremon
fistofelův žáku - k žáku tuto doporučuju.
pozná, že na příšerné své dráze musí býti
ččen za vše, co vyvstavší v něm, je s nad-
ěždným cílem jeho v souvislosti i nejvzdá-
nější; že zde i malé je velké; že třeba
romné iluminace a zářivé triumfy, mohoucí
okolnosti přetvořit psychu na měsíce a
ta, nejsou téměř v jeho moci, - že může
dy rozžehovat nasčetená malá světélka, která
itá utvoří jediné velké světlo; že Gutta
vat lapidem... I nejmatnější pocit Svévol-
sti přivede o kousek dále, dále na Velké
stě. Co na tom, že bude trvati trilióny
onů? Malou cestou byla by, kdyby nebyla
ouhá. A právě délka její je tím nejžádouc-
jším a nejkrásnějším, pouť k Cíli je stej-
čarovná jako spočinutí v něm; čarovnější

konce, - zároveň jsou čarovná méně. Vše
 bré prodlužuje si člověk co nejvíce, - už
 brý oběd; zajímavě, že to nejlepši skončit
 ce jedním rycem. Bojí se, naprostý novo-
 ichozí do těchto krajin Záře, že prchlo by
 to, kdyby to okamžitě neuchopil, - osle-
 ný! Nedočkavost je zde stejně pošetilá ja-
 přirozená; nechtějme ji extirpovat, -
 výborný stimul pokroku; korigujeme ji
 znáváním její neracionality, stimul nemé-
 ostrý; střídání dvojnásobí sílu součástí,
 nichž sestává; a svět je duchový ďábelský
 nec Odporů.

Někdy vyvolává parole naše ideu zářnou,
 rá samojedinápozlatí více dní, lehkými,
 ňčícími, srdnatými, povznesenými, láskyplný-
 , dobytvačnými učiní všechny, jejich chví-
 . Mnohdy ideu, jež prosvítí aspoň několik
 nut. Většinou stavy dosti šeré, znatelně
 měř nepovznášejíci. Mnohdy něco tak mat-
 ho, zmateného, tak zraněného, mrzáckého,
 strhne to naopak náladu dolů, naplní ne-
 ohojeností s sebou, nedůvěrou k sobě, hnu-
 m ke dráze, po níž se vlečeme, avšak, prá-
 zde je poměrně snadno vzápětí zdvojeným
 ilím rázem se vyhoupnout, přirozeně o to

še, oč níže jsme předtím abnormálně klesa-
 . Někdy nepovstane téměř nic, co myšlení
 se podobalo, - šelest šepotu zde jedinou
 utečností. Však i zde to nebylo nadarmo:
 magickou mocí formule i tu něco v podvědomí
 ritne - a kdyby i to ne, - pouhé slovo jest
 něco; o milimetr posunulo nás přece vpřed.
 i nezdarech, jichž bezpočetně rozmanitých
 zde zde nutně bezpočet, dlužno mít stále
 jedno přesvědčení: že nic co podnikáme, samo-
 řejmě nemůže být zhola marné, vědomí, po
 ak strašné, žádným člověkem nenastoupené ces-
 se ubíráme, - na níž jednou vše nejděsněj-
 í: absolutní chaos a ztráta každé pevné pů-
 y a odpomoci a přístavu a majáku, zblbnutí,
 šílení, nejšernější utrpení, nejhrůznější
 trašidla... nás potká, - že cesta do nebe
 zde nutně, jako už u Christa, peklem...;
 trpělivost neodlétne, hnus neovládne.

Opakovat si parolu za všech okolností!
 no v loži při prvním svítání vědomí (kdy
 že činit divy, stejně jako při usínání);
 i práci a jídle, konversaci a lektuře; při
 emýšlení a snění; při odpočívání těla i
 cha (kdy dostaví se pocit Svě o nic se ne-
 ažící dovršenosti, spočívá v Sobě přirozeně

jsnáze); při náhlých návštěvách vážných
 álostí,- a když zuří efrenovány už v našich
 kojích... Někdy třeba pětkrát za minutu,
 ndy třeba jednou za dvě hodiny, mnohdy i
 ce dní zcela pausovati: nekde není odpočí-
 ní nutnější, zahálka užitečnější, lenost
 tyhodnější; není cesty svůdnější! ... Sou-
 rainně rozsuzující vůle rozhoduj jediné o
 užívání paroly! přetěžké umění musíte si
 vojít, být pánem jejím vedle toho, že bu-
 te naprostým jejím otrokem; ovládán vlád-
 out;... "si vis tibi omnia subicere" (ergo
tionen quoque) "te subite rationi": Seneca...
 ůj zákon, smysl, fatum, své vše musíte v
 role zřít, - a uzříte v ní svůj věčný asyl
 domov, klid a nekonečné bohatství a bledý
 ín vzdáleného, blížícího se Štěstí; a uzří-
 e v ní ďábelského sluhu z bájí, který vypl-
 každý rozkaz Váš a každé přání; avšak pro
 čnost zapsal jste se mu krví...

Kdo chce Nejvyššího dojít - těkáním ho
 dojde. Co však není ve vyšších sférách tě-
 ním? Meditace jest jím i kontemplace,
 chtnávání" i vychutnávání, triumfální taže-
 vpřed "šílený volný let". Neboť myšlení
 labilní stvůry, zvané člověk, jest jen ubo-

ou hrou vlnek, neviditelnou hrou vnitřních
 etrů poháněných; - jen účinky Vůle, panto-
 miku jejích stínů zná člověk, - Leviathan
 en sám teprve musí být vytažen ze své děsné
 oceánní skryše. Kde spějeme k božskosti,
 usíme však nezbytně pracovat tím, co nejlep-
 ho z Vůle aspoň máme. Myšlení, těkání jest
 en pomůckou při chůzi Svébožskosti, chůze
 sama spočívá v jednání, praxi, cílevědomé,
 božskosti, chůze sama spočívá v jednání, plá-
 vité a železné, v organisování celé psýchy,
 odelování jejího plasmatu, přeměňování ho
 novým cílům. - Procedura mnou dnes doporu-
 ená je počátečním, primitivním, nejlehčím
 ruhem této praxe. Může býti doprovázena i
 ložitějšími druhy praxe, ale musí přitom zů-
 stávat tím hlavním, - nesměšovat se s nimi.
 že a musí být doprovázena i těkáním, pole-
 ováním, "šíleným volným letem", ale jen pro-
 ázena. Musí jít pospolu i s pomalým syste-
 atickým přemýšlením, poznáváním, analyslou
 ech bodů celé té látky; ale přemýšlení to
 smí stát se dominantním, zastínit základní
 chitektonickou proceduru, třeba spočívala
 tím hlavně jen na prostém zednickém kladení
 hel na sebe.

"Zedničina, kterou mně doporučujete",
 knete snad, "je procedurou zemděných poho-
 elých trosečníků; podáváte mně hůl, - berli-
 astně, - ale k čemu mně ty? Potřebuje ber-
 i, holi pták šíleně volně letící vpřed?
 áte pravdu, v prvním jitřním zábřesku Svého
 vého života; ale já - budu ji mít! Zemdlí-
 e, pohoříte, ztroskotáte, - buďte ubezpečen?
 ejdete na zajíce a jeleny, jdete na lva, na
 ezranitelného Pythona, - všechny zbraně Vám
 elhou, buďte bez starosti! A pak, nebudete-
 se jako tisíce jiných smát Svému donkycho-
 vání a neoddáte-li se lovu zajíčků a jelín-
 ů, pak budou Vám dobré ještě jiné berličky,
 nebude-li i na ty pozdě. V tomto životě
 všem; ve věčnosti není pozdě nikdy nic.

4.

Dva momenty třeba rozeznávat při maximě
 ší: 1. Co znamená "Absoloutní Vůle?" 2. Co
 sultuje, spojíme-li ideu se slovem "Jsem?"

1. Sám si to analysujete a stále a stále.
 konečně mnoho mohl bych o tom psát; a záro-

to toto vše nebylo by nic. Neboť Bůh je ne-
 pečný, tj. idea Boha je nevyčerpatelná,
 protože bezedná, protože inkausulní..., a je
 vyslovitelný; - obé je vlastně totéž. Bůh
 však totéž co Absolutní Vůle.

2. I zde musíte sám přiložit doutnák
 ova "Jsem" ke třaskavině pojmu "Absolutní
 le", aby Vám vytryskla děsná myšlenka, -
 astně v každém okamžiku jiný hvězdný ohňo-
 roj myšlenek - pocitů - tuch - Hudby - Záře,
 však schází minimální předpoklady pro mini-
 lně slušnou expresi - cítění se Bohem, -
 esence, náhlé přeměny smrdutého zvířecího
 v Já Všejsoucna, - nejhrůznější krásy,
 jkrásnější hrůzy. Však zde kardinální otáz-
 : Jste vůbec schopni těchto stavů? jste
 schopni vyvolat je, když chcete? a jste scho-
 ni vyvolat je pouhou mocí naší formule? Ne-
 ni opravdu, není-li předpokladem těchto
 nopností, by se člověk-monstrum už s nimi
 rodil, by už v prvních měsících po narození
 ly jeho vzduchem, mlékem, podstatou; - aby
 narodil - Bohem! Comprenez Vous?... Však
 čátečními nezdary nenechat se odstrašit, -
 ou často samozřejmé, než vjede se do pra-
 ch kolejí, -

Proč nefixoval jsem formuli svou stručněji: "Jsem Bůh"-? Jen z důvodů praxe; formulace má je "konkrétnější", na potřeby praktické bytůstky šitější...; vůbec je tak stanoveno, že ani písmeno na ní nesmí být pozměněno, nemá-li být celá zničena. Nefalšuje ideu Boží, - neomezuje ji ani. Abs. V. je bližším a zároveň nejhlavnějším určením pojmu Bůh: podstatou pojmu Bůh - mohlo by se říci, kdyby Bůh nebyl celý svou podstatou. Absolutní Vůle má pleonasmus, - oboustranný: Bůh jest jen Absolutní Vůle: podstatou každé vůle jest Absolutnost, a absolutnost jest i celá parolou: - "Abs.V." znamená už "Jsem Abs.V."; chtít existuje jen v první osobě, - není jiných osob, což následuje už z these "jest Bůh", - že kdo mimo egosolistu může mít dosti směřování a síly k této konsekvenci?; vůle je "chci";, "chce", "chceš" - jen abstrakta, hyetika, koncese řeči!... A "Jsem" insolventní už v sobě, následkem boží podstaty "pojmu" "soucnost", "absolutnost" vůli - Absolutní vůli. Pouhé faktum, že existuju, znamená už, že jsem Bůh, - a jest už dostatečným důkazem egosolismu. -Ať vyřknu kterékoli slovo paro-

"Jsem!" "Absolutnost!" "Vůle!" - je v
 už celá obsažena, - je v něm celá mou-
 ost světa obsažena. Toť mé pociťování, má
 ecialita, jeden z hlavních klíčů k problému,
 mž jsem, jeden ze základních pilířů má
 losofie. "Nehoráznou, absurdní identisací"
 e spí kořeny psychy, není vůbec absurdity,
 athologičnosti, šílenství; v podsvětích
 ehto však já, zde a všude, zcela bytuju,
 chám a jsem.

5.

Největší duševní síla člověka může mít
 en tušení, tušení o dosahu mé doktríny "Jsem
 h", nejzadnější z nich silné je dost, aby
 plném zazáření mžikem jej usmrtilo. Nutno
 edevším pochopit a uvěřit, že^vučení tom
 ečila se myšlenka, o to ohromnější než
 echny, které historie kultury zná, oč ohrom-
 ější je slunce nad meteority, že přinášen
 st jí dar darů člověka, majícímu dost síly
 ésti jej; Veškerenstvo hází se mu k nohám
 ko válečná kořist před triumphátora; byly

soby, jejichž zaměstnáním bylo dosazovat
 né na trůn královský: já posazuju na trůn
 pží... "Deus Sum"... Opakuju, co jsem Vám
 dys již napsal: třeba slovům těm rozumět
 ejslovněji, ve slyslu nejprostším beze všech
 etaforisací a symbolisací, reservationum
 entalium a klausulí a granorum salis. Pro
 lehčení budiž "bůh" - co do své grandiosity
 imaginován zde zcela jako katolický Hospo-
 dn; však co do hloubky magičnosti tak, jak
 ej dosud žádné náboženství a žádná filosofie
 eimaginovala. "Jsem" -: jsem tím, již teď
 plna tak, jako jest jím dle mých zděděných
 ředstav zhruba creator omnium ve své váleč-
 é velebě: žiju jen jeho životem, trůním
 ade všemi hvězdami - nade vším - i nad sebou,
 ém v moci zhasit kdykoliv rázem všechny
 lunce, bdím nad vypadnutím každého vlásku
 králíka, nesu jediný hrůznou odpovědnost
 a vědění za Vševědění atd. - Jak možno býti
 ímto - červu? Snadno; tři podmínky: stano-
 isko egosolistní - povznesení se k ilusio-
 istnímu nazírání - vidění všeho ve vítěz-
 ém opovržení pod sebou: býti Bohem následu-
 e pak z toho samo sebou. A zcela přirozeným

procesem dojde se při tom k nejzázračnějšímu,
nejúžasnějšímu faktu, proti němuž není vlast-
ně námítka: k přejití živočišného já v Já
philentis. Já hloupé hmoty v Já gigantické,
strašidelné Abstrakce, nadabstraktní Všeabs-
trakce, - jejíž nářící oslepené zraky zří ji
němě... Místo "Jsem Bůh" říkal si nevolky
"Jsem černý metafysický Netvor"... Nejsou
arty s těmito věcičkami; náhlé zešílení je
mým nejnevinnějším, co může tu zvířátko pot-
rat. Není to jen tak, uzří-li se občanek, na
své potíci a urinující tělo zvyklé, na své
obráčkové a blábolící sousedíčky, jako tram-
vaj ve svých blahých kolejích stále jezdí-
cích, v zabezpečené své existenci smrdící, a
stíhaný vrah žije poměrně ve velmi zabez-
pečené existenci, - uzří-li se znenadání
jako amorfní Abstraktum a nemyslitelno, nad-
řizrak, - Něco, co je Nic. Smysl spočívající
v nejšílenějším nesmyslu, den v noci -
nejhrůznější X a ? a nekonečno a, - nesoucí
a Sobě, Vše, Vše..., v nejhrůznější, nej-
opastnější, nejledovější samotě a temnotě
nejistotě, sám temnota dvojnásobná a jen
větlo - - -. Jen duše s nejželeznější kons-
tucí, nejžulovější chytrosití se sem odváží...

Nerad, těžce a ne beze strachu, rozepí-
 jí se o těchto věcích; je to vyvolávání du-
 ť, při němž se vyvolavač v křečích svíjí.
 ouho již tomu, co jsem ty předrahé pekelné
 ntomy poslal spát. Nebudím je ze spaní,
 ci, aby odpočinek jejich byl nerušený, by
 mně jednou probudili maldí a krásní. Ne-
 odím se ani na ně dívat do jejich příšerné
 žnice, a sejdu-li tam přece někdy po špič-
 ch, sotva je poznávám, své dlouholeté,
 ždodenní soustolovníky; pozapomněl jsem i
 éna jejich. A jen s jistou hrůzou navště-
 ji je: činí na mne dojem mrtvol... Jsou
 ad jimi?.. Ale samozřejmě: spánek je smrtí,
 rt je spánkem; procitnou jistě, lhostejno,
 du-li pak vidět stále ještě těmato myopic-
 ma očima, které Tellus dosud nezřely!...
 ánek: jedno z hlavních slov moudré chytros-
 ... Čím vyšší, tím více to potřebuje spánku.
 vznešenější skoro jen spí! tak kořata nebo
 šlenka "Deus Sum". Tato spala až do 31.
 ho roku. Byl jsem si sice dávno předtím
 ně vědom samozřejmě jinak pravdy, že ego-
 lismus činí mne Bohem, - uvedl jsem to už
 svém spise; ale považoval jsem ji v hloubi
 pouhé teorema, z něhož nemožno prakticky

žit, nezabýval jsem se jí stále téměř nic, probudil ji jen proto, abych jí řekl: "spi le!" Stydím se, že při pozdějším nežertovném probuzení nebyla vůle má obzvláště čestná účastná. Vehnala, zatlačila mne do ní pohledu filosofická praxe, kterou jsem kol svého roku zběsile provozoval. Mým cílem v ní bylo osvobození se od utrpení generální lhostejností a jinými prostředky. Nebyl jsem tu velikých nápadných úspěchů; byl jsem tu dlouho zbaběle ve vodách stoicismu, spinosismu, nietzschovského dyonysismu, upanišádismu, - ale to vše nebyl jsem, celý způsob této praxe ovšem nemohl vyvést mne, - mému základnímu absolutistnímu instinktu... Však v interesantní nevědomé slušnosti jeho hlasu stoupal jsem od původníhohopotírání nepříjemných afektů stále ke k absolutnímu, božskému, až konečně v srpnu 1909 zjevil se tu skoro sám sebou, slušný příznak mé myšlenky Deus Sum! - mé nejhlubší, tedy největší myšlenky, nejvyšší myšlenky země, non plus ulstra pro tehny časy, před ním vše téměř, co kultura tvořila, jeví se skoro neviditelně malým a zvrženímhodným, náhlá hranice jediných dvou

ducha, za níž vše je bezedně černé, před
 ž vše bezedně bílé. Zjevila se ne již jako
 o zsinale teoréma: jako bych byl Bohem jen
 jakési hloubi, v jakési vlastní podstatě,
 tenčiallyně, Bohem hluboce spícím, zakukle-
 m -: zjevila se v podobě tisíckrát gigan-
 tětější, zářivější, hrozivější jakožto straš-
 vá jistota, že jsem Bohem v nejplnějším
 znamu a rozvinutí, Bohem actu, bdícím a
 kvěle obnaženým, Bohem se všemi tituly, pre-
 káty, insigniemi Boží Moci, jejími prostřed-
 y, projevy, povinnostmi..., Iupiter ninc
 mans... Bylo by nesmyslné pokoušet se o
 jádření, jeak zjevení toto působilo, jak
 člověka nutně působit musí. Tolik nepochyb-
 , že astrakční síla jeho je nekonečná; není
 pírání se proti ní u ducha, jenž aspoň
 lou část jeho uzřel, jako není vzpírání se
 otí mohut ému stroji, který zachytil jen
 p oděvu; všechna budoucí pokolení jsou zho-
 samozřejmě má; nebude už fikce filosofie
 Egoeismu! Tak neodolatelný je, že genera-
 , které nebudou silny dost, aby pochopily
 to jeho nihilistní, metalogické, ludibri-
 listní premisy a konsekvence, odhodí všechnu

ou víru v pravdu a logiku, vyzují se ze
 pravého rozumu, obětují nejtvrďší svá pře-
 sdčení, jen aby mohly jít za nejsvědňejším
 všech strašidel... - Idea, která původně
 la mně, - jakožto nejvyšší povznesení se,
 užit jen za prostředek k abolicí, utrpení,
 ala se teď cílem, vyplnila celou duši; jako
 o nejnižšího odhodil jsem dosavadní praxi
 a jeden cíl vida od té doby: stát se Bohem
 ově uzřené jeho podobě trvale, jako jsem
 býval okamžiky a chvíle, Cíl zdál se být
 zký, dosažení tak lehké, samozřejmé skoro...;
 skutku ohromná vášeň, kterou jen cíl tak
 omný může v člověku zažehnout, může nejen
 udit ilusi, že nedosažitelné je možné a
 ké, - může je snad vskutku možným a lehkým
 nit! Následoval čarovný rok, nádherný dost,
 vyvážil, prozářil tisíc nejstrašnějších,
 šernějších životů. Žluté, slavnostní, mrt-
 tiché záře podvečerní, ve skalnatých údo-
 h strašící, viděly mne nesčetněkrát skákat
 otáčet se a tančit a smát se nahlas a
 vat-. Byly chvíle a doby, kdy, nepochybuje
 ejmenším, že jsem Jím, jednal jsem tak ne-
 ně jako ON, jako lidičky se zdraví a šíst-

hrají, po jeho nohou chodil tak pohodlně
 o se chodí v bačkorách -: ve stálém vítěze-
 kvůli vítězení Sebeaffirmuje, Sebeobjímaje,
 věčnosti jen žije, stoje nade vším, mimo
 e, nedotýkán ničím, - vše lidské jako šedi-
 malinký oblaček pode mnou. Tenkrát řekl
 dobráček darebáček advokát: "Žasnu, jak
 o se pan klíma o své věci stará"; žasné
 o ve skutečnosti, že staral jsem se o ně
 oň trochu... Někdy tížila mne tehdy myšlen-
 že smaozřejmě nesmím se se svým egodeis-
 komukoli sdělit, že pro "kulturu" nebudu
 nebude právě to nejlepší existovat (a v-
 atku zachovával jsem tu po několik let úpl-
 mlčení, - dnes, jaká demoralisace, ne-
 udnost, - a hrdost zároveň!); ale jednou,
 ž v Boží náladě na myšlenku tu jsem se
 íval, vybuchl jsem nad tím, že mne vůbec
 la tížit, v homérský smích, při němž sko-
 bych se byl udusil. - Měl jsem mnohá, měl
 m krásná vítězství; jedno veliké vítěz-
 í nezazářilo: přeměna vlýskavic ve stálé
 nce; s krajním úsilím i energií, s nejur-
 nější zběsilostí atakoval jsem tři léta
 rými prostředky: myšlením a jednáním, ne-

ností a jednáním, sněním, bojem, vzdorem, látností, mírností, četnými, nově tvořeny metodami a úskoky myšlení a síly, asketickou soustavou sebevýchovou, skoky, heroismem...; a vidím, že každý z těchto kroků odváděl, očarovaného blázna, od cíle dále místo k němu. Nakonec změnila se celá praxe v zuřivou znásilňování celé psychy; rozbíhal jsem se jen bez rozumu jako beran hlavou proti zděm věčného města, máchal bez přestání těmi tlapama proti vzdáleným oblačným vrchům. Blednouce, rozplývaly se stále víc pitvornějšími se stávaly, až ztratily všechny skoro podobnost s tím, čím bývaly; lebka s křivkami polo zidiotstěla; z duše stal se pomalý, ochrnutý ohyzdnými chorobami prolezlý, vytvořený stín... Tři cesty byly teď přede mnou: pokračování v dosavadním: na konci je-ště seděla pitvorně se šklebící Blbost; abstraktní heroismus a lhostejnost činu; na druhé straně černě strměla smrt; a provisorní návrat k lidskému. Rozhodl jsem se pro návrat k lidskému.

Však ukazovalo se to těžkým; ukázalo se neúspěšným: ukázalo se mně, že zcela bez Božího

t nemohu, že jsem bez něho nikdy nežil.
 1 nutný kompromis. Po dlouhém hledání na-
 1 jsem jej v parole: "Síla!" sc. božská
 la, - stejně jako vůli jinak než absolutní,
 dovedu si sílu myslit jinak než božskou.
 xe "S.!" je podobnou slovní praxí, jako Vám
 paroli J.A.V. doporučuju, však o něco
 romnější, přiměřenější potřebám více ne-
 eného. Parolí "S!" vzal jsem si z Boží
 xe schema, stín její, - aspoň vycpanou
 ři její, podobíznu místo vypočteného. Ne-
 je ohromných ambicí dřívějška, přece paro-
 tou do jisté míry žiju v Božím a mám v ní
 roveň pomůcku žítí v lidském... Mohu takto
 t dál živ jako člověk, - nezpronevěřiv se
 ěmu nejvyššímu. A zdomácněv zde a zapustiv
 eny cítím se být, totálně vzato spokojen
 a, klidným, pevným, skoro šťastným, ač ne-
 lízal jsem se ani zpola dosud z ran, utr-
 ých na výpravě za boží korunou. K blahu
 u přispívá těšení se, že zase sejdu se spí-
 í mými miláčky, - v jejich celé zářivé
 lnosti... Snad teprve po tisíciletích, -
 to je bagatelle!... I jinak je svět jen
 sný a dobrý pro toho, kdo našel svou
 nou půdu a Sílu... Je něco nevýslovně nád-

rného už v tom, že je někdo vlastníkem
istence...

Duše mých spících budou mne po celou tu
pu obletovat. A přece, u sta hromů! zůstá-
mně úplnou záhadou, proč musil jsem je
slat spát! proč přece jenom nedosáhl jsem
valého definitivního stavu Deosence!...
ímo před nosem se mně po celý rok třepe-
la, mnohdy ani jsem nespíchal, abych po
sáhl, v jistotě, že musím ji kdykoliv
hopit jako dotěrnou hladovou mouchu... Nej-
irozenější vysvětlení ještě je, že jsem byl
arován à la pan Tantalos... A že, ---
ak co na tom všem! Což, - nedosáhl jsem
valé a definitivní dosažení je nemožné?
silo by trvat věčně, což vyvrací faktum
přítomné nedokonalosti. Bůh chtěl zapome-
ut, že je Bohem, - i povstalo universum;
dy ani Bůh nedosáhl Nejvyššího trvale a
finitivně. Ale nyní-li Nejvyšší věčné, -
prosto na tom nezáleží, jak dlouho to tr-
: okamžik - minuta - lidský život - deci-
ón let jsou před věčností stejně dlouhé a
cotné, - anebo stejně ohromné. Nastupuje
dnocení nové: absolutnost okamžiku. Docíliv

čeho jen na moment, docílil jsem toho vůbec - definitivně - trvale - věčně- Docílil jsem Deoesence v některých chvílích, tím vyvrácena úplně námitka malodušných, že člověk nemůže ideálu Bytí Bohem dosáhnout. -

6.

Chcete se stát Bohem. Jedinou cestu k tomu ukazuju já. Nepravíte se: "snad není to jediná cesta?" a i věříte-li snad v cestu tu, - nejste někdy v pokušení odplížit se od ní postranními temnými stezkami kamsi daleko, - lákán jinými světly?... Ale světla ta jsou jen bludičky, a půjdete-li za nimi, zaboříte se nakonec zase do močálu jen staré lidskost...

"Chci být Vším - Být Svatým - Být Bohem." Vlastní umístění slova "Svatý", - stalo se zřejmým? běží tu o gradaci? Jste si vědom, že "Svatý" - božský, že "božský" = Boží?: že být svatým znamená být Bohem? Nespojujete se slovem "svatý" nasládlou světeckou, nábožnou

...představu? Spojujete s ním jen představu ne-
 slovné Vznešenosti, Kráasy, Dobra: Božskos-
 a s Božskostí představu naprosté volnos-
 s nikým se o nic nedělící Absolutnosti?
 ste si plně vědom, že Absolutnost jest
 entická s Bohem? a že mimo Boha nic neexis-
 je? . . .

Proti dvojímu se nejrozhodněji ohražuju.
 jakékoli dosavadní tentetivy činit Bohem
 věka, uváděny byly v souvislost s mou
 esencí. Aby podnikány byly pokusy, zbu-
 Deoesenci tuto na jiných než absolutně
 solistních základech.

1. Všelijaký ten theosofismus, mysti-
 mus, unio mystica, absorpce v bohum upa.
 edismus, pantheismus, amor dei intellec-
 lis a podobné psiny, na zapomenutí jejichž
 m hrdý, nejenže nejsou eiusdem generis
 eoesencí, nejenže jsou od ní zcela rozdí-
 Jsou přímým jejím opakem. Neboť otroctví
 t opakem Volnosti. Ať nalhává si všechna
 pokorná holota boží cokoli o mystické au
 d jednotě člověka s bohem, ať nařouknuta
 svými extatickými, česky nábožnými vapeury

ko nadmutá kráva, - psychologickým faktem
 stává, že vzhlíží k svému pámbíčkoví stej-
 jako všivý ratlík ke člověku, že psycho-
 gicky vidí jej au fond mimo sebe, nad se-
 a, že má potřebu vzývat něco, protože sa-
 za hadr stojí. Není třeba pouštět se s ní
 oblačných labyrintů metafysických kontra-
 sí, kde orientace, kde "pravda" je esen-
 lně vyloučena, postačí podívat se na rab-
 její střeva do ohařích očí, aby se pozna-
 že tu běží o něco hezky zasmrádlého...;
 chny theoretické filosofické protiklady
 ukovatelný jsou na protiklad "otrockost-
 nost". Celá dosavadní kultura byla otroc-
 tí, - do té míry, že neznala ani protiklad
 to; jediná cesta k polepšení je naprostý
 solismus. Všechny ony sklavismy hledí
 sti, vyvésti člověka na boha; já uvádím,
 dím, strhuju boha na člověka; chtějí člo-
 a na boha nafouknout - rozředit, já konden-
 i boha v člověka, jako střízlivci hledí
 dostat pod boží orlí perutě, "člověk je
 orel", pravím já; dvořany na božím dvoře
 ájí se stát, - "zasednout ve tvé tajemné
 e mezi knížaty kosmu", já mám vyšší ambi-

než se stát tajným radou, napoleonštější,
 at Deus aut nihil; baží po tom, potůček
 ověk by vústil v boží moře, - avšak co se
 pounům zdá potůčkem, jest mořem, Neučím,
 y se člověk po Bohu snažil, kážu, konsta-
 ju praprostě "jsi jím zrovna tak, jako je
 ejcar krejcarem"; odhazují je jednoduše
 ko pitvorné, zasviněné plenky, v nějž jej
 abělé, tj. neegosolistní filosofie a theo-
 gie zabalily, by zdál se nemluvnětem, -
 zvinut stojí tu gigant gigantů, - jest jím,
 l jím vždy, zcela dokonale, jako sysel byl
 narození syslem, atom atomem, vesmír ves-
 tem; učím, co jest, ne co má být, strhuju
 bělmo, pravím miliardáři, stíženému fix-
 ideou, že je žebrákem: "jsi miliardář".
 ní učím býti Bohem; dosud bylo učeno jen
 htění se po Bohu; první učím Bohu; dosud
 ěli lidé jen pámbíčka, - "Láska k Bohu" -
 o věčným refrénem všech těchto bahapach-
 ňá, ne Láska: nejvyšší Pýcha, - tvrdá, chlad-
 lhostejná, je podstatou Deosence. Pojem
 ska k sobě" nemá kořenů, neboť kořen jeho:
 vyšší Pýcha věčná triumfující exaltace
 e jest - jeho protivou. Každá láska i k

ně i k Sobě je lejnově měkká, slabošská,
y urinující...; slovo láska poprvé schází
vne ve slovníku filosofie. - Buď je něco
ce mnou, - a vše co bylo mimo mne, bylo by
je mnou, - a pak jsem věčný pes, ať tru se
výtkám tohoto "Naď" manýrou všech unificis-
tsebe psovštěji, - nebo pes nejsem, a pak
mí být nic mimo mne; aut egosolista, aut
d--.

2. Deoesence je totéž, co Egodeismus;
deismus má předpokladem egosolismus, jako
a: "Honza má modrý nos" : předpokládá vě-
"Honza má nos". Že by Deoesence mohlo být
aženo jinak než naprostým egosolismem, je
zřejmě absurdní; však co vadí absurdnost
urdnímu zvířátku, kdo si přeje? Najde se
udoucnu lidí dost, kteří pokusí se o stav-
Deoesence na jiných než egosolistních zá-
dech, - stavby, které nakonec nutně vždy
tí se do močálu staré pámbíčkovštiny, -
tí, zaujatých proti egosolismu, protože
ochopili ani jeho filosofických předpo-
hů ni jeho vlastního jádra a nevědí si
y, jak naložit se zdánlivě nevývratnými

itkami proti jeho "paradoxnosti", "absurd-
 ti". Patří sem i duchové silnější; přiroze-
 příliš velký skok je z vládnoucích dosud
 orů na svět, více méně "realistických",
 půdu, z níž jedině může egosolismus zdár-
 růsti: na půdu mého bezmezného idealismu,
 sionismu, féerismu, vnitřního halusionalis-
 umrismu, oneirismu, metaskepticismu, ni-
 ismu, transnihilismu, metalogismu atc., z
 chto metastrálních hledisek jeví se ego-
 ismus stejně reální, pravděpodobný, nutný,
 to všechn "realismus" ilusorní a nemožný.
 dy kdo chce dojít Deoesence, musí se řádně
 pořádat s egosolismem, kdo chce se vypořá-
 s egosolismem, musí se vypořádat s bez-
 ným idealismem, - jehož základní větu sta-
 il bych asi: svět je vnitřní přízrak. -
 o "idealismu" tomto nemožno se zde šířit,
 áte. O egosolismu samotném několik základ-
 momentů, několik z přemnohých, jež třeba
 by uvést, kdyby egosolismus měl být
 ň naskicován.

"Zevní svět" jest jen vašimi duševními
 y, jen Vámi. - Nic mimo Vaše vědomí jsou-
 nedává ke vznikání jejich poďnět; vyví-

její se pouze samy ze sebe, - a samozřejmě i
 vašich stavů; suma všech Vašich psychických
 stavů v daném okamžiku jest jedinou příčinou
 myslí jejich v okamžiku následujícím; co teď
 vidíte, je kausálně přivozeno, stvořeno pou-
 ze předchozími Vašimi mentálními stavy:
 pravíte si to sám sobě, - - - neboť já ne-
existuju! - Toto popírání každé existence,
 která by na vědomí Vaše účinkovala, speciál-
 ně Vaše vzbuzovala, jmenuju egosolismem em-
 pirickým, "imanentním".

Je však myslitelná i existence něčeho
 mimo (rozumí se, že to může být zas jen vědomí)
 mimo v tajemnu, co s vědomím Vaším nemá a
 nikdy nebude mít co činit. Hypothésu tuto
 lze odvrci, - z četných transcendentálních
 důvodů, o nichž nemožno se tu šířit. Toto vy-
 učení vůbec vůbec každé existence mimo
 své vědomí znova absolutním egosolismem.
 Jeho vědomí je absolutně vše a jediné, co jest
 Svět, Veškerenstvo.

Ptáte se po důkazech egosolismu? Vlast-
 - jak už ústně jsem Vám řekl, není z vě-
 deckého stanoviska jich zapotřebí: Vaše vědo-

je tím, co jediné je dáno; je vědecké pravidlo, že pokud to možno, mají se věci vyšetřovat jen známým, daným, že k neznámému, hypotetickému dovoleno sáhnout je v případě zbytnosti. Tento případ zde však není, ať nechá se vysvětlit jen na základě Vašeho vědomí, aniž třeba přibírat ku pomoci hypotetická vědomí jiná, neboť všechny námítky proti egosolismu možno odmítnout. - Ale ptěl byste důkazy přesto? Nuže především jsem "důkaz" mající platnost jen v nižších regionech ducha, v empirii a aprioričnosti..., nemá zde naprosto smysl - "důkaz" degradoval na něco nutně tak transcendentního, jako je egosolismus, na něco velmi ubohého: "důkaz" excelsních krajinách metafysiky a noetiky nonsens, - už proto, že není pravdy; že logika jest alogická a kontradiktorní. Ne důkazy; jen podklady mají tu smysl... Podklady těchto, nahrazujících zde zcela důkazy, je bezpočet; mnohé jsem vám sparsim již uvedl, rovněž i v dopisech, dřívějších i v tomto, výslovně i zastřeně. Vše je vlastně pro mne "důkazem" egosolismu...; je mně samozřejmý jako faktum, že dýchám, neboť dýchám v něm a jím,

ju v něm - nepřemýšlím o něm, svět je mně
něho ničím. Přesto jsem ochoten uvést
co bližšího a systemtičtějšího o podkladech
ch později, - každý egosolismus nežije.

Královnou světa, jímž je Vaše vědomí,
jest idea Já, - vševížící a všeovládající,
vždy přítomná, všemocná, - vlastní Bůh. He-
kci - přesto a proto nejvyšší realitou. Je
téz co souverainita, absolutnost, vůle:
na vůbec. Kvůli ní je ude vše.

Beze smyslu byla by a svět bez ceny a
sahu, kdyby mimo její císařství rozkládaly
ještě země jiné; absolutnost Ega jest už
kazem egosolismu. Existence jediného jen
že byla by plným vyvrácením existence pán-
čka, maje své samostatné já byl by provždy
vnocenným soupeřem boha, - isa, jsa o sobě
pro sebe a absolutním; nic není mimo Boha...;
uhé faktum, že jsem, jest dostatečným důka-
m egosolismu neboli egodeismu, vyvrácením
váreho, demonstrací existence Nového Boha -
le!... vyvrácením pesimismu, rozžehnutím
eho v Boží Věčnou Záři--.

Nynější Vaše existence je Sen Boha; sub-

mně ludibriostní Sen všechtějícího Boha.
 vedeistní poznání je Velké Procitnutí.

Tímto nazíráním vypořádáte se se straš-
 ným vskutku kontrastem mezi absolutností
 všeho Ega a mezi tím, čím se bytost Vaše je-
 "ve světle empirické skutečnosti": nicot-
 ným živočichem, naprosto podmíněným, milieum
 zcela hněteným a fabrikovaným, molekulou v
 rozměrně... Objektem Božího chtění může být
 jen vše: vším myslitelným chce se Bůh ve věč-
 nosti stát; tudíž i dnešní Vaší existencí, -
 musí Svou a snovou autosugescí, že je malý
 odvislý a něco z mnohého; a právě speciel-
 takovou ilusí, kterou právě reprezentuje
 vaše existence. Chtěl se stát tím, musil se
 stát, - čím jiným může, představitelně,
 ti tato metamorfósa Boží než právě Vámi?
 Je touto velmi logickou argumentací je jed-
 upro vždy nevývratně vyvrácena nejpopulár-
 ější, zdánlivě nejmocnější, vpravdě nejni-
 tnější námitka proti egosolismu. Avšak vy-
 ací ji vlastně už právě to, o co se opírá:
 losální paradoxnost věci: božská ludibrio-
 ta její, condescencio Nejvyššího k nejniž-
 ňu, zakuklení se Všeho v nicotnost, -

skupné sebezklamání, nejspirituelnější hra před sebou na schovávanou, sublimní mumraj. Je to odpovídá tak příšerně fundamntální příčkovosti Všeho, že to už důkazem - podhladem - egosolismu... Nejlepší však služby dělá zde, jako vůbec in omnibus rebus egolisticeis, můj oneirismus: stará vlastně a velká pravda, že život je sen, - mnou rozšířená na: Život, Svět je sen... Život jako sen - toť skoro můj ilusionismus, - a skoro egosolismus sám. Kdo nemá dost síly, by jádro egosolismu pochopil, ať hledí jen na sebe sub specie somni sui, - a mnohé hlavní stránky egosolismu objeví se mu. Bůh sní, že je zvířátkem, - proč by přitom nebyl Bohem? Má-li král, že je cidičem stok, přestává být králem? proč nemohl by Bůh sníti podobně? Nebo: považuje někdo lidi, s nimiž ve snu mluví, za skutečné? Ale se všemi lidmi mluví jen ve snu! Neboť považuje kdo vramblences a jistoty snu za pravdy a skutečnosti? zdá-li se mu například, že bude popraven, řekne-li si: "za chvíli nastane pro mě věčné nic", nepochybuje-li pranic o svých nových argumentech pro smrtelnost duše, -

náhle se probudí: kam poděly se ty pádné argumenty, jež před minutou pochybnost nepouštěly? Ale život je sen, smrt probuzení, jak zasměje se, jsa probuzen, nedávným ým deliriím snu; "bez mozku není myšlení ko bez plic není dýchání apod." (toto je mochoodem ještě nejlepší "důkaz" nesmrtnosti duše, jaký byl dosud objeven, - mluví něho aspoň zdravý rozum). Atď. Oneirismus ačí vůbec nesmírnou přeměnu metafysických dnot... Svět jako Můj jen sen, absolutní ntasmagorie Mé Zvůle, Mé Vůle, - jaká volst, lehkost, vonná elegance zasedá tu na estol, na níž smrděly dosud dřevěné filofie, nemotorným pojmům "pravda", "skutečnost", "subjekt-objekt" atď. neskonale směšotročící!

Tři nejohroživější námitky proti egosolismu: 1. "Moje malé, nevědomé vědomí absolutně ní schopno vyvozovat pouze ze sebe celé to smírně bohaté, harmonicky souvisící, nedvídaně si odpovídající vesmírové dění". Jedně: vědomí to naprosto není malé a v dubi nevědomé; zahrnuje v sobě každý okamžik trilióny stavů: smyslových "percepčí",

nitřních pocitů, šerých idejí; ovšem vždy jen jednu dominantní, - ale z kolika miliónů tomů skládá se tato imaginární jednotka! Stejně jako organické tělo... Zadruhé: Vesmírové dění není tak nesmírně bohaté a složitější, jak se prvnímu, hloupě žasnoucímu pohledu zdá, - je bohatě chudé: vždy jen variace na stejné téma, toutéž osobou, tímtež motívem stále jen různě se per ludibriositami a oblékajícím, - idem, sed aliter; jen skupinou základních psychických zákonů, kte-
rá se s matematickou přesností dle apriorních
pravidel (stejně jako prostor à la Kant...) vesmírové dění promítává, rozkvétává. -
se pokouším jakékoli dění vysvětlit jen
svého předchozího vědomí; - absolutní ne-
žnost nevystává přede mnou nikdy. Zpravid-
la dobře je myslitelno vysvětlení zcela pros-
ta a kausální. Kde se to zdá těžkým, je po ru-
ce vždy onen můj rozšířený kantism: celý
řetěz "vjemů" jakožto apriorní, šablonová pro-
jevy v mnohost několika základních psychic-
kých zákonů. Kde i to zdálo by se nepostači-
vným, třeba pamatovat, že vzhledem k dneš-
ní černé neznalosti jak psychy tak přírody,

e co se zdá nemožným a neodůvodnitelným, že mít v hloubi nejprostší, nejlepší odů-
 dněnost a reálnost, - že v těchto regionech
 ždé dekretování "absurdnost je to! směšnost,
 tinskost!" - je samo absurdní, enormní,
 ěšnou dětinskostí ducha cumlu dosud neod-
 stlého. A kdyby i skutečná, neodbytná ab-
 rdita strměla tu až do nebe, - i přes ni
 eba se přenéstí myšlenkou: svět nám jest
 surdum, alogičnost, kontradiččnost, totál-
 klamavost nakonec nevyvrací, - dokazuje!
 edo quia absurdum...- že, hlavně, kde ilu-
 a absurdnost egosolismus dokazují a kde
 s třeba je překonat].

2. "Kdo není stížen šlepotou pro logič-
 st a skutečnost, nemůže pochybovat, že
 ude tam, kde příčinou pohybů jeho vlastní-
 těla jsou jeho duševní stavy, musí být
 dobné stavy i příčinou akcí oněch částí zev-
 ho světa, které jsou v podstatě totéž co
 lo toto: tj. cizích animálních organismů
 emůže pochybovat např., že následuje-li po
 ěnutí cizího těla jeho škubnutí, že pří-
 ou škubnutí toho byla jen bolest stejně

jako u jeho vlastního těla); že i cizí orga-
 nismy mají tedy vědomí, čímž egosolismus vy-
 prácen". - Námitka tato bazuje na staré ví-
 ce v "objektivní skutečnost", neboli nemá
 potuchy o ilusionismu; nedovede si připus-
 tit otázku: "Což je-li vše jen humbuk? stej-
 ným právem může být svět rafinovaným kla-
 nem a hrou, jako vážností," A hází do jedno-
 ho pytle věci tak strašně disparátní, jako je
 je vlastní, - nesporně reální, - a cizí, -
 zcela hypotetické -, já; nechápe, že co
 připisuje se onomu, naprosto nemusí a nemá
 se připsati tomuto. Dopouští se malého Qui
 pro Que, zaměňujíc dětskou loutku za živé
 dítě, stín za předmět jej vrhající, tisíce-
 násobný reflex hořící svíčky v zrcadlové
 komnatě za tuto jediné reelní svíčku samu;
 tato hoří, ostatní zdají se jen hořet; já
 mám vědomí - neboli jsoucnost; - ostatní zda-
 jí se jen míti je. Řeknete si jen: Bůh chtěl
 zbudit v sobě zdání, že existují milióny
 stůstek podobných jeho přítomné theofanií,
 i vytvořil dle tohoto obrazu svého v duchu
 mém nesčetné panáčky tak, aby vypadali jako
 živí-: co je na této prostínce ideí nelogic-

ého, nemožného? Cizí organismy jsou prostě
je fantasmata, úmyslně mnou tak fingovaná,
by budila co největší ilusi, že jsou totéž,
o já; svět je zrcadlová komnata, v níž stoj
ím samojediný, vidě kol sebe sta osob se mnou
hodných; musí mít spectra tato vědomí, za-
račí-li se po mně, nebo poškrábou-li se na
tehně? A opakuju: připisují nepřátelé ego-
solismu vědomí fantómům svého snu, třeba
to seberoзумněji si vedou?... (jinou otáz-
ou ovšem je, nemají-li fantémy snu vskutku
vědomí takové, jako osoby, které vidím ve
ění, - vědomí "sekundárně fingované"?....
le o tomto a všem ostatním bylo by možno
vésti nemírně více podrobností a hlubších,
hází všude jen před sebe pár neotesaných
kladních kamenů...)

3. "Egosolismus odporuje zákonu o zachová-
ní energie; jinak by kvanta mého vědomí
v všech okamžicích musila si být po celou
čnost absolutně rovna; místo toho vidím,
jednou, - např. před usnutím, - rovná se
vědomí mé téměř nule, jindy např. v "extasi"
tensitou svou téměř usmrcuje, vidím dokon-
ě, že ve spaní úplně mizí; jak vysvětlit,

ve spaní úplně mizí; jak vysvětlit, že z domíčka bakterie vznikne jednou, bez spolusobení jakéhokoli kvanta energie praeter, domí Boha v nejenormnějším, všeobsáhlém ho rozzáření, proti němuž je má extáze četélkováním fosforu proti svítivosti Siria? "nihilo nil fit". - Zákon o zachování energie není vyvrácením egosolismu, ale egosolismu vyvrácením z.o.z.e.; egosolismus stojí v daleko hroznějším brnění... Nepravím, že z.o.z.e. vůbec nemá platnosti; jen, nemá platnosti generální: je pouze jednou podobou ludibrionistního labyrintu, jednou usivitou, jedním instrumentem svrchované konodárné Vůle... Z.o.z.e., v dosavadním smyslu, nemá asi neomezenou platnost ani mechanice, chemii...; jistě ne aetherologii jiné okultní, vyšší fysice, naprosto déplacován je v psychologii, je nanejvýš směšný metafysice, metalogice, Deologii. V mé filosofii: v mém absolutním ideismu redukovatelný jen na zákon o zachování smyslu: v něm případě postačí např., aby mým zhasičím vědomím předspánkovým a pozdějším statickým byla jistá inertní souvislost,

polečná jakás vížící idea, jistý tajný plán,
 ámysl v celém procesu, - zčistěný zák.o.o.z.e.
 edoznal tu porušení. Ale pošetilé bylo by
 htít vyjít všude i se zákonem zachování
 myslu: svět je nejen smysl, i absurdita, -
 e i ludibrionismus, je hříčkou v Boží nebo-
 i Svě, neboli Mé ruce; zákon o zachování
 myslu redukovatelný je na zákon o vrchním
omandu Vůle. "Chci to!", toť důkazem důkazů,
 úvod důvodů, zde a všude jinde samojediný
 ostačující, jiných důkazů nejen nepotřebu-
 ící, ale i je vylučující. Na otázku: "proč
 e egosolismus - nebo panrealisace - nebo
 esmrtelnost, nebo optimismus atd. pravdou?"
 í moje nejinternější, nejdrtivější odpo-
 ěď: Protože Chci, aby to bylo pravdou? -
 je to pravdou! Řekl Bůh: "budiž světlo!"
Bylo světlo!" Sic volo, sic iubeo, stet pro
 tione Volutas! - toť hodilo by se za motto
 mé filosofii. Nedozírné hlubiny zazejí no-
 všude tomu, kdo dovede nesmát se tomuto
 vému filosofématu - dosazení na trůn světa
 é vůle místo logiky... nezapomínat, že
 še parole zní: Jsem Absolutní Vůle nesmí se
 stavit ani před barierami logiky - ostatně

puchřelými a vlastně jen stínovými...

4. Ve spánku úplně bezesném nemizí vědomí, nýbrž čas: kdyby spaní takové trvalo z "objektivního" stanoviska třeba tisíc let, ze skutečnosti netrvalo by ni časový bod; kdy poslední vědomí se zašeří, ihned vždy ze spaní procítám, - co mezitím bylo, jest jen fikcí a ludibriostním sebeklamáním souverainní Vůle, nemohoucí samozřejmě ni okamžik zmizet ze světa.

7.

Život má unum necessarium: cíl mít a rovnou půdu a základní jistotu, rotační centrum a rovnováhu. Pod tím tři velké potřeby: agere - pati - cogitare: umět jednat - umět snášet - umět myslet. Vítězit! Vznešeně všechno hledět! Vnikat do vnitra myšlenky!: Nejpotřebnější tři maximy člověka.

- - - - -

Zdařilo-li se delší, úsilné, neodchylující se praxi vštípit člověku devisu: J.A.V. tak, aby, zapustivši kořeny, stala se organickou částí duše, stala se dominantou její, vyšší duše-: pak má člověk nejen cíl, ale Cíl; nejen cíl, za nímž se ubírá, ale ten, v němž věčně spočívá; nejen kus té "pevné" půdy pod lidskou nohu: absolutní Archimédův bod, něhož - Bůh - nejen zemí: universem může stát; ne pouze nějakou tu narkotisující jistotu: věčnou jistotu; centrum, kol se pro-
pádá ne pouze všechna slunce: celá fantasmagorie Jsoucnosti točí; a Rovnováhu a konečnou harmonii a Mír a Záři. Zenit svůj a své vznesení nade vše; nehnutost polárky; vše-
ládu; a smavé, hluboké světlo v hloubce.
Dosahl Souverainního Uspokojení.

Dosahl však i tří lidských potřebností. Naučil se silně jednat, vznešeně "snášet", přemýšlet a jedinečně správně myslet a poznávat. Naučil se to bez učení se; vše to poddalo se mu formou samo sebou: jeť ona už vším. Je psáno jest: "Budete-li parolu následovat, já budu následovat Vás, neboť následuje z ní.."

- - - - -

Agere. Zdrojem a podstatou síly je srdnatost. Srdnatost je duše ve skupenství plánném. Vše daří se ve stavu srdnatosti. Duše, pody těžká a vlekoucí se, bouří vpřed a vře víří; jasně leží před člověkem věc, o niž mu jedná; prostředky k dosažení cíle samy nabízejí své služby; radostnou hrou je rozhodování se a riskování; po rozhodnutí následuje provedení, čin bleskurychle jako vyraženou koule z hlavně hned po stisknutí kohoutku; možřejmosti jsou vytrvalost a neoblomnost. Jádrem srdnatosti však jest: věci, s nimiž člověku co činit, triumfálně vidět pod sebou, st elevation, hlava stále vzhůru...; jest odvážení, - pocit bezpečnosti a zbytečnosti trachu, - možnosti souverainně se vším nadávat, pohrávat si. - Kořenem bojácnosti je ličující iluze, že věci jsou nade mnou, bojácnost však kořenem a podstatou slabosti.

(Jest jasno, která myšlenka je nejlepším zárojkem, zárojkem síly srdnatosti, jediným zdrojem srdnatosti, jediným vůbec: myšlenka: Sto-

ým nade vším. Ale nade vším stojí jen Abso-
lutní Vůle. -

Nerad užil jsem kakofonického, kakoideo-
ho, nechutného výrazu "srdnatost". Ideu
vyjadřuje nejlépe slovo Muth: schází český
ekvivalent, což je strašné faktum; schází
statně i ekvivalent francouzský, helénský,
okonce i latinský... Měl pravdu jistý Vše-
šmec: "Jiní národové znají courage, pouze
ermání Muth?" - Měl jsem chuť psát v odstav-
ci tomto místo "srdnatost" "muth" všude; ale
neměl jsem k tomu Muth: zní to pro české
ho příliš strašně. Hlavně ovšem vlivem ne-
vyklosti. Bude jinak: jest už na čase, aby
eši obohacovali svou řeč i výbornými slovy
ěmeckými; jako činí to se všemi možnými a
evýbornými slovy francouzskými atd. Že tak
osud nečiní, je opovržením hodná malomyslnost
anachronismus: zaměňují se pořád za své
radědečky z roku 1880. Dnes mohou si dopřát
luxusy daleko grandiósnější, např. politické,
ež tuto ligvistickou, kulturní samozřejmost,)

Pati. Utrpení není žertovná, není dobrá
oc. Těžce tísní, těžce poškozuje, - - -
těžce nechá se přemoci. - I malé utrpení je

podstatě nesnesitelné: něco, co naprosto nechce se nésti, co se nechce, zhola odmítá; věčná noc a smrt; faktum "nepříjemnosti" jest už prokletím a negací života, špatno obojí; kde se zdá bolest něčím dobrým, - někde lahodícím, aktivním, tam běží vždy o dobré, lahodící, aktivní stavy, bolesti těsně se adheřující, - nejen o sobě: i v účincích svých je utrpení špatnem, tj. škodnem; indirektně jemu škodí! jako moře olova dusivě leží na duši, každý vzrůst a rašení z ní polahčující, sílu, svěžest, zdraví z ní vypíjející, ducha tabetikem, bezkrevnou mátohou, psemoníí. Jen indirektně - bez jeho zásluhy, zaháněním činitelů docela jiných, vychází z něho pevnost, tvrdost, sebepřemožení, síla, poznání atd, Nazvat je proto dobrým, - a boj proti tomuto předsudku je velmi důležitý, je směšné *qui pro quo*, jako nazvat žralokem vlídným a sladkým, protože přivádí do vlídnosti, sladké náruče smrti. Boj proti utrpení je boj za dobro. Jeho ohromné důležitosti povídá tíha jeho. Veden pozemskými prostředky, je zcela inanní; odhaluje jen a prokrastí-

je, z jamky do jamky přelévá, stlačuje na jednom konci zavřené střevo naplněné vodou.

Jen vznešenými: filosofickými zbraněmi možno utrpení vskutku ztenčovat a zanéantisovat jednou. Leč i zde, při skoro každém působu filosofického boje, je ztenčování to téměř nepostřehnutelné; přes nesčetná i skvělá vítězství, neoddrolí se téměř nic od strašné masy animálních afektů, jako by nekořenatá byla; po letech ční tu jakoby na povrchu stejně granitová a ohromná, jako v prvním den boje. Nemožno extirpovat jakýkoli, třeba slabý, jen když reálný afekt; hlava se semnice uštane vždy ve střevě; vyhodí člověk afekt oknem, - a sotva se spokojen nazpět do pokoje obrátí, - hup - sedí už na okně vlněném příšerný, šklebící se nezmar. Jsou ovšem vítězství skoro vždy jen postranní a aparentní: vítězství nad ideami, souvisícími jen potužně nebo laxně s ideou, o jejíž přemožení je, vítězství více intelektuální než praktické; vagující; instinktivně vyhýbá se člověk hlavní bitvě a svádí raději sta tirailleurůvých šarvátek, kenejší se vypouštěním ohňostrojů, spí na líných polštářích lehkých

ítězství; odsekává hned zas narůstající
 upiny draka: odvěkého animálního hodnocení,
 emaje odvahu vésti příšernou ránu k srdci.
 tak dochází k zahanbuujícímu divadlu: cítí-
 i se člověk např. stísněným následkem prázd-
 é kapsy, zaplaší stísněnost tu desetkrát
 épe nález malé bankovky než nejprudší bom-
 ardement z nejtěžších kusů jeho filosofic-
 ého arsenálu. - A to mluvil jsem o afektech
 emohutných; mohutný nejen že nenechá se
 ěli ni filosofií zlomit ni nalomit, - Vůli
 filosofii láme. A zmizí-li jeho moc, ne-
 alo se to zahnáním ho, ale uniknutím mu...,
 zvykem, otupením, instinktivním ucpáním
 vorů, jimiž do duše vtéká, atd. ...

Proč boj ten tak těžký? proč tendence
 la stoa neměly větších úspěchů? proč zůstal
 ověk dodnes hovačem? proč nevedena nikdy
 na do srdce draka? - Protože podmínkou bo-
 vskutku úspěšného je - Býti Bohem-.

Neboť podmínkou jeho jest úplné přemo-
 ní a zničení nepřítelů: zničení každého
 rpení, přemožení každého podléhání, uha-
 ní každého strachu. "Vše nebo nic", - pla-
 zde víc než kde jinde. Milión kroků tu

...it a jeden neučinit, značí ní krok neuči-
 ...; všechny strachy v sobě zabít, jen na
 ...en záchvěvek strachu zapomenout, - a vibra-
 ...ta rázem může se sdělit všem těm mrtvolám
 ...dykoli vzkřísit je čarodějně k neztenče-
 ...u životu. Třeba odejmout radikálně utrpe-
 ...všechnu půdu poč nohama.

Jaká půda?: Každá nepříjemnost spočívá
 zjevném nebo tajném soudu: škodí mně to.
 ...byla nepříjemnost vůbec znemožněna, k to-
 ...vede jiná cesta: získat si vševládný soud
 ...eviklavé přesvědčení: Nic mně neškodí, ne-
 ...e škodit, - komu nic nemůže škodit? Tomu
 ...lně, kdo nepodmíněn a nedotýkán; stojí
 ...e vším: Bohu: Absolutní Vůli.

Bylo by možno argumentovat i takto: "Mně,
 ...pa ne Bohu, protože vše co se děje, vede
 ...k postupné realizaci mých nejvyšších, nej-
 ...ších přání, tj. k pozvolnému dosažení Vše-
 ...ve věčnosti; dovedu-li se zhostit animál-
 ...o hodnocení událostí, vidícího prospěšnost
 ...odlivost jen dva tři kroky vpřed, osvojím-
 ...ti věcnostní hodnocení, - pak může ovlá-
 ...ve mně soud: vše mně ve věčnosti prospívá

a já zbaven jsem všeho utrpení, třeba nej-
 "Absolutní Vůli". Dobře, - ale popatříme-
 zblízka na tu "věčnou" všechtějící, vše-
sahující nekonečnou bytost, shledáme, že je
 facta - Bohem. Už aeternita je praedikátem
 Boha, - nesmrtelnost duše je už důkazem
 solismu.

Zvláštní kapitolou zde bylo by pojedná-
 o tělesné bolesti. O tom jindy.

Však "Nic mně neškodí" není zde posled-
 slovem: potřebuje pozitivního doplňku,
 řknutí. Dvě možnosti tu 1./ Vše je lhostej-
 , bezvýznamné, pro mne nicotné; 2./ Vše je
 prospěšné, dobré, svaté, zářné, slastné.

1. Vše je pro mne bezvýznamné nicotné =
 je pode mnou = J.A.V.

2. Vše mně prospívá, je mně dobré = všech-
 jest mými spanilými služnými duchy, jen
 ěnou Vůli mou vykonávajícími = J.A.V.

ojí toto nazírání současně je však ludi-
 onistné, nazíráním Božím. A vše to možno,
 k vidno, shrnout ve formuli "Jsem Absolutní
 le". Ona jediná jest už vraždnicí utrpení.
 a jediná jest ne pouze nejlepším: jediným

prostředkem k Vítězství nad utrpením, jako
 diná je dárkyní Síly. Myslí-li ji člověk v
 é její intenzitě, je v tu chvíli imunní
 eti každému utrpení; myslí-li ji matněji,
 onní aspoň částečně, - vždy proporcionálně
 její síle. Ale vždy přitom jest na jediné
 rávné cestě, - cestě k "vykoupení". Všechny
 jiné cesty do Cíle toho vůbec nepřivedou,
 ba tu a tam vedou k němu chvíli blíž, -
 y hned na to od něho stejně daleko zas od-
 ěly. Mimo mou deosenci, mimo egosolismus
 st jen bloudění, oscilování a kulhání všude,
 kde...

Cogitare. Souverainně prohrávané výboje
 strašidelné duchové říši ducha, tzv. po-
 ávání, jest nejen hlavní, sebeafirmující
 ností Boha, ale už i člověka. Všechno vyš-
 a hlubší cítění i obrazotvoření je formou
 znání: stejně všechno vyšší a hlubší jedná-
 síla je vůči slabosti jen hlubším pozná-
 ; produktem i druhem poznání je cítění se
 nem. Však dobré poznání jest jen projevem
 y; nejvyšší poznání jen produktem, cítění
 Bohem. Atributa dobrého poznání jsou vesměs
 amika. "Moudrost" je nemoudrá, "hloubka"

plká, "jasnost" nejasná, "správnost" ne-
 právná distinkce. Ne správnost: chytrost;
 jasnost: síla; ne hloubka: statečnost; ne
 důrost: volnost jsou pravé predikáty vyso-
 ho poznání.

Správnost je to, co vyhovuje potřebám
 "individu"; chytrá: silná insinktivita zá-
 řadem jejím. Správné je to, co mně v nej-
 řším smyslu prospívá, "pravda" to, co ve-
 mne nevýše, - "pravda" jsou ony doktríny,
 éré podpírají Mou Deosenci, - jen proto
 ou pravidivý. K nalezení jejich vede jen
 telektuální čich; nenahradí ho intelektu-
 ní zrak ni ostatní smysly; pes je nejdoko-
 lejší ze zvířat. Jen mystická jasnovidná
 ytrost psiho čenichu činí možnost vylovit
 elenky na nichž především záleží. Jsou du-
 vé s poznáním náramně dimensionelním a
 ensivním, ale schází jediného jen, pouze
 dostupného poznání, např. berkleysmu ne-
 Absolutní Vůle, - činí všechno jejich my-
 ní a díla vanními a je samé jen obrovskými,
 gickými mrzáky: po celý život hledali v
 u a zoufalství v dálkách, co každý okamžik
 elo pod jejich nohama. Však nejlehčí je

těžší, chytrost vožím darem, božím darem
pravda".

"Hloubka" jest jen proniknutí daleko do
dí nepřátelských. Vysokorozený duch nezná
dílu mezi myšlením a rvačkou; při každém
lení slyší zvonění míčů, řev trub, chrapot
rajících a vítězné vichrové pochody...

Obrazná označení, označení per analogiam
dčí vždy o nejasnosti, nedomyšlenosti poj-
na jeho dne najde se vždy suché abstraktum.
toupíme-li do trefného jinak a poetického
ačení "jasnost myšlení" o schod hloub, na-
íme nutně na prostý pojem "síla myšlení".

"Moudrost" je označení vysokého a zdaři-
o celkového poznání, zahrnujícího v sobě
ubku; jasnost i pravdivost a snad to jiné
tě: vznešenost, mír, slunnost aj. Výraz
není v češtině se žádným jiným spříbuzněn,
tedy dutý, - výpomoc z nouze. Mysleme hlou-
i a shledáme, že jádrem a tejemstvím mou-
sti je volnost, a posadme expresi směle na
co "moudrosti". Volnost je totéž, co zda-
ost - daření se, vzrůst už sám a základní
síla světa: extense; kde není co spoutáno

ne se už eo ipso v nekonečno; je vonná slu-
 ní zář, čistý vzduch výšin, pouhý oxygén
 spokojenost. Spoutanost totéž co mrzáctví,
 ený dusící se hnus... Spoutané myšlení vyko-
 tak mnoho jako spoutané ruce; před nespou-
 ým leží otevřena triumfální dráha do neko-
 na, bezmezna - ono jest jí už. Svobodní
 nesvobodní duchové: hlavní kterion ceny
 ověka. Obyčejný člověk = člověk otročící
 iským opinions, pouhý otisk, pouhá opise;
 enie" je totéž, co volný duch, - společnos-
 nepodléhající, rocher de bronza v ní, zosob-
 ná revolta pro ni, per se ens "personalita".
 dgénus však, nejvyšší moudrost však "Vol-
 et"; ne pouze relativní nepodrobnost všeli-
 ým sociálním idiotérstvím, ale absolutní,
 ec před ničím se nesklánějící imperiosita
 souverainita. Pojem tímto Boží Volnosti, v
 ře Boží Volnosti poznání v celém mnou limi-
 aném objemu je čímsi novým; před něčím
 áněla se až do dneška vůle každého člověka;
 objevil se dosud nadgénus - neboli Bůh-;
 námá je a tudíž nanejvýš směšná bude Nej-
 sí Moudrost... Boží Volnost spočívá v uče-
 o naprosté dominanci Vůle, Libovůle nad

pravdou" a "logikou" těchto nejtěžších ře-
 zů ducha, vlastního to Boha praeter me, -
 ve vtělené idey otroctví... Za zády majíc
 znění o naprosté lživosti pravdy, absurd-
 sti logiky, kontradičnosti a cirkulosity
 věta, směšné nicotnosti všeho toho neboli
vržitelnosti okovů, - pohrává si teď Boží
 lnost souverainně jako cárem celým duchem,
 méně než dáma svým kapesníkem...; Vše jest
 absolutní hříčka: základní věta mého ludi-
 onismu neboli Boží Volnosti. Na Všetřn
 sazeny místo pravdy, logiky, skutečnosti:
 lné rozhodnutí, čin, vůle, libovůle, ta
 jbezmeznější, necouvající ani před největší
 surditou ve směřícím se vědomí, že vůči zá-
 adní absurditě všeho - neboli nevyhnutelné
 mínice Boží jsoucnosti, je konsekventně vše
 ejně absurdní, že "relativní pravdivost"
 st jen espěce absolutní pravdivosti, nebo-
 e se např. tvrdit, že král Montezuma napsal
 rgiliovu Aeneidu a že gepard náleží mezi
 eces; a hned zase nespoutaně se dle skuteč-
 sti a logiky řídit, jimi spoutat, a v zápě-
 zas pouto roztrhnout - a sebe samu nego-

...; a být bláznivým tancem a jediným kotr-
 cem a nejstrašnějším blázincem a blbostí
 sterilitou a smradem a ničím, - následkem
 ho putně hned zas železnou vážností a nej-
 řízlivějším rozumem a sluneční myšlenkou a
 ťrkyní nových vesmírů, - ze začarovaných,
 ívajících květů hnůj a z hnoje květy tvoříc,
 ko její malá dceruška přírody činí, - z Ni-
 ho Vše, ze Všeho Nic, budující a zpívající
 rad a sluneční hnůj a hnějný, železně váž-
 kotrmelec a věčnou rybí pravdou, že gepard
 maloval Montezumovu Aeneidu. (Poprvé dovo-
 l jsem si v posledních dvou řádcích podat -
 atnou ostatně, ukázkou, kam až troufám si v
 axi jít a v důsledcích i tato věta...; můj
 surdismus nezastavuje se u fundamentální
 surdity, přenáší se, jako vše, co má karak-
 r, i v praxi, Odradí-li Vás úmyslná a přes-
 jen zdánlivá nechutnost a hloupost této
 ázky od mé filosofie, tím je lépe pro Vás.)
 ápete poněkud teď smysl a dosah Volnosti
 poznání"? a proč toto slovo dal jsem do uvo-
 vky? že poznání má předpokladem otrockost
 ko vše lidské? Se stejnou, ne větší nutnos-
 jako patriarchům a králům, kněžím a pámbíč-

m, módám a opinionimbus podléhala lidská
 irozenost přirozeně pravdě, logice, skuteč-
 sti, poznání, - jen proto jim podléhala,
 byla rabská. Skok nad ni, - a člověk je
 Volnosti a Absolutnu, je Bohem; však ně-
 jiného, zcela jiného je člověk - Bůh a
 ověk - otrok: něco jiného je poznání a vý-
 je a komandování, znásilňování a pohrávání...
 dský duch věřil dosud, že narodil se s pou-
 že bez nich nemohl by žít jako hlemýžď
 ze své ulity ne; bál se každého prudšího
 hybu, aby se z nich nevyvlékl; byl stížen
 axií; nerozepjal křídla, v nekonečno se ne-
 zletěl; stvořené jím samým překážky zata-
 valy mu všechny cesty kolokol; všechna je-
 díla - krotká, úlomkovitá, mrzácká a žebrác-
 ; Jen drobty pravdy v temnotě hledal, jen
hledal, jako se hledá upadnutý krejcar; však
 třeba hledání, ba ani dobývání: člověk vše
 má, zbývá mu jen pohrávání s tím a znásil-
 vání. Má vše, jakmile pozná, že vše má; nu
 pak je vševědouce. Nekonečné, dříve černé
 ěty zdvihnou se před očima jeho, prožehnuty-
 jsouce vnitřní září Své Boží Volnosti vy-
 lajíce své světlo na věci; Zrak jest jen

střní svítivost, oči jsou jediné svíčky,
 jiná slunce... A zmizely teď všechny obtí-
 , s myšlením dříve spojené! padly všechny
 ekážky v duchu a ztratily se přestupné ho-
 problémů, zacelily propasti záhad; všechna
 jska, proti němu dříve bojovavší, stékají
 pod prapory jeho, pevnosti všechny oteví-
 jí mu ověnčené své brány. Přeříznuv je
 no, kterým serostat jeho dřív k zemi byl
 után, povznesl se v nebe a vidí všechny vě-
 , přehlíží je v černém jejich celku vidí
 prve "objektivně"; nic jiného není objektiv-
 st, než stání nad. Vše je prostě Jeho, On
 vším - vždyť je Deus...

Co dává duchu, nejlépe a jediné, jasno-
 lnou chytrost, tuto formu síly? Co jasnost
 ělení, na sílu redukovatelnou? Co statečnost,
 lnatost? Odpověď dává odstavec "Agere". -
 ivyšší však ctnost myšlení; moudrost: Vol-
 t, zcela jest identická s Deoesencí, s pa-
 í "Jsem Absolutní Vůle" Proniknut-li jest
 člověk, samo sebou podává se mu Boží Vědě-
 - Omniscentia...

8.

"J.A.V." dává tedy člověku základ Bož-
 osti a k tomu jako velkomyslným, plýtvavým
 dávkem vše, čeho jako animal potřebuje, mě-
 u vrchovatou. Vzácná to přednost, uváží-li
 , jak inkompatibilní bývá u člověka vše
 nešené se všedním. Ale zde - extrémy se
 ýkají, - to nejvznešenější podává všednímu
 ku - - -

Ale proč velebím tak výhody svého recep-
 , stejně jako přednosti ostatního svého
 oží jako dohazovač a kuplířka?... Čeho chci
 m vlastně docílit?

"Cíl tohoto psaní, být Vám na cestě té-
 poněkud prospěšný" - napsal jsem na str. 3.
 e jsem benevolentní bonhome, altruista,
 ce? Nejsem spíš zlomyslný, Mefisto?... Snad
 m jen chuť přivéstí Vás k Dáblu, zkaziv
 s nadobro. Praxe, kterou Vám vnucuju, hodi-
 by se k tomu. Nic není způsobilější zahra-
 t všechny cesty nazpět, strhnout za člově-
 m všechny mosty... Kdybyste, jak dnes skoro

kdý, omezil se na reflexe, meditace, teo-
 e, narazil byste během doby na tolik absur-
 t, motanic, hnusu, bezkrevnosti, zaprášených
 učin, že obrátil byste se konečně nazpět,
 a zpáteční pochod mohl by se zdařit: pouhá
 orie, pouhé "poznání: nezasahuje do nej-
 ěbsích hloubí. Avšak budet-li postupovat
 akticky dle mých pekelně lstivých návodů-
 odů, - zakoření se snad v hloubkách těch
 lená idea "Jsem Bůh" tak - že propadl jste
 vždy ďáblu. Stane se z Vás cosi tak podiv-
 ho, monstuósního, dvojživelnického, zdravé-
 animálního života už neschopného, že když
 ažil byste se vrátit ve stav bestiální ne-
 mnosti, - o kdyby zdálo se Vám časem, že
 to daří, - obludná transformace Vašeho Já
 nechá se už zcela vykořenit; zapomenutá tře-
 již vystřčí po čase zase své rohy - znova
 znova... a Vy konečně s hrůzou poznáte, že
 jejího očarování se už nevymaníte, - že
 kusy setřást ji ze sebe přibližují jen ší-
 nství, - - a že konečně přece jen ze všeho
 ělepší, poddat se mu a jít dál a dále po
 žsky satanské cestě. A půjdete, nuceně, s
 porem, hrůzou, slzami - dál - dál, stále

pub zapadaje... Čeho se zde ještě dožijete,
 jdíte. Věc je hrozná nače všem pomyšlení...
 kopí-li Vás jednou nežertovně, jste ztracen...
 jak jak zní místo z Fausta: Mefistof." Sie
 verloren! Stimme von oben: Ist gerettet!---

Však pokouším Vás jen i těmito slovy?..
 jak - - zapomněl jsem docela, že jsem ego-
 lista? A sleduju pak tímto listem cíl pra-
 vat jak k vlastnímu povznesení se z lidské-
 bahna tím, že snažím se povytáhnout z něho
 s?: skly egosolismu viděn jste mně jen obra-
 m něčeho, čím budu později sám, - třeba až
 příštích solsticiu Světového Roku...
 jak - - existuju? zapomněl jsem já, - zapo-
 něl přízrak Vašeho snu, jímž jsem-, že na-
 al: "neboť já neexistuju"? Či úmyslně hraje
 tento fantóm Váš na něco skutečného, jako
 ní ostatně všichni ti p.p. Svobodové a No-
 tní, kteří se Vám zjevují v tomto ludibrio-
 stním životě krásně Votairem karakteriso-
 ním jako "mauvaise plaisanterie"-? - A k
 kému as cíli dává Vám tedy Vaše já, podjá
 es všechny tyto rady?...

Však dolů z těchto výšin, - nejsme enfin

červi? Vpravdě má se vše takto: nemyslete, chci, abyste jednal dle praxe mnou doporu-
 vané: dávám Vám všechny své rady proto,
 byste jich neposlouchal. Jaký by v tom byl
 ysl, kdybyste Vy, jenž chcete být Volný,
 slouchal cizích pokynů?... Avšak - existuje
 ná cesta, než ta, na niž ukazuju?...
 šak - snad dávám vše to Vám jen proto, abys-
 si z látky této ušil sám šat, na Vás se
 dící? Avšak - nenapsal jsem, že "ani pís-
 no nesmí být na formuli J.A.V. pozměněno,
 má-li být celá zničena"?

Co je tedy pravda?... Je snad vše jen
 lebná hra a lež? Obelhávám snad i sám sebe?
 vím sám, co chci? Či jedná se jen o literár-
 ješitnost a eskamontáž? - Či o všechno,
 všechno to zároveň?

Na Vás jest, sám abyste si dal odpovědi
 rozhodnutí!

XI. 1917 Vysočany

FILOSOF Z PŘEDMĚSTÍ

dialog o ničem a o všem

Jednou navečer, když jsem se byl již po
 lý den nahmoždil myslím dost, abych se ob-
 rstvil trochu na čistším vzduchu za městem,
 ocházel jsem se sám, setrvačně dosud zabrán
 myšlenky, starým, úctyhodným stromořadím
 Kbel do Vinoře a zpět. Změřil jsem je tak,
 i nevím kolikráte; vím však, že se vysoké
 rvenkové slunce velmi již snížilo k obzoru,
 yž jsem se na zpáteční cestě střetl s drob-
 m, rtuťovitým mužíčkem, bosým jako apoštol,
 erý se hned důvěrně ke mně přidružil. Ne-
 la mi v této chvíli nemilá jeho společnost;
 al jsem chlapáka sice jen podle pověsti, ale
 pověst byla věru dost zajímavá, aby doved-
 vzbudit zájem poznati blíže i jejího majet-
 ka. Můj mužík byl znám jako svůj filosof i

o předměstí, v němž obýval, požívaje v něm té vážnosti; podle zaměstnání prý byl zří-
cem jedné společnosti pro hlídání cizího
setku - ve dne, kdy svého úřadu nezastával,
dost pokdy na všelijaká filosofická pozor-
ání, a v noci, v přerývaném tichu tmavých
ček, tím spíše - byl tudíž k meditování
ěle predisponován. Říkalo se o něm, že
dá stále, že vůbec nespí: v noci střežil
í majetek (tu a tam si při tom odskočil
nejbližší krčmy) a mezi dnem bylo ho kdykoli
teti v okolí se potulovat; všude cestoval
ky. A tak i já se s ním setkal. Jmenoval
- nejmenoval: nepamatuji se, že bych kdy
šel jmenovat ho jménem jinak nežli "filo-
z předměstí"; nepředstavil se mi, neptal
se po tom. Vraceli jsme se zvolna k měs-
topilo se v páře večerní; tenká úseč slu-
ní mizela právě za proseckou siluetou.

Mužík cupital při mně drobnými krůčky a
řil z krátké lulky, zaháněje oblaky kouře
vět večerní; přitom mluvil bez ustání, i
ž kouřil, přes zuby a s chutí si občas up-
uje. Mluvil chvílemi ohnivě, prudce, ges-
tuluje, chvílemi zas upadal v důstojný,

idný, umdlený tón; pronášel myšlenky vý-
 řední, nehorázné, zaujaté a hned nato zase
 řízlivé pravdy; bylo zřejmo, že část jich
 st ohlasem jeho zažité lektýry, větší však
 sledkem jeho chaldných pozorování života
 městě i na předměstí, pozorováním jež podle
 hotové stylizace asi dlouho již v hlavě
 zvažoval; vcelku však dělal na mně dojem
 ngvinika. Že prý mě dobře zná, začal; že
 ý četl některé mé věci (a bylo vidět, že
 e: jmenoval knihy, jichž jsem nenapsal);
 prý děkuje náhodě, že se semnou setkal
 íkla mi schválně "učený" a "vysoce učený
 ne", "pane filosofe", pepř nestoudné iro-
 esypaje mi do očí); že prý kdysi také studo-
 l, ale byl pro cosi, co delikátně zamlčel,
 školy vyloučen a to pro své štěstí, ne-
 al prý se aspoň učeným hňupem; a tak dále:
 deset minut seznámil mě se svým vnitřkem
 sti podrobně. Když jsme šli okolo zahrady
 vsi, natáhl se, utrl si hrušku a hned do
 zabořil své bílé tesáky; a odtud se vlast-
 začal náš zvláštní rozhovor - o ničem a
 šem. Rozhovor, jím vydatně živený, mnou
 chudě podporovaný, protože nebylo nebez-

í, že tahle pec brzy vyhasne: na něm patr-
 bylo, aby se vypovídal, a této možnosti
 íval nyní neskromnou měrou. Jeho myšlenky
 celku představují anarchii, chaos a přece
 divný celek, typ myslitele z předměstí;
 evřel v nich nejednou hluboké perspektivy -
 o ně a pro způsob jeho podání, jemuž nelze
 epřítí půvabu přesvědčení, seznamuji s ni-
 čtenáře - nechť si z nich vybere, co mu
 bo, -

O n : Je červenec, je znoj; pocestný jde
 silnici, je prach, je žízeň, a při silnici
 štěpnice: má pocestný právo natáhnout se
 uškubnout si dvě, tři hrušky? Což, pane
 losofe?

J á : Pokud vím, nemá; zákon to soudí
 ko veřejný pých.

O n (vybuchl) : Zákon! Který pak zákon?
 ska Mojžíšova? Lex duodecim? Zákon Drako-
 v nebo Lykurgů? Anebo zákon Revoluce? Národ-
 ho Shromáždění? O jé (luskla prstvy), zákony
 me na hromadě. V žádném však z nich není
 éno, že si žíznivý pocestný nesmí utrhnouti
 rušku.

J á : O hrušce v nich ovšem řeči není; ale však všobecně o případ pychu, kňádeže - tu je zákon jasný.

O n : Co je víc: hruška nebo život?

J á : Život, ovšemže...

O n : Nuže, pocestný únavou umdlévá, pa-
hruška, dvě, tři ho osvěží, posilní, dove-
k cíli, snad i zachrání ho: smí si potom
hrušku utrhnout?

J á : Pochybuji, že by se ten případ vů-
kdy vyskytl; kdyby, snad ano, snad může...
váš případ je tuze za vlasy přitažený...

O n : Za vlasy jsou přitaženy pouze zá-
ny. Jako je tomu s tou hruškou, tak je tomu
vším: člověk má právo na to, čeho potřebu-

J á : A n o - ale ne vzít si to, ukrad-
ut...

O n : Tedy koupit - nebo vyžebrať? Pocti-
nabýti, chcete říci? Což, nemá-li z a č,
zač nemá koupit většina lidí! Jinak by pře-
nebylo bídy ani v slovníku naší řeči, na-
ž v životě! Anebo snad máme žebrať? Ta
hruška nás vlastně, pane filosofe, vede až k
dru tak řečené smlouvy společenské: dříve

ny v ě c i než peníze. Jak se tedy začalo
povát?

J á : Na začátku, někdy pradávno, byl
triarchát; jeden dědil po druhém a vzdále-
jším, cizím osobám potom věnem nebo výměnou,
nebo i peněžní, do jejich majetku postupoval.

O n : Tuze krásně řečeno, jako z učebni-
ce. Tak tedy dědictví, manželství. Proč však
př. já nic nezdedil? Můj otec nic nedostal
nem? Proč tisíce lidí v našem předměstí?
si malí předkové patrně také neměli zač
upit, nebo měnit. Ale tak to není: na počát-
ku, někdy pradávno, byla krádež, loupež, pří-
rodní právo silnějšího, tak je to. Co je Ko-
k římského práva než obrana toho, co Říma-
naloupili? Upamatujte se dále laskavě, že
Francii dosud žije bohatá šlechta, potom-
někdejších loupežných rytířů. I dneska řá-
mezi námi loupežní rytíři. jmenují se jen
pak: finančníci, fabrikanti...

J á : řekl jste: člověk má právo na to,
co potřebuje. Dobrá. Jenže člověk, vezme-li
to po vašem, čistě filosoficky, potřebuje
patrně v e l m i m á l o.

O n : Správně jste řekl: v e l m i m á -

- ale, což nemá-li ani to v e l m i m á -
 ? Některí lidé mají i zámky, vily, továrny,
 ióny, miliardy - je snad i to v e l m i
 l o? Potřebuje někdo miliard, když potře-
 druhého je několik penízků denně? Někdo
 ků, když druhému stačí kout v chlévě? Vidí-
 pane, smlouva společenská, to největší svin-
 o, chrání k r á d e ž, a ne právo: právo
 mít, čeho potřebuji, to v e l m i m á l o,
 lidé v zdrcující většině nemají ani toho
 l m i m á l o, čeho potřebují a žádný zá-
 dosud jim toho nedal. A nedá. Římané,
 víte v zákonodárství jsou našimi mistry -
 byli to vyslovení, čistí lupiči; i kulturu
 ukradli Řekům. Nemyslete si však, že já,
 udák bez groše skoro, žehrák snad na ty zám-
 , vily, továrny a milióny - ne. To vše je
 uhé zdání něčeho, to vše je pouhé Nic. Neby-
 to a nebude: tedy ani to není. Co nemá
 ulosti ani budoucnosti, vůbec neexistuje,
 tože to co existuje musí být věčné. Věčnost
 t jediná, absolutní moc - hodnota, krité-
 m všeho; kromě ní, jediné Existence, pro
 sly lidí existují pouhá zdání hodnot, jichž
 utku není. Zákony, majetek, konkrétní i

straktní etnosti - smažme to všecko a napiš-
nulu. Ani za řeč by to vše nestálo, kdyby
bylo té komitragédie, že člověk, pokud ta-
vegetuje, musí mítí zdání majetku něčeho,
a něhož se neobejde, byť i to byla jedna
hruška denně; nač však potom bolet hlava pro
jednu hrušku nebo jednu miliardu, když obojí
té věčné aritmetice se rovná nule?

J á : Hloupé pak je, přiznáte, že člověk
sí počítati s aritmetikou vedlejší, od jed-
třeba do miliardy.

O n : To je prahloupé a nutné: krást od
dné do miliardy. Tak či onak: sprostě i jem-
, to jest prací. Tou ovšem se toho napočí-
š nejméně: jinak by se milióny stěhovaly z
pes fabrikantů do kapes otroků. Protože na
čátku byla krádež, krádež je pákou všeho
dského kutění a vše lze zredukovat na prin-
p krádeže: krađe i dělník svůj krajíc chle-
- prací svého fabrikanta, krađe fabrikant
é auto z práce svého dělníka, krađe bankéř
úroků svého dlužníka a krađe dlužník lich-
u svého věřitele, okrádá kupec ziskem na
bře mouky chudou vdovu a chudá vdova mu
ým grošem krádež tu umožňuje, krađe i žeb-

, který si opatřuje pár suchých kůrek svým
 "aplať pámbů" - protože pámbů nezplatí. Jedi-
 tento největší finančník, jenž dostává
 ně do nebe milióny splatných směnek, nekra-
 nemůže krást - pan Nikdo. Říká se tomu
 elijak, výdělek, zisk, mzda, ale je to pito-
 eufemism - vskutku to je krádež a j e n
 ádež, pane filosofe. Krádež je tedy princi-
 m světa, je nutná, a tedy není nemravná krá-
 ž, protože není nemravná nutnost; celkem
 byla i lhostejná, jako vzduch, jež dýcháme,
 a nevědouce o tom, kdyby společnost, chrá-
 e jí sebe, občas na ni jako na neřest neu-
 zornovala krásnými paragrafy.

J á : A což vrozený zákon v každém člo-
 ku - hlas svědomí? Mlčí k tomu vaše svědo-
 , páše-li se neřest?

O n : Vhod jste dal tuto otázku. Ano,
 pomínám si: "Dvě věci budí úžas můj: hvězd-
 té nebe nade mnou a hlas svědomí v e m n ě".
 poslední věci měl kantor Kant náhodou prav-
 : hlas svědomí v e m n ě. Nikde jinde ne-
 sídlo svědomí než v jednotlivci - v tom
 mlčí nikdy, namítá, odmítá, zamítá, b o j í

stále - řekněme, že podle jeho intelifence. Máštní však je, hleďte, že masy, kolektivní, svědomí nemají. Vyberte z lidí ze všech světů světa jen tisíc jednotlivců, výkvět pokrokové mravnosti a ctnosti, z nichž v každém svědomí by se bouřilo jeho vlnobití, měl-li si vzít jednu nehlídanou hrušku, z nichž každý by nesrovnal ve svém bdělém svědomí, a zařízl holoubátko (ačkoli každý z nich a papá holoubě s nádivkou) - svedte tyto na kost skrupulózní lidi dohromady a bez skrupulí vám očesají kdekterou plaňku v sadě, dejí jim do ruky flinty - a hurá! vyřítí se jaběsi na své bližní, kteří jim stébla kří- v cestu nepoložili - pocit svědomí se u- pí v kolektivitě. To jsou všední zkušenosti, a zkušenosti. Co je tedy svědomí? Uvažo- jsem o tom. Myslím, že s t r a c h jed- livcův z činu ojedinělého a jeho možných sledků. Nebyl j e d e n Napoleon, nýbrž tisíce Napoleonů, to jest: svědomí jed- ho Napoleona bylo rozděleno na tisíce lidí, eří činy jeho schvalovali. Kdyby lidstvo tečně bylo v y s p ě l é, netrpělo by aždy zvířat, toho barbarství; člověk by cí-

výčitky svědomí, že zabil zvíře, jako vrah
 i trpí, že zabil člověka, ale protože mrcho-
 vé lidstvo, stojící dosud skutečně na vel-
 velmi přenízkém stupni inteligence, chce
 žďě zvířat, žádný řezník - vrah nebudí v
 ech ošklivosti a žádný řeník-vrah sám ne-
 á si výčitek svědomí, že svůj život napl-
 vraždou tisíců živých tvorů, ubohé oběti
 rtí, věsí v krámě, seká a nasoluje (vše na
 dní koncesi...), a jemná útlocitná panička,
 rá omdlévá, píchne-li se do malíčku, necí-
 nikterak výčitek svědomí umučená těla zví-
 připravovat na rostbíf nebo segedínský gu-
 s. Přírodní zákon, namítáte? Ne, a stokrát
 tupost inteligence živočišného rodu Homo
 piens, nic jiného! Vražda zvířat není čin
 edinělý, nýbrž hromadný - pocit svědomí v
 lektivitě zmizel. Svědomí lidstva je vůbec
 úžasnější, nejširší věcí na světě - tito
 rové, prosím, tlachají o jakési stnosti,
 avnosti, vymýšlejí na sebe tak zvané zákony,
 vzájem se soudí a odsuzují! Tito tvorové,
 ří, jako dobytku, navzájem sobě pouštějí
 lou ve válkách a revolucích, usekávají si
 špalku hlavy, stavějí se navzájem ke zdi a

erým jiným způsobem mordují se - je něco
asnějšího, příšernějšího? Pitomnějšího? A
ědomí? Pěkně spinká. A tak i krádež, jako
ev hromadný, nikdy by nebudila v nikom po-
tu svědomí, kdyby nebylo případů ojedinělých,
y tento někdo - ráčím býti náhodou j á
á m, kdy se krade jen z mé kapsy. To bolí;
se zas najednou v tom počestném človíčku-
bci probudí úžasný mravní hnus nad "kráde-
neřestí" a škůdce svého chytá do smyčky.
lektivita zmizela, já se objevilo, ihned
vynořilo i - svědomí a jemu na pomoc - zá-
n. Počestná komedie - ~~ta~~ pozemská spravedl-
st! Jsou však případy, že i ta pronásledo-
ná, justicí stíhaná neřest může mít vyšší,
tak dím, "mravní" smysl.

J á : Myslíte případ s hruškou?

O n : Nikoli nepodobný. Dejme tomu, že
akespeare, dopisuje Hamleta, byl hladov
ož prá stávalo se mu často); aby jej dopsal,
l zapotřebí směšně důležité věci - misky
olí; nemoha jich okamžitě jinak dosíci -

ěl si je ukradnout?

J á : Dáváte příklady, jejichž pravdě-

Jobnost je velmi, velmi problematická.

O n : Ó, ne tak, pane filosofe, jak se
 zdáti ráčí - ostatně to není odpověď na
 otázku. Voltaire - co by se bylo stalo s
 to geniálním člověkem pro jeho špinavé
 něžní aféry a spekulace s obilím, botami
 vojsko a pro lichvu - kdyby nebyl měl pří-
 le v Bedřichu II.? Byl lichvář, te je zlo-
 j; poněvadž literární práce ho neuživila,
 adl pro ni - aby byl Voltairem? Všimněte si
 itom, vysoce učený pane, zajímavého faktu:
 krádež, neřest přestrašená, přestává mít na
 to počestném světě těžké důsledky, má-li
 ené protoektory! Už i sv. Alfons z Liguori
 ádež dovoluje - vznešeným osobám, které
 brat nebo pracovat se stydí. Ale dále!
 edme, Balzac: spekuluje, jak by pro sebe na-
 l peněz, upadl sám v ohromné dluhy - neměl
 t zavřen? A byl přece Balzacem! Anebo Alm-
 ist, padělatel smének, tedy druh čistého
 oděje - a přece veliký básník švédský! Anebo
 liký Poe, jen maje potřebu nervové imitace
 o svou tvorbu, ale častěji nemaje peněz,
 azával výčepníku čárky za svůj sladký alko-
 lový ječ, tedy kradl - neměl bruchet v base?

e! Anebo, vraťme se, vzácný pane, ve svou
 ásnou domovinu: geniální Dvořák byl kdysi
 takové pěkné situaci (a nebyl v ní jistě
 on sám), že stěží odolal svodům, aby ne-
 al po houskách, vyložených na krámě hoky-
 řčině - což, kdyby byl neodolal, kdyby byl
 hl po houskách, kdyby byl jimi zažehnal tu
 rašnou muziku v lačném žaludku, a potom v
 psí náladě, napsal některou rozkošnou svou
 itu - byla by to krádež?

J á : Podle zákona ano - v tomto případě
 ak vyjimečně omluvitelná, vis maior...

O n : Tedy by nehačal v kriminále, mys-
 te? Nu, zaplať pámbů, kámen mi spadl ze srd-
 . Ale tak to není, milý pane: B u ě -
 n e b o! Buď je něco mravné vždycky a pro
 ždého, anebo nikdy a pro nikoho. Stnost,
 -li, nemůže slevovat jako žid. Je pouze Vše
 Nic, ctnost a nectnost; a Vše je Nic -
 iňte si laskavě závěr, jenž z našich premie
 yne sám sebou.

J á : Ráčíte být zaměstnancem společnosti
 o hlídání majetku, nemýlím-li se? Vy, teo-
 tik krádeže?

O n : Ano. Právě to je pikantní omáčka

mému suchému soustu vezdejšímu.

J á : A vyznavačem nihilismu, jak mám
st pozorovat?

O n : Dovolím vám jmenovati to jakkoli,
ebas i nihilismem - však byl ve svých prv-
ích i před panem Turgeněvem, který tuším to
slovo (nic víc než slovo!) vynašel, jako
řelný prach byl ve svých součástkách i před
ertholdem Schwarzem. Není třeba hledat pro
se staronových vinět: tedy budiž, třeba ni-
ilism, snad také omnism, jak je líbo. Neboť:
řed tváří Věčnosti je Vše a není Nic (logic-
bychom lépe řekli: j e N i c); existují
ouhá zdání, podoby, fikce. Homérova Iliada,
ložil-li ji vůbec nějaký Homér - před tváří
ěčnosti nic není; sláva Dantova, Shakespea-
ova, Goethova - před tváří Věčnosti nic není;
ěkolik stop nad zemí zmlkají v aionech bá-
morky o Kristu, Buddhovi, Husovi; ukrutnosti
eronovy, Tamerlanovy, Montezumovy - před
tváří Věčnosti nejsou ničím; ujmouti se opuš-
ené vdovy, jíž se děje křivdā, obětovati se
slabé, tonoucí dítě - před tváří Věčnosti
ic není; z tohoto na onen svět sprovoditi
lastního bratra pro chystané dědictví - Před

čárí Věčnosti nic není; být odsouzen na do-
votí k práci v olověných dolech - před tvá-
Věčnosti nic není; žítí život jako jediné
vělé symposion, děvče a růže v klínu - před
čárí Věčnosti nic není; šlechtnost, podlost,
nešestnost, nízkost, mravnost, zpustlost, bí-
a rozkoš - před tváří Věčnosti nic není.

čnost je lhostejnost sama. Skutky a věci
sou pouze zdání, Děj se do děj: Vše je Nic...

J á : Váš hymnus na Nic nechává mě chlad-
m. Znal jsem jednoho darebu, který říkal
koro totéž: "Budu-li zítra pověšen - co to
e proti Věčnosti?"

O n : Ten dobrý muž měl pravdu.

J á : Sám však uznáváte, že to vaše Nic
á přechody a podoby existence; tedy j e,
vá dlouhá, nekonečná řada věcí...

O n : Pravda pravdoucí: Vše má na cestě
ničemu přechodné podoby existence; každá
istence - toť jen podoba; ano, vy, pane,
ak tu jste přede mnou, nejste pro mě víc než
ouhá podoba, fikce, víc než b y l snad,
nad! před stotíci lety živočich antropoid,
ehož už není; pouze já sám pro sebe nejsem
e podobou, fikcí, nýbrž Vším - Vším jste

o sebe patrně i vy sám, všeobsáhlým Vším je
o sebe i každý mravenec, jehož střevícem
ým zašlápnete - neboť I Nic je Vše.

J á : Jste, promiňte, jako blázen, který
minutě s týmž zápalem dovede slavit Nic i
e. Vyveďte mě, prosím z bludiště své filo-
fie, věru nemové, trochu na světlo.

O n : Všechno je staré, prastaré, Chtěl
te však říci vlastně: pobavte mě? Viděl jsem,
to slovo klouže vám na rtech.

J á : Tak skoro.

O n : Ne: docela a jenom. Blázen, jste
kl - tedy asi už i kus filosofa - vzpomeň-
e si, vysoce učený pane, na toho tupce Lom-
osa, jehož se teď každý šejdír dovolává!
že - pobavím vás; filosofie vlastně musí
t jen zábavou, má-li být aspoň trochu uži-
čná, nemá-li se stát přeukrutným maltretýro-
ním vašeho myšlení, toho šestého smyslu bud-
istů: universitní profesor filosofie -
ká čeština, taková ta zpotvořená filosofie.
slyšte mě, nalijí vám čistého vína, nedřepěl
em za katedrou. Chcete "trochu na světlo":
dyť však jste na plném světle! Vše je Nic
Nic je Vše. To je prima lex philosophiae;

ní zákon a poslední. Anebo: Nic a Vše je
 časně v sobě, v stálém spojení; z něho se
 í Věčnost. Když je pouze Nic a Vše čili
 nost (obé je téhož rodu) - může být něco,
 není ani Nic, ani Vše, ani Věčnost? Nic
 existuje; to jest: ani Shakespeare ani
 eptské pyramidy, protože Shakespeare kdysi
 byl a za deset tisíc otáček naší země okolo
 unce opět snad ani jméno, ani zvuk po něm
 zbuďe, a stejně je tomu s těmi hliněnými
 pci nad Nilem: zdají se být, ale nejsou,
 protože nejsou s t á l e. A neexistují-li
 to v ě c i - i člověk je zajisté pouze zdá-
 věci, jako hlína a kopec - neexistují ov-
 em ani jména bez zdání věci sama o sobě.
 nost - řekněte mi, přeučený pane, kde jste
 viděl; já ji v tomto přectnostném světě,
 e se o ní tolik mluví kde by vlastně měla
 ti u každého patníku, dosud neviděl nikde
 nedoufám v čest, jednou se s tou dámou set-
 t. Totéž je mravnost, vzdělanost, čistotnost.
 tak dále - slova hluchoněmá od narození,
 ně než ten dým. (Přitom vypustil z úst oblá-
 k kouře.) Kdesi mezi kanibaly je ctností

i setkání navzájem se očuchávat, jako pejs-
 dělávají - pod naším nebem, dohromady jen
 pár rovnoběžek jinde, je to bohuďák pokládá-
 za kardinální nectnost. Ctnost je proměn-
 livější než počasí: to aspoň někdy a někde se
 čas ustálí, ctnost nikdy a nikde. Mravnost-
 tím příkazem je prý láska k bližnímu - ale
 jsou velikým hrdinstvím hromadné jatky bliž-
 ních ve válce, o denních jatkách zvířat ani
 nemluvě. Vzdělaností sluje po léta si mrza-
 čit hlavu upocenými knižními pitomostmi, by-
 det ve směšných cihlových krabičkách nad se-
 bou jako sardinky a na hlavy si - s odpuště-
 ním - dělat, chodit s puky u kalhot, kroužky
 na prstech a v uších - ž í t č í s t ě
 ř í r o z e n ě m o u d ř e pan Homo Sapi-
 ens ani už by nedovedl. Čistotnost si chválí
 každý filistr, který žije se svou matronou
 bezdětném páření a chodí k holčkám - proto,
 že si šlechtí nehty a maskuje kolínskou vo-
 ničkou svůj příliš lidský zápach; čistota
 vůl zdraví - pohleďte na čuně, jež zdravím
 jen kyne - anebo i čistota platí pouze pro
 něco? Podivné ctnosti! Anebo, na všech stra-
 chách se přímo plýtvá charakterem; každý otrok

...sí mít přivázanu na řemenu svých povinností
 strontášku "charakter". Nuže, kdo medle je
 charakter? Četník, detektiv - četl jsem to
 vši v jedněch ouředních personáliích, tedy
 bude asi nepochybně pravda. A tak to máme,
 lý pane, se vším: vše je nedochůdné, mrzac-
 ě, zdání a klam - nemůže ani býti jinak na
 vězdě, která je sama - šišatá koule...

Ľ á : Líbí se mi vaše paradoxy, bohužel
 pomínám si při nich tuze na Mizantropa
 avného kusu Moliérova. Netlačí vás žlučové
 minky? Nepracuje vám snad žaludek?

O n : Žleč se bohudíky rozlévá v mém
 lučku pouze pro trávení a žaludek mám má-
 m tak široký jako je svědomí lidstva. Proč
 ch měl lidi v nenávisti? Vždyť jsou někdy
 zcela směšní a zábavní. Některé figurky ba-
 í více, některé méně, některé jsou lhostejny,
 sou hloupé, mazané mezi nimi - ale nač mít
 a ně zlost, že jsou takové, jaké jsou? Baví
 např. milenci a rád je pozoruji v sadech
 odlehlých cestičkách, kam zacházíují se
 ými soukromými věcmi: jsou přítom věru bez-
 ho hloupí dost, ještě hloupější, než se na
 hled zdají. Baví mě lidé učení, jimž sedí

nejle na nose, aby očima, jež si napřed zka-
 alim viděli nyní lépe na svět, který mezi
 yřmi zdmi pitvají a studují jako králíka,
 jž dříve zabili; jak říkám, profesori filo-
 fie jsou mezi touto čeledí specií nejpit-
 rnější. Baví mě však i lidé prostodušní,
 šní nezaslepení; tamten např. má vývojovou
 nii opravdu bizarní: od pitekanteropa z če-
 di Hominidae až po policejního komisaře z
 ládky Homines - stálo to za to?; onen za-
 4, pár papírových stovek měsíčně navíc a je
 rážcem Spravedlnosti, té kuběny: ráno sou-
 přestupky paragrafů se strany svých spolu-
 žních - večer s jinými spolubližními, pa-
 ně solidnějsími a méně neřestnými, rád hrá-
 ferbla, maže šišku a počestně šidí svou
 adlou manželku; onen zase dělá navlas totéž,
 le tytéž černé činy na základě týchž para-
 afů omývá pěkně do běla - jeť advocatus; a
 en, v klerice, je k popukání, jak hloupě
 oulí pysky na pochybnou neterinku farářovu,
 též pysky, které před chvílí v chrámu Páně
 lovaly svaté evangelium; a onen počestný
 uhlář, švec, kominík, taškář hospodský, kup-
 skozlodějisko - všichni někdy mají v sobě

co, čím mohou našince na chvíli pobavit.
 ru lidí, jak jsou, ne jak brání chtějí být;
 díte, že je mohu mítí dokonce po svém způ-
 bu rád - žádný král neměl pro svou zábavu
 lik šašků, jako já, b l á z e n, podle vás,
 ne mudrci.

J á : Skutečně mě zajímáte; jmenoval
 ych vás svým dvorním bláznem...

O n : ... nejste ani králíkem...

J á : ... Nevadí. Jmenoval bych vás svým
 škem - kdybyste však v bláznovství své uvés-
 ráčil nějaký pořádek. Předně: často si od-
 prujete; a potom: pořádek je zajisté solí
 seho myšlení, vší logiky.

O n : Bravo, pane filosofe! Předně: čas-
 o si odporuji. Ono: tím, čím si odporujeme,
 oplňujeme vždycky to, co jsme neřekli, říci
 chtěli nebo říci zapomněli - to už je prá-
 e logika faktů. A potom: pořádkem v myšlení
 e právě nepořádek. Myslím-li, myslím vždy
 en úryvkovitě, pravé myšlení - tot řada afo-
 ismů; úryvkovitě a přece důkladně: pravé
 yšlení je jako pila, která zub po zubu pro-
 íkne i nejsilnějším kamenem - všechny ty
 ystémy filosofie jsou naproti tomu jako ši-

čina: pevně sice drží na toporu a najednou
 k! - a mistr tesař má paleček pryč.....

J á : Dobrý obraz! začínám nelitovat to-
 času, co s vámi protlachávám.

O n : Je mi poetou; děkuji. Váš čas je
 stě drahý - jako peníze; zač ho má malá ho-
 nka?

J á : Pracuju rád a pilně, rád si však
 odpočinu a tu obyčejně mívám štěstí potkat
 s člověkem vašeho druhu, který odpočívá
 lně, nerad si však asi zapracuje.

O n : Matičko svatohorská! Vám se neráčí
 řit vtipy, pane filosofe! "Pracuji rád a
 lně!" Čím to, prosím, smím se ptát: hlavou
 nebo žaludkem? Přiznávám se, že já dávám před-
 ost té druhé práci. "Rád si však i odpočinu!"
 bonus dormitat! Homerus - ale někdy (a zvláš-
 ě u nás, nezdá se vám?) i dobrák Homér chrá-
 e, jako když dříví řeže. Zač mě, pane, vlast-
 ě máte? Zač máte vůbec práci? Já pracuji
 stále a pilně, ano, protože stále a pilně od-
 počívám - budu vás krmit paradoxy, myslíte-
 í, že jsou to paradoxy. My dva, třebaže tu
 deme vedle sebe, jsme vlastně antipodi: vy
 řčíte tady, v "kulturní" šosácké Evropě, za

řen, oběma nohama, v blátě - já se ve skuteč-
 sti pohybuji někde na Tasmánii mezi opicemi.
 říkáte: práce je smyslem života, já říkám:
 práce smyslem života není. Snad i vy jste o
 m přesvědčen, ale jako kulturní člověk sty-
 te se ven s barvou: dělají to všichni vaši
 enci. I sama ta bídná, hladová plebs temně
 ší, že práce není smyslem života; slyšel
 te, říká-li kdy (a říkáte-li kdy vy?)
 s l a d k á p r á c e ", jako vždy si libu-
 " po práci s l a d k ý o d p o č i n e k"?
 ! Ani ona tak neříká, ani vy; práce je dří-
 a, pot, špína, k tomu často vši a kručení v
 říše. Žijete, prosím, u nás, na předměstí -
 znáte tvář v tvář tu velebnou práci. Prá-
 e - ve vyšším měřítku - je nutnou, otrockou
 ovinností v zájmu udržení lidstva, na němž
 elku nezáleží: lze si dobře mysliti tuto ši-
 atou kouli bez hnid rodu Homo Sapiens, jako
 ech je prost Měsíc, Slunce a jiné hvězdy -
 tygři by si sami bez lidí, zavedli na ní
 vůj pořádek. Koneckonců - a to je všední mě-
 ťtko - 99 proc. pracovníků pracuje jen proto,
 by jim příliš nekručelo v břiše (ne z lásky
 práci... ó ne! - a to jedno procento ostat-

ch tu práci - jedni z nouze, druzí z chyt-
 ctví - na výsost velebí, ale sami, taškáři,
 dělají ji, anebo mnoho jí neublíží - počí-
 m mezi tuto třídu i vás, pane mudrci: Vždyť
 ce i vám smysl života je jasný: radost,
 zitek, chutnání božskosti! Proč měli, uče-
 pane, Řekové a staří národové své otroky?
 máme je podnes, říkáme jim pouze jinak, děl-
 ci, úředníci, četníci, profesori...

J á : Vy jste tedy zase hedonistou - z
 nihilisty? Báječná metamorfóza - Ovid by ža-
 l! - obratem ruky!

O n : Přirozená souvislost - všechno pat-
 í k sobě, jako článek k článku a je řetěz.
 še je Nic a Nic je Vše - nač proto spleen,
 elancholie? Nač to schopenhauerovské fňuká-
 í a škaredění? Vždyť v tom Ničem a Všem je
 vláštní, velikolepá účelnost - všechno jest
 elnost, a nikoli všechno je marnost, jak
 ý říkal starý pokrytec Šalamoun - utrhni
 Všeho vždycky to, co pro tu chvíli zdá se
 nejsladším - jediné to je žít filosoficky,
 diné tak uchopíš do rukou tzv. "štěstí, to
 vnitřní rovnováhu. Kdybych já byl zašit v
 ži ufňukaného pesimisty Schopenhauera,

bušel bych v ní jedinečné, vrcholné, ďábel-
radosti: ze stálého pozorování, jak všech-
veliké, vznešené spěje neodvratně k bídné-
konci. Všechno v Nic. Nač si lámat hlavu,
tak neforemnou, formulováním Věčnosti, kte-
je přece p r a jednoduchá?

J á : Jsouť arci filosofové sui generis.
avějí bez základů rovnou do vzduchu; neško-
ní, krátkozrací, jimž všechno na světě je
jvýš jednoduché. K tomu naprosto ne původ-
, jen špatné kopie dobrých originálů -
tatně pro zajímavost i to jim stačí.

O n : Sypete při své laskavosti, učený
ne, tolik otázek na mou ubohou hlavu, že je
ačí stěží registrovat. Neškolení - čert vem
vaše školy! Bystrozraký, graduovaný philo-
phus - nepozorujete opravdu nic u všech těch
ol? Tolik, ale tolik škol všude peče nám
léb moudrosti - - a jaký prospěch z těch
káren? Buď jich tedy ještě není dost - ane-
v nich také hodně lidí hloupne - teritium
n datur. A to druhé bude nepochybně pravda.
átkozrací - pomalu s tou flintou, pane filo-
fe! Já zase myslím, mluvě např. i s vámi,
poměrně největší - neboť vše jde vlastně

ádřit pozitivem, superlativ na tomto svě-
 poměrů a měř je pouze věc gramatiky, zby-
 nost že poměrně největší je myopie vaše,
 lených filosofů. Každý z vás prý se opros-
 oď stádné morálky - a žádný, ani jediný
 vás nepozoruje, že zatím stojí už zase sám
 stádě jiném, třebaže v tomto jiném stádě
 í jen učené, přeucené a veleučené krávy!
 ádo filosofů je v moderní době stádem nej-
 ším, ergo nejhorším. A stádo ovšem nikdy
 á v sobě špetky originality, ze zlé jí ma-
 tomu, kdo jí trochu má. Původnost! Na-
 stá původnost je, pane filosofe, nonsense
 non ens. Ve filosofii, umění, literatuře,
 všem. Všechno bylo již tisíckrát vyslo-
 no, tisíci mozky promyšleno, tisíci rukama
 osáno; doslova i toto. Původností je nyní,
 ne.li někdo o mně: Dává sůl a tytéž pří-
 ůy, jako jiní, a přece na svém ohni vaří
 svou polévku. Ale i těchto originálů je
 zi lidmi pořádku; a proč? I to vám prozra-
 a: Spletení mozku a střev je v těle povrch-
 podobné, všiml jste si toho: proto tolik
 adkých mozků se stotožňuje se střevy a tolik
 áditých střev se považuje za cerberum.

J á : Jste opojen vlastní výmluvností
v tomto nadšení věru líbíte se mi; zdá se
mi, že mluvíte také upřímně.

O n : O své upřímnosti nikdy nepochybuji;
když jsem špatný, jsem otevřený. Docela
selovsky upřímný.

J á : Jste ctitel osla?

O n : Ne - přítel osla. Ušlechtilé "ně-
mé tváře". Říkáte také "němá tvář" o zvířatech,
pane? Já říkám "němá tvář" 99 procentům
mluvících zvířat, lidí: neříkají mi nic, ne-
rozumím jim. Jsem zvíře, živočich podle pra-
vinek; snad zvíře zvrhlé civilizací, ale
žády živočich. Homo sum, nihil humani a me
alienum puđo, pro mě zní v jediném správném
řekladu: jsem zvíře, každá zvířeckost je mi
vlastní. Zvrhlá, degenerovaná zvířata jsou
lidé všichni; hleďte tu dekadenci živočicha
rodu Člověka Moudrého, idiotského samozvan-
e! V čem že spočívá jeho "moudrost?" Člověk
moudrý libuje si v řeči slavičích, skřivánčích,
protože jeho huhňání a koktání vyslovit se
úbec nestačí; závidí kočce, že vidí v noci;
su, že lépe čichá, tygr a pardál se vysmějí
ednimetrovému rekorđu na dálku skokana-člo-

ka_ kůň atletu-vzpěrači padesátikilových
 nek; holub má hlubokou soustrast s "pánem
 duchu"; znásobte si v poměru loudavý běh
 no se spěchem mravenečka; liška ho měsíce
 dří za nos, než jí přijde na kůži; vlk je
 pič přímý, jenž by ho, zbabělce, zdolal,
 byby člověk neměl na svou obranu v ruku
 leznou rourku, nacpanou prachem a koulemi:
 uze zvrhlost mozku je ta proslavená "mou-
 pst" Člověka Moudrého, nejsmutnější deriva-
 ze všeho, nač svítí slunce! Člověk půvo-
 m je bratr vší Přírody: květina je tvá
 stra, kámen tvůj bratr - ty však musíš bý-
 v očích svých milých spolubližních teprve
 házem, aby tě nerušeně nechali žít v tom-
 svatém, odvěkém pokrevenství. Člověk je
 le hloupé, obmezené, polodivoké zvíře; o
 zkém stupni jeho živočišství nejlépe svěd-
 to, že hadry a plíšky, čili peníze, jsou
 stále prostředkem ne, nýbrž m o r á l -
 u, a to první instancí bez apelace všeho
 ho kutění, všech jeho snah. Za ty hadry a
 sklé plíšky má "civilizovaný" člověk dosud
 pravdu všecko, úctu, čest, slávu, vliv, moc
 .., co má náčelník Kakerlaků ze své lidské

elisti, skleněné korálky a kroužky v nosech. Jsou-li peníze morálkou světa, potom není vlastně na světě už nic imorálního. Pecunia = obyčejí mor; pecus = dobytek. Člověk je konečně, a to je snad nejsmutnější, zvíře neupřímné, zákeřné, rafinované: sám jste poznamenal, nad to měla být ironie "ctitel osla". Proč však se smějí tomuto věru chytrému zvířeti jeho poctivé, čestné i-a? Vždyť tím plně oslovuje své j á, bez lži a bez přetvářky! Kdyby mezi lidmi bylo více té zvířecky oselské poctivosti a upřímnosti, náraz by posměch osla ze světa zmizel. Ano, ja jsem přítel osla nepřítel "oslů". Štěstí hlouposti je, že o obě neví.

J á : V tom s Vámi plně a úplně souhlasím.

O n : Děkuji. Důfám, že budete i s dále! Člověk, Homo Sapiens, v zoologické klasifikaci je tedy na taom prauboze: kdežto čka např. je suverén, pes aspoň dobrý otrok, ověk není ani docela suverén, ani docela otrok - zvrhlost, degenerace rasy. Homo Sapiens, Člověk Moudrý - spíše však Homo Lapiens, ověk Lupič. Vše co má, naloupil, nechť už zkem nebo svaly. A lupič - může-li míti

stou, opravdovou lásku k bližnímu? Hú, lás-
 k bližnímu? Geneze její věru je pikantní:
 nikla z potřeby uklidnění toho hodného zví-
 atka v člověku, že není ve svých špatnostech
 mojedíný na světě, že tak špatní a zepsulí
 sou i všichni ostatní - jeho bližní. A srd-
 e toho bližního! O vše by se rozdělil s dru-
 m! Srdce mého bližního Rothschilda ode mne,
 bližního Rothschildova, dělí ve skutečnosti
 enom jeho náprsní tobolka - jaká tedy tenká
 řepážka! Bližní! Jaké hezké, počestné slovo!
 cete znát i jeho etymon? Hleďte: Mezi člově-
 em a zvířetem je vzdělanější, v jistém smys-
 u uctivější poměr: určuje jej ručnice. Mezi
 člověkem a člověkem je poměr bližší: určuje
 ej revolver. Závěr: člověk člověku je vskut-
 a blíže než zvířeti. Blíže na dostřel. Nechtěl
 yste, můj učený pane bližní, závidět - tas-
 anským opicím?

J á : Přiznávám se, že vás počínám chá-
 at, můj milý; zdá se mi, že máte - prominete,
 adu-li také upřímný -

O n : Ó, prosím: "...že máte v hlavě
 kolečko více", chcete říci? Vidím to na vás,
 dávám to za vás. Oh, můj zlatý pane filoso-

e! "Míti o kolečko více": vyslovuje tato ne-
 apnost nějakou újmu, závadu? Božská podívaná,
 akryvají-li svá ledví patentovaní filosofo-
 é! Což těch pět koleček v hlavě (a to jich
 ťech pět ne v každé hlavě bývá pospolu!)
 lověku už stačí, dostačí docela a napřesto?
 ysvětlí mně zrak, sluch, čich, chuť a hmat
 např. jsoucnost Vesmírů? Pět smyslů - bud-
 isté jich počítají šest, jak jsem už řekl
 ám, a je jich více, možná sedm, osm - je
 ět otroků, jež slouží (a často lépe než člo-
 ěku) i dobytku; člověk, aby byl Člověkem,
 usí mítí v hlavě "o kolečko více", jinak se
 ovná dobytku. Nikdy "více" neznamená "méně",
 bytek, nedostatek - nikdy, to je axioma, pa-
 e filosofe! Ohromná většina lidíček má ovšem
 hlavě o kolečko, i dvě, tři kolečka m é -
 ě - proto se všemu hned diví jako telátka.

J á : I já jsem tedy telátko, jež jest
 diveno vaší parátní argumentací. Škoda, že
 ste nežil v době scholastických disputací...

O n : Víte, pane, jak je mi proti myslí
 ě, co začíná slovem schola... Nemám v lás-
 učenosti, již dává; jsem hrď na to, že vím
 málo - "vím, že nic nevím, řekl Sokrates

n z darebácké skromnosti, řekl-li to vůbec, až se tomu dobrákovi podobá. Víím málo; vění mnoha, toť bohatství Polykratovo: Toto je - j e n toto vše! je mi poddáno: uznej, jak jsem bídný! třeba však dodat.

J á : Podivuhodné, jak mícháte dohromady myšlenky vzácné i docela všední; pro ony k vám úctu.

O n : To je pravá filosofie: mísa, z níž se něčím nacpe každý. Má v ní bytí pro každého něco. Vždyť tento svět se tuze podobá vyjedené hospodě, každému z nás tak trochu kručí tu v štřevech, apetit je tu věčným hromem - to jsou aspoň poněkud rozumné prav-

...

J á : Nevěříte v jedinou, absolutní Pravdu?

O n : Aj, pane Piláte, co je pravda? Hm, řu velmi důstojná otázka. A odpověď? Človík z toho lidského g r o s zatváří se velmi slavnostně, bleptně potom něco přes rameno anebo podrbe se za ušima, filistr a profesor filosofie vyklopí apodikticky a beze zábrany, celou svou úžasnou stupidnost, mudrc, když vy, odpoví bezpochyby názvem hry Shakes-

arovy: c o s e v á m l í b í, ale jen
ch, jenž došel Poznání, kategorií všech
kategorií: c o c h c i!

J á : Lež - je taky pravda, přímá sestra
pravdy, z téhož poctivého lože zplozená.
Stejně je lež i pravda, jde jen o to, jak
to vezme. Například: Ovum ovo simile est.
To je pravda: vejce se podobá vejci; jest
ale i lež, jdu-li pod skořápku; že sle-
pice z jednoho vejce se nepodobá káče z dru-
hého vejce, omaká i slepec; tak se konec kon-
ců podobá i jedna lidská koule druhé, ačkoli
od střepeiny lebky jsou si zcela nepodobny.
Ovum ovo dissimile.

O n : Ano - vidím vás v perspektivě stá-
le menším.

J á : Čím tedy to, že vy filosof z před-
stí, život svůj nežijete podle svých hrdých
zásad? Jste, promiňte, bos, odrán, ošumělý,
pro slyším pláč ve vašem žaludku...

O n : Čím tedy to, že vy, filosof gradu-
ovaný, z města, život svůj žijete podle tak
zákých, šosáckých zásad? Jste pěkně ošacen,
ste nové střevíce, břich pravidelně nacpaný
el, šalamounská filosofie! Zkuste žítí, uče-

ý pane, podle hrdých zásad - prosím, jen kuste! Zvětrí-li vaši hrdost hladová smečka našich milých bližních, ponížených chlebových tytlů, věčně prázdných - sežere vás. Fraxe je slovo, které na tento kompromisní svět padlo z některé jiné hvězdy; neopovažte se ji osvojit! Myšlenky - řeči - skutky, nebřík o třech příčlích, na kterém nejsnáze lomíš si vaz. Nejsem akrobat.

J á : Jste tedy spokojen! Při tom minimu svých podmínek životních?

O n : Co na tom, že jsem bos a vy obut? Já mám kabát obnošený a vy právě dnes od nejššího? Že mně někdy trochu kručí v žaludku a vy máte střeva stále nacpaná? Co to vše dělat s moudrostí, uměním žítí? Můj chleba syrečkem jsou vaše kvíčaly s citronovou šťávkou a mezi tím je pramalý rozdíl: minimum spolu maximem všech lidských možností.

J á : Mluvíte důstojně, klidně; jste rost vášní?

O n : Examen, pane filosofe? Četl jsem ysi tuto dachaplnost: "Pes, kterého nedrážš, neštěká. Tak i vášně tvé mlčí, nedrážš-li jich". Jaká bezmezná stupidnost: váš-

své rovnat k psovi! Ale právě leckteré psis-
bez příčiny štěká na klidného chodce, a je
ho vášní, jež mlčení a klid přímo provoku-
. Ovšem nejsou to vášně psí.

J á : Láska například?

O n : Je pud, ne vášně. Funkce animální,
avšak psí; i platonik větrí pouze čubku.

J á : Přece však ušlechťuje; toho nepo-
ete.

O n : Nuže, lidstvo by již dávno musilo
ušlechtilost sama. Přejdeme toto všední
a; je nám už oběma tuším dvacet pryč.

J á : Které tedy uznáváte "nobles passi-
s"?

O n : Hvízdát si do větru, je nejvzneše-
ší.

J á : Žertujete.

O n : Nemám chuti.

J á : Nechcete si získat zásluhu reformá-
a? Sto lidí jako vy, si myslí, každý zvlášť:
to nepředěláme. Sto lidí, jako vy, chtít to
ělat - by to předělalo.

O n : Aj, pane filosofe, proč sebe vyluču-
e? Sebe a svou vysoce učenou kastu? Proč

nezačne ona? Pro filosofa z předměstí je pou-
 a chutnání života, jeho svinstva i među -
 ámahu a dřinu necháme otrokům. A filosofům
 profese.

J á : Tato blůza, měl jsem za to, že je
 istě demokratická!

O n : Libujete si, pane, dětinsky v slov-
 ích hříčkách. Demokracie! Kdy a kde byla -
 nebo je? Snad za starých faraónů, Peršanů,
 Helladě, římském impériu - snad v říši Inků
 nebo Yankeeů? Demokracie - toť děravá košile,
 terou svítí bědné tělo Lazara dnešní společ-
 sti. Kupci, fabrikanti a hradní úředníci
 kají si také demokrati; také otroci svou
 ciální nahotu přikrývají fíkovým listem de-
 racie.

J á : Jste tudíž podle všeho také špat-
 m vlastencem.

O n : Hú! Ukažte mi dobrého demokrata a
 v něho uvěřím.

J á : Myslím, že to není příliš obtížné:
 cové naší revoluce doma i za hranicemi...

O n : O těch pomlčme, prosím. - Já mys-
 m zase, že najítí pravé vlastence-republi-
 ny je velmi obtížné. Všechny lidi u nás

že nejspravedlivěji rozdělití na tři tábory, tak jako v kterékoli monarchii: na syté, ne-
 jedené a hladové. Sytí, tak či onak, eo ip-
 so nejsou a nechtějí být demokrati, jsou to
 upci, bankéři, lichváři, sedláci, advokáti,
 kteří profesori, armádní inspektoři a geme-
 lové, sekční šéfové a podobná branže. Nedo-
 edení, dělníci, úředníci středního a malého
 alibru, učitelé atd. nemohou být demokraty,
 protože prostě nemají proč; a ta ostatní ma-
 pakáž, na kterou slunce dokonce zadarmo
 vítí, nesmí být demokratická - jaký pak demo-
 ratism, máš-li od rána do noci tureckou muzi-
 v břišě. Konečně, na jménech věcí vůbec
 záleží; za těchto poměrů já nechci, nemám
 proč a nesmím být ani vlastencem ani demokra-
 m, a nezáleží mi také pranic na tom, jest-
 že jednoho krásného dne má krásná vlast
 ane se kolonií třeba walesského prince.

J á : Nekladu na vaše výstřední názory
 isného měřítka, jinak bych...

O n : ...šel udat panu státnímu návlad-
 mu jako vlastizrádce? - Toť ovšem jen žert.
 m, že pod vaší kůží nečouhá duše detektiv-
 ; ba, sázím se, že jste docela téhož názorů

jako já (tisíce, statisíce jsou docela téhož rázu!), jenže - kulturní, stydlavý člověk, a tomu filosof z města - nechcete s tím ven. Nu, to je konečně vaše věc, a pro věc jedno. Dobrá kolonie třeba walesského prince je přesto stokrát mně milejší než lecjaká republika, a kdyby ta republika byla i náhodou svou vlastní. Takový jsem já vlastně. Mohu žít svobodně i pod tyranem, a mohu živořit v otroctví i ve svobodné vlasti. Takový je spon můj patriotism. Podívejte se však, pro-
 m, kolem dokola: ti lidé, ti vaši dnešní vlastenci, demokrati a republikáni - ti čekají ještě před několika léty dychtivě na knu-
 ru ruského velkoknížete, majíce za to, že je "vysvobodí". Z dnešních republikánských advokátů, profesorů a generálů byli by býva-
 i nepochybně stejně dobří, řízní a úplatní gubernátoři, prokurátoři a činovníci, jako byli věrnými poďdanými Jeho Veličenstva. Dělníci, úředníčkové, učitelé atd. by se dřeli stejně jako se dřeli dříve a jako se dřou nyní, chudá pakáž by si dále utahovala opasek, jako dříve a jako nyní. Co vlastně se milý pane změnilo? Hranice, čepice, firmy - nic víc. přece, přece přesto přese vše bych mohl i

Já být vlastencem, kdybych chtěl.

J á : jste podivín.

O n : Budiž. Mohl bych i já být vlasten-
cem - kdybych neměl vlast už v š u d e.

Vlast je nejužší z miliónů soustředných kru-
hů; ergo i já jsem vlastencem, třeba mi na té
údi několika tisíc čtverěčných kilometrů
vnitř tzv. státních hranic hrubě nezáleží.
Koneckonců věřte, není horší než kolonie tře-
ch prince walesského.

J á : To rád slyším od vás; jste aspoň
kdy spravedlivý.

O n : Vždycky, kdykoli nejsem nespraved-
livý. Vy věříte v spravedlnost? Sociální spra-
vedlnost? Myslím, že člověk může být spraved-
livý jen pro sebe - nechtěl bych věru být
lebedárcem, ani tím ševcem, co svému kluko-
vi vaří zelnou polívku a sám chřoupá vepřové
máse: dělal bych totéž. Vy byste byl, pane
filosofo, ke všem stejně spravedlivý, jsko
sobě samému?

J á : Snažil bych se aspoň jím býti. Soci-
ální spravedlnost je, doufám, vítězstvím zítř-
ka.

O n : Já myslím, až pozítřka, popozítřka.

oblém její je prastarý, řešený kříží, mani-
 sty i kulomety a přesto stále má platnost
 ovo starého Ovidia: Pauper ubique iace, chu-
 k je bit všude. Tak tomu od Spartaka až do
 rxe a Lenina - stále boj, naděje, důvěra,
 ra - a stále stejné otročení kapitálu.
 razita, vši, jíž svět se nezbaví - pije sic
 ev, ale sama si tu krev dělá, vyrábí: dává
 aleba, přístřeší, tedy chce něco za něco.
 ejnesvornější je plebs, nejubožejší mezi ubo-
 ými - jak nemá být bita? Nevěřím proto v
 rzké vítězství sociální spravedlnosti: Ten
 třek bude podoben dnešku a všem miliónům
 nešků předchozích jako vejce vejci.

J á : Nejste tedy ani v řadách demoracie,
 oletariátu? Jaké hodnoty, prosím uznáváte?
 ký je, podivný muži, váš světový názor, va-
 kreďo životní? Máte vůbec jaké?

O n : Vlectěný pane krátkozraký filosofe!
 ze všech "hodnot" vaší doby člověk se může
 iálně obejít, stačí mu jediná, základní pra-
 ušenost, nevyvratitelná a odvěčná, smím-li
 k říci, kořen všeho!

Svět jsem pouze j á . Jen dokud žiji
 á , žije pro mne i svět, vše na něm a kolem

neho. Nebudu-li žít já, nebude žít pro mne
 ti svět, aniž co kolem něho. Já však
 udu žít stále, protože již teď
 aké nežiji: spím-li a nemím při tom
 ů, nežiji. Tedy i nyní už
 mrt je ve mně. Protože však Smrt
 je v sobě, zároveň žiji - tedy není
 mrti. Svět jsem já, já jsem i svět: ve
 ně je život i smrt, všechno i nic, alfa i
 mega - Věčnost. "Ego eimi pan to gégonos,
 ai erómenon".

J á : Nuže - a umírání?

O n : Umírat je pouze zvyk Přírody, když
 e celá Věčnost. Jako je přírodní zvyk večer
 odit spát, aby se ráno zas vstalo. Je-li -
 já to netvrdím - život sen, smrt je z něho
 oscitnutí.

J á : V čem a kde?

O n : Ve Všem a v Ničem - Ve Věčnosti.

J á : Stýkáte se s náboženstvími!

O n : Jako rovnoběžky - v nekonečném bo-
 u. Tam je cíl Všeho. Cíl všech cílů.

J á : V Bohu, říkají tomu náboženství:
 ůže, sám potvrzujete, že jsou užitečna.

O n : Ano - i jedy jsou užitečny, přece

šak nikdo nebude se krmiti jedy, otrávil by
 e. Náboženství otravují Poznání, Gnózi. Kdy-
 y všichni lidé hned o počátku byli schopni
 poznávání, jména Bůh a náboženství by v řečech
 jejich nebyla existovala. Oni však nemohou p
 ro svou vnitřní slepotu a nesmějí pro svou
 společenskou divokost, nevázanost dojítí (ze
 zdravotních, policejních, státních a sta ji-
 ých důvodů) oslnivého Poznání: že Vše je Nic
 Nic je Vše, že není zákonů ani přestupků,
 tností ani hříchů, dovoleného ani nedovolené-
 o, že existuje jediný zákon J á, jež má úče-
 em Věčnost, to jest samo sebe.

J á : Kromě tohoto Nejvyššího Samoučelu
 uznáváte vůbec hodnot v tomto vezdejším ži-
 otě? Což filosofie, umění, věda, literatura?

O n : Vše pouhé titěrky, první písmenka
 ětského slabikáře a hříčky, protože z Pros-
 ru zívá na lidstvo Nuda Času, Věčnosti. Ba-
 í se, pokud puď po záchově rodu jim dovolí,
 ěmito titěrkami, netvoříce, nýbrž jen tvořit
 e domnívající, napodobující život v malířství,
 ochařství, knihách, histriónství - jeť v ži-
 ách jejich domovem dosud opičáctví, atavism.

J á : Vždyť vy, šílíte šílenče, popíráte

astně veškerou tisíciletou kulturu lidstva!

O n : Nelze popírat, čeho není; ostatně
slovuji pouze zdání, a zdání jest ovšem vše.
m vizte: literatura! Čtu jen tehdy, nejsem-
sám příliš zaměstnán myšlením, tedy zříd-
; a co také číst, aby to živilo myšlení? Dě-
t verše jest jen hraním, primitivismem,
šlenek přece nedáváme do veršů. Psát romány
někdy hezká věc; např. "Bídničky" - já se
ak setkal s Valjeany životnými. I "Vojna a
r" jest úžasná věc: ale být v bitvě u Slav-
va jistě je věc úžasnější. "Karamazovi"
ou hloubkou závratnou: ale chodí mezi námi
ta nebo Ivan Karamazovi, jež nesou v sobě
mi propasti vesmíru. A kolik, řekněte píše
gů, Tolstých, Dostojevských, Kolik např.
n u nás škrabálek a pisáleků, sotva papírní-
a tiskaři užitečných, ve dne v noci hmoždí
ůj brk? Jest i to literatura, umění? Papír,
mý papír, stohy papíru - těžko nepsat sa-
ry, tíž však satiru nepsat. Uhňácanin vše-
jakých je až do Kyrie!, knih jména knihy
dných dopočítáš se na prstech. Ovšem, žije
toho zvláštní métier kritiků - to se však
pe líbí řeči pohřebních orátorů: mrtví je

spon neslyší a na ně neodpovídají. Umění!
 věda! Toť skutečné modly dneška; proto se jim
 vše kloní tolik primitivních mozků a křepčí
 kolem nich tolik idiotů. Nejste snad, pane
 filosofe, náhodou také milovník divadla? V
 tom případě promiňte: divadlo, tato hádržka
 pro evaporaci všech možných směrů a zápachů,
 toť zrovna ústav pro výchovu velkolepých idio-
 tů. Toto prkenné umění samo je jednou z nej-
 větších směšností doby, v době "kultury"
 výborným anachronismem. Perzifláž autora, u-
 kloukání vkusu, karikatura idey; tím vším mu-
 ší býti, žádný histrión neprožije cele a) au-
 tora, poněvadž by právě jím sám musil býti (
 Shakespearem!), b) dramatis personam, poně-
 vadž např. nějaký František Votruba, třebaš
 jinak výborný comédieu, leda otroubí, sotva
 však kdy pochopí Hamleta. Tedy věru pěkné
 umění! Ještě hudba, Bethoven, Chopin, Smetana,
 Dvořák - stojí poměrně vysoko nad kloakou umě-
 ní: jediné proto, že nehovoří řečí lidí, dost
 obrou pro hokynáře i rigoróza. A věda? Sám
 jste, pane učenec, dokonce filosof, a věřte mi
 že je mi vás upřímně líto, vidím-li vás s ra-
 čkem vašich doktrín a formulek zkoprněle

tát před sebou... Nu, kuďy kam, pane filoso-

J á : Do pekla horoucího, i s vaší filo-
fii... Jste zajímavé, roztomilé individuum
oletfilosofa...

O n : Stačí jen individuum. To je vše.
boť: co je to individuum? Chápete to? Milió-
lidí vůbec nejsou in-dividua, nýbrž sto-
áte a tisíckráté, jako tasemnice dělitelná
i v i d u a - logika vám zatraceně klouže,
ne logiku!

(Přicházeli jsme již k městu; chtěl jsem
vor, zajisté již déle nudný, naráz ukončit.)

J á : Se svými názory, můj milý, nemůžete
slím žítí ani na předměstí; měl byste pomýš-
t odstěhovat se někam na Uran nebo na Mars.

O n : Kéž by to bylo možná! Vždyť jsem
přece sám nepostavil na tuto šišatou kouli,
zi tento ting-tangl; žel musím tu už vydr-
t. Stačím si tu však aspoň sám, víte, niko-
nic nevnucuji, rád si popovídám s učenými,
udrými lidmi, jako jste vy. Odejdete, zapad-
te, kámen do vody: Co je mi po vás. Nedělám
přátel a nepřátel myslím nemám; aspoň se o
nestarám. Víte, ty Ciceronovy školní žvásty

stačí tak pro voly (de amicitia): ti mají nejvíce přátel - když jsou z nich už nasolené kýty. - Ale, přísám, jedl bych už; není radno trávit samou filosofii. Nechtěl byste, učený pane, zajít do hospůdky, nacpat trochu žaloudek a navlhčit duši? Duše budiž vlhká - pravil On, Sokrates! Autos efa!

J á : Budiž! Rád spláchnu vaši suchou hostinu nějakou číškou s mastnějším okem!

O n : Bravo! Pojďme! V kročme v sídlo Pravdy: tam vám, pane filosofe, ukáží samé pravdomluvné bližní, za stolem, ba už i pod stolem, neboť přece In vino veritas, že ano? Nuže, vkročme!

Zapadli jsme do útulné vinárničky; společník můj dusil se šunkou a vínem a udusil tak šťastně svůj rozhovor o Ničem a o Vše.

- - - - -

N a z á v ě r

Je třeba zdůraznit, že jde o čtenářské, nikoli o kritické vydání. Vyházelo se tedy - výjimkou pro Klímu nejprůzračnějších jazykových rysů - z dnešní pravopisné normy. Několik ukázek z otištěných textů vyšlo již později dříve, a některé partie z druhého dopisu našly do závěrečných meditací Traktátů a diktaátů. Texty otiskujeme v nezkráceném znění a nepotlačujeme ani stopy nehotovosti a chvátání. Dialog o ničem a o všem, otištěný pod pseudonymem "Filosofa z předměstí", prý Ladislav Klíma nenapsal (viz poznámku Jaroslava Kabeše, o vše, str. 146). Nebude však sporu o tom, že patří do "produktivních dějin" Klímova díla natolik, že pro naše účely můžeme odhlédnout od hádanky, kdo vložil na rukopis poslední ruku. Text přetiskujeme ve znění, vydaném jako V. svazek Věnce dobrých knížek, Věslovenská expedice B. Havlíčka, Praha 1923. Zvyky obou publikovaných dopisů doplnil v důvodu originálu pořadatel.

J.N.

EMICE

EXPEDICE

Svazek 17.

Ladislav Klíma

Texty

V roce 1977 pro sebe a své přátele
opsal

Václav Havel